हिन्दुस्थानी एज्युकेशन सोसायटीज्, औसा द्वारा संचलित

आझाद सिनिअर कॉलेज ऑफ एज्युकेशन

(बी.एड्.) औसा. जि. लातूर

ता. औसा जि. लातूर

Hindustani Education Society's Azad Senior College, Ausa
AISHE Code C-7418

शिक्षणशास्त्र पदवी अभ्यासक्रम

INTERNSHIP

YEAR : 2022 - 2023

★

नियोजन वही

★

छात्राध्यापकाचे पूर्ण नांव भिटकरी प्रतिक्षा नागनाथ
(Students Name)

हजेरी क्रमांक 24 अध्यापन पद्धती Sci / Math
(Roll No.) (Teching Method)

छात्रशिक्षक सेवाकालाची शाळा मुकुंदेश्वर विद्यालय औसा
(Name)

प्रयाग ऑफसेट, औसा

हिन्दुस्थानी एज्युकेशन सोसायटीज

आझाद सिनिअर कॉलेज ऑफ एज्युकेशन (बी.एड्.) औसा

Hindustani Education Society's AISHE Code C-7418 Azad Senior College, Ausa

प्रमाणपत्र

श्री./श्रीमती/कु. मिटकरी प्रतिक्षा नागनाथ.

ह. क्र. 24

यांनी बी.एड्. द्वितीय वर्ष अभ्यासक्रमातील प्रात्यक्षिक कार्यांतर्गत आंतरवासिता समाधानकारकरित्या पूर्ण केले. सबब हे प्रमाणपत्र देण्यात येते.

दिनांक : 19 / 04 / २०23

This is to certify that

Mr./Mrs./Miss. Mitkari Pratiksha Nagnath.

having Roll No. 24 *has performed Practical work /Activity in B. Ed. II Year Internship programme this performance has completed satifactory. Hence this certificate is issued.*

प्रभारी अधिव्याख्याता
Incharge

PRINCIPAL
Hindustani Education Society's
AZAD SENIOR COLLEGE
AUSA

प्राचार्य
Principal

19/04/23

अनुक्रमणिका

[redacted]

INTERNSHIP

अ. क्र.	तपशिल	प्राध्यापकांची स्वाक्षरी
1.	मुलाखत	
2.	सराव पाठ - 08 विज्ञान	
3.	सराव पाठ - 08 गणित	
4.	सराव पाठ निरीक्षण	
5.	मूल्यमापन नियोजन	
6.	कार्यवाही	
7.	संविधान तक्ता	
8	घटक चाचणी	
9.	शालेय दप्तराची माहिती	
10.	अभ्यासपूरक सांस्कृतीक उपक्रम	
11.	अन्य शालेय उपक्रम	
11.	इतर स्पर्धा आयोजन.	
12.	शालेय प्रमाणपत्र.	

Hindustani Education Society's AISHE Code C-7418 Senior College, Ausa

PRINCIPAL
Hindustani Education Society's
AZAD SENIOR COLLEGE
AUSA, Dist. Latur

प्रभारी अधिव्याख्याता
(पाठ विभाग)
Lesson Incharge

प्राचार्य
Principal

INTERNSHIP

a) **Lesson (6 lessons) : (01 credit) :**

Preferably lesson should be related to school subject Methodology and it is expected that lessons will be conducted on different levels (i.e. Upper primary, Secondaryand Higher secondary level.).

b) **Plan of evaluation : (01 credit) :**

Student teacher has to plan a unit test related to any one method with blue print, administrate the test and prepare results with appropriate feedback.

c) **Study of the records maintained by the school : (01 credit)**

Student teacher will study records & documentation and its system keeping, maintainence, evaluation etc. of school and will prepare a report.

d) **Organization of co curricular/cultural/literary activities : (02 credit)**

Student teachers have to organize minimum 02 co-curricular/cultural//literary activities.

e) **Observation of peers: (01 credut) :**

Student teacher shall observe minimum 10 lessons and provide appropriate feedback.

f) **Other School Activities/Programmes : (01 credit) :**

Other activities may include conducting Psychological testing, parent-community related activities, remedial teaching, sports activities, awareness programs etc. Student teacher shall conduct minimum tow activities from this category.

g) **Interviews & Interaction with teachers : (01 credit) :**

Student teacher shall conduct interviews of minimum two experienced teachers regarding issues in classroom teaching-learning, their professional development, experiences in the field etc.

मुलाखत

परिचय

१) नांव : शेख महमद

२) पत्ता : रेल्वे स्टेशन जवळ एसटी कॉलनी, ~~औरंगाबाद~~ औसा

३) शिक्षण : M.A (eng) B.ed

४) जन्म दिनांक : 27/12/1985

५) कार्यरत शाळेचे नांव : श्री मुक्तेश्वर माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विद्यालय औसा

६) पद : शिक्षक

७) आवडता छंद : वाचन, लिखाण, इ.

८) आवडता विषय : इंग्रजी

९) संपर्क क्रमांक :

१०) तुम्हाला आवडलेली शाळा : श्री मुक्तेश्वर माध्यमिक विद्यालय औसा

मुलाखत घेणाऱ्या विद्यार्थ्याचे नांव : गिटकरी प्रतिक्षा जगनाथ,

सर्वप्रथम मुलाखत घेणाऱ्या व्यक्तीने मुलाखतदार व्यक्तीचा थोडक्यात परिचय करून घ्यावा. आपल्या मुलाखतीच्या विषयाचे स्वरूप थोडक्यात स्पष्ट करून मुलाखतदार व्यक्तीच्या संमतीने मुलाखतीस प्रारंभ करावा. मुलाखतीतील महत्वाच्या मुद्यांची नोंद करण्यासाठी पेन, डायरी इ. साहित्य सोबत ठेवावे. मुलाखतीचे प्रश्न सोबत असावे.

१. आपण या सेवेत केव्हापासून आहात ?

→ मी या सेवेत ठोसे पंधरा वर्षांपासून आहे.

२. आपण या सेवेत स्वतः आलात की कोणाच्या सल्ल्यानुसार हा पेशा पत्करला ?

माझा महाजनपणापासून शिक्षक व्हायचे होते.
मी माझ्या आवडीनुसार या सेवेत आलो आहे.

३. ज्या विद्यालयात किंवा महाविद्यालयात तुम्ही यासाठीचे व्यवसायीक प्रशिक्षण घेतले त्याविषयी काही माहिती सांगावी.

मी माझे व्यावसायिक शिक्षण औसाना अहमद महाविद्यालयातून घेतले.

४. प्रभावी अध्यापनासाठी कोण-कोणत्या गोष्टींची आवश्यकता असते ?

एका प्रभावी अध्यापनासाठी त्या शिक्षकाचे संबंधीत विषयावर प्रभुत्व असणे महत्वाचे असते.

५. वर्गातील वातावरण या संकल्पनेत कोण-कोणत्या घटकांचा समावेश होतो आणि याचे अध्यापनातील महत्व काय ?

वर्गातील वातावरण नेहमी आनंददायी व खेळीमेळीचे असायला हवे त्यामुळे विद्यार्थी योग्य प्रकारे ज्ञान ग्रहण करू शकतील.

६. अध्यापनाच्या विविध पद्धती आहेत त्यापैकी योग्य पद्धती निवडताना कोण-कोणत्या बाबींचा विचार केला पाहिजे ?

अध्यापनाच्या उदगामी, अवगामी इ. अशा वेगवेगळ्या पद्धती आहेत, पद्धती निवडताना विषय, घटक यांचा विचार करून निवडली पाहिजे.

७. शिक्षकाचे वर्गात जाण्यापूर्वी कोणती तयारी करावी ?

शिक्षकाने वर्गात जाण्यापूर्वी खूप हुशार शे साहित्यक घटकाचा संपूर्ण ज्ञान याची तयारी करावी

८. शिक्षकाने आपल्या व्यावसायिक क्षमतांचा विकास करण्यासाठी कोण-कोणत्या गोष्टी करणे आवश्यक आहे ?

शिक्षकाने आपल्या व्यावसायिक क्षमतांचा विकास करण्यासाठी workshop, conference, विविध पुस्तक वाचन करावे.

९. आजचा शिक्षक वाचनापासून दूर चालला आहे असे वाचक तुम्ही काय समजाल ?

हो वाचन म्हणजे कंटाळवाणे वाटते आजच्या शिक्षकांना हे चुकीचे आहे.

१०. परिणामकारक अध्यापन म्हणजे काय आणि त्यासाठी शिक्षकाच्या कोणती गुणवैशिष्ट्ये असली पाहिजेत ?

जे तुम्ही काही शिकवला ते कितपत विद्यार्थ्यांना समजले याचाच परिणाम कारक अध्यापन म्हणता येईल

११. आदर्श शिक्षकाची संकल्पना तुमच्या मते काय असावी ?

प्रत्येक विद्यार्थ्याला ज्ञान देण्याबरोबरच यांच्याचे संस्कार यांच्याशे वातावरण मैत्री जो देतो तो आदर्श शिक्षक असतो.

१२. आपल्या एकूण वाटचालीतील एखादा महत्वाचा प्रसंग की जो तुम्ही कधीही विसरणार नाही.

शिक्षक हा नेहमी विद्यार्थी असतो कधी कोणाकडून काय शिकता येईल हे सांगता येत नाही.

१३. आजच्या शिक्षकासमोरी बदलत्या शैक्षणिक व्यवस्थेची कोणती उदाहरणे आहेत आणि ती आत्मसात करण्यासाठी त्यांना काय करावे लागेल ?

सध्या शिक्षणात फार मोठ्या बदल झाला आहे, नवीन घोरणे ऑनलाईन पद्धती बदलते अभ्यासक्रम इ.

१४. मुलाखत देण्याचे आभार

आपण आपला मौल्यवान वेळ माझ्या दिसाल आपले अनुभव व्यक्त केलात त्यासाठी आपला आभारी आहे

१५. मुलाखत शिक्षकांची पूर्ण नावासह स्वाक्षरी

शेख अहमद

Ahmad

१६. इतर माहिती

मुलाखत

परिचय

१) नांव : पवार सर

२) पत्ता : कृष्णा नगर औसा

३) शिक्षण : M.SC, B.Ed, PhD (Pursing)

४) जन्म दिनांक : श्री मुक्तेश्वर माध्यमिक विद्यालय औसा.

५) कार्यरत शाळेचे नांव : म

६) पद : माध्यमिक शिक्षक

७) आवडता छंद : वाचन, लिखाण, पर्यटन इ

८) आवडता विषय : विज्ञान, इंग्रजी.

९) संपर्क क्रमांक :

१०) तुम्हाला आवडलेली शाळा : मुक्तेश्वर माध्यमिक विद्यालय औसा.

मुलाखत घेणाऱ्या विद्यार्थ्याचे नांव : विठ्ठली प्रतिक्षा नागनाथ.

सर्वप्रथम मुलाखत घेणाऱ्या व्यक्तीने मुलाखतदार व्यक्तीचा थोडक्यात परिचय करुन घ्यावा. आपल्या मुलाखतीच्या विषयाचे स्वरुप थोडक्यात स्पष्ट करुन मुलाखतदार व्यक्तीच्या संमतीने मुलाखतीस प्रारंभ करावा. मुलाखतीतील महत्वाच्या मुद्यांची नोंद करण्यासाठी पेन, डायरी इ. साहित्य सोबत ठेवावे. मुलाखतीचे प्रश्न सोबत असावे.

१. आपण या सेवेत केंव्हापासून आहात ?

मी या सेवेत ,गेल्या 5 वर्षापासून आहे

२. आपण या सेवेत स्वतः आलात की कोणाच्या सल्ल्यानुसार हा पेशा पत्करला ?

या सेवेत मी माझ्या वडीलांच्या सल्ल्यानुसार आलो आहे.

३. ज्या विद्यालयात किंवा महाविद्यालयात तुम्ही यासाठीचे व्यवसायीक प्रशिक्षण घेतले त्याविषयी काही माहिती सांगावी.

माझे व्यावसायिक शिक्षक D.Ed Khalsa Training College व B.Ed मध्ये झाले.

४. प्रभावी अध्यापनासाठी कोण-कोणत्या गोष्टीची आवश्यकता असते ?

प्रभावी अध्यापनासाठी विषयावर प्रभुत्व असणे गरजेचे आहे.

५. वर्गातील वातावरण या संकल्पनेत कोण-कोणत्या घटकांचा समावेश होतो आणि याचे अध्यापनातील महत्व काय ?

वर्गातील वातावरण आल्हादायक असावे वातावरणाचा खुप मोठा impact अध्ययन, अध्यापनावर पडतो.

६. अध्यापनाच्या विविध पद्धती आहेत त्यापैकी योग्य पद्धती निवडताना कोण-कोणत्या बाबींचा विचार केला पाहिजे ?

अध्यापनाच्या विविध पद्धती आहेत, पद्धत निवडताना घटकासा अनुसरून पद्धत निवडली पाहिजे.

७. शिक्षकाचे वर्गात जाण्यापूर्वी कोणती तयारी करावी ?

शिक्षकाने वर्गात जाण्यापूर्वी सर्व शैक्षणिक साहित्य व घटकाचे संपूर्ण ज्ञान घेतले पाहिजे.

८. शिक्षकाने आपल्या व्यावसायिक क्षमतांचा विकास करण्यासाठी कोण-कोणत्या गोष्टी करणे आवश्यक आहे ?

शिक्षकाने आपल्या व्यावसायिक क्षमतांचा विकास करण्यासाठी विविध. conferences वर्कशॉप यात सहभाग घेतला पाहिजे.

९. आजचा विद्यार्थी वाचनापासून दूर चालला आहे असे वाचक तुम्ही काय सांगाल ?

वाचन हे शिक्षकांना कंटाळवाणे वाटते पण वाचनातून जे ज्ञान मिळते ते अजन्म लक्षात राहते.

१०. परिणामकारक अध्यापन म्हणजे काय आणि त्यासाठी विद्यार्थ्यांबाबत कोणती गुणवैशिष्ट्ये असली पाहिजेत ?

शिक्षकाकडे आपल्या विषयाचे प्रभुत्व, त्याचे संपूर्ण ज्ञान knowledge असणे महत्वाचे असते.

११. आदर्श शिक्षकाची संकल्पना तुमच्या मते काय आहे ?

जो शिक्षक विद्यार्थ्यांना सोबत घेऊन जातो आणि आपल्या विषयाचे संपूर्ण ज्ञान ही विद्यार्थ्यांना देतो.

१२. आपल्या एकूण कारकिर्दीतील एखाद्या महत्वाचा प्रसंग की जो तुम्ही कधीही विसरणार नाही.

माझ्या कारकिर्दीतील एक प्रसंग जेव्हा विद्यार्थ्यांचे परिषद चालू होते.

१३. आजच्या शिक्षकासमोरी बदलत्या शैक्षणिक व्यवस्थेची कोणती आव्हाने आहेत आणि ती आत्मसात करण्यासाठी त्यांना काय करावे लागेल ?

बदलत्या शैक्षणिक व्यवस्था - online teaching नवीन. घोषणे, त्यासाठी शिक्षकाचा upgrade असले पाहिजे.

१४. मुलाखत देण्याचे आभार

आपण आपला मौल्यवान वेळ दिला, त्यासाठी मी आपली आभारी आहे

१५. मुलाखत घेणाऱ्यांची पूर्ण नावासह स्वाक्षरी

पवार सर

Pawar

१६. इतर माहिती

भाग – २

[redacted]

PRACTICE LESSON

उच्च प्राथमिक वर्ग

अ.क्र.	दिनांक	वर्ग	विषय	तासिका	पाठघटक	पर्यवेक्षक स्वाक्षरी
1.	27/01/23	8वी	विज्ञान	2री	सूक्ष्मजीव	[illegible]
2.	2/2/23	9वी	गणित	4थी	बहुपद	[illegible]
3.	4/2/22	8वी	विज्ञान	2री	धातु - अधातु	[illegible]
4.	8/2/23	9वी	गणित	4थी	बहुपद	[illegible]
5.	11/2/23	7वी	विज्ञान	3री	मूलद्रव्य	[illegible]
6.	14/2/23	9वी	गणित	4थी	त्रिकोणमिती	[illegible]
7.	17/2/23	8वी	विज्ञान	2री	इंजिन	[illegible]
8.	20/2/23	8वी	गणित	5वी	बिंदु, रेषा, कोन	[illegible]

प्रभारी अधिव्याख्याता
(पाठ विभाग)
Lesson Incharge

PRINCIPAL
Hindustani Education Society's
AZAD SENIOR COLLEGE
AUSA, Dist. Latur
Principal

पाठ क्रमांक 01
Lesson No.

शाळेचे नांव मुक्तेश्वर माध्यमिक विद्यालय. दिनांक 27/01/2023
School Name Date

वर्ग व तुकडी 8 वी विद्यार्थी संख्या
Class & Div. No. of Student

घटकाचे नांव सूक्ष्मजीव
Topic Name

उपघटक सूक्ष्मजीवांचे वर्गीकरण
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान विद्यार्थ्यांना सूक्ष्मजीवांबद्दल माहिती आहे.
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती सोप्याकडून - कठीणाकडे.
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य सूक्ष्मजीवांच्या आकृत्या, गुंडाळी फळ इ.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्ट्ये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्रस्तावना		उद्दिष्टे :- विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान जागृत करणे. स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे देतात.
हेतुकथन	# सूक्ष्मजीव	उद्दिष्ट :- विद्यार्थ्यांना पाठ्यघटकाशी ओळख करून देणे. स्पष्टीकरण :- विद्यार्थ्यांना विचारलेल्या पाठ्यघटकाशी ओळख झाली
विषय निवेदन	सूक्ष्मजीव व सूक्ष्मजीवांचे वर्गीकरण उष्ण सजीवांना आपण डोळ्यांनी पाहू शकत नाही त्यांना सूक्ष्मजीव म्हणतात सूक्ष्मजीवांना सूक्ष्मदर्शीने पाहता येते.	ज्ञान :- विद्यार्थी सूक्ष्मजीवांविषयी समजून घेतो आकलन :- विद्यार्थी सूक्ष्मजीवांविषयी सांगतो.
उपयोजन		उद्दिष्ट :- प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारिक जीवनात उपयोग करून देणे. स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारिक जीवनात उपयोग करून घेतात.
स्वाध्याय		फुरसतीच्या वेळेचा सदुपयोग करून घेणे.

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै.साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक कृती Teacher's Activity	विद्यार्थी कृती Students Activity	
शिक्षक सूचनाच्या सहाय्याने प्रस्तावना करतात.	विद्यार्थी उत्तरे देतात.	
१) आपण कोणत्या ग्रहावर राहतोय.	उ- पृथ्वी	तोंडी प्रश्न.
२) लहानात-लहान जीवांना आपण काय म्हणतोय.	उ- सूक्ष्मजीव	
आज आपण 'सूक्ष्मजीव' आणि सूक्ष्मजीवांचे वर्गीकरण याचा अभ्यास करणार आहोत	विद्यार्थी घटकाचे नाव वहीत लिहून घेतो.	# सूक्ष्मजीव
शिक्षक विद्यार्थ्यांना सूक्ष्मजीव आणि सूक्ष्मजीवांच्या प्रकाराविषयी समजावून सांगतात.	विद्यार्थी समजून घेतात	# सूक्ष्मजीव व्याख्या वर्गीकरण.
शिक्षक विद्यार्थ्यांना शिक्षकांच्या आधारे प्रश्न विचारतात.	विद्यार्थी उत्तरे देतात	तोंडी प्रश्न.
१) सूक्ष्मजीव म्हणजे काय त्यांचे प्रकार?		स्वाध्याय- सूक्ष्मजीवांचे वर्गीकरण करा
शिक्षक विद्यार्थ्यांना स्वयंअध्ययनासाठी स्वाध्याय देतात.	विद्यार्थी स्वाध्याय वहीत लिहून घेतात.	

फलक कार्य
(Black Board Work)

इयत्ता - ४ वी
विषय - विज्ञान
दि

सूक्ष्मजीव

सूक्ष्मजीवांचे वर्गीकरण

- जीवाणु
- आदिजीव
- बुरशी
- शैवाळ

व्याख्या :-

ज्या सजीवांना आपण डोळ्यांनी पाहू शकत नाही, त्यांना सूक्ष्मजीव म्हणतात.

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

Pariksha
छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign.

पाठ क्रमांक
Lesson No.

शाळेचे नांव मुक्तेश्वर माध्यमिक विद्यालय दिनांक ९ / ९ / २०२३
School Name Date

वर्ग व तुकडी ७ वी विद्यार्थी संख्या
Class & Div. No. of Student

घटकाचे नांव वर्तुळ
Topic Name

उपघटक त्रिज्या, व्यास, जीवा, परिघ.
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान बिंदु, रेषा, त्रिज्या, व्यास, जीवा
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती सोप्याकडून - कठीणाकडे
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य विविध वर्तुळाच्या व्याख्या.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्टये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्र		उद्दिष्ट :- विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान
स्ता		स्पष्ट करणे
व		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी विषयाशी
ना		प्रश्नांची उत्तरे देतात.
ह		उद्दिष्ट :- विद्यार्थ्यांना पाठ्यघटकाची
ब		ओळख करून देणे.
क		
थ		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थ्यांना पाठ्यघटकाची
न.		ओळख झाली

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै.साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक कृती Teacher's Activity	विद्यार्थी कृती Students Activity	
1) वर्तुळाची जीवा दाखवा.	जीवा BC & CD	
2) वर्तुळाचा व्यास दाखवा	व्यास रेषा CD असेल	
3) वर्तुळावर एकूण किती जीवा काढता येतात	जीवा काढता येतात	
4) वर्तुळावर एकूण किती व्यास काढता येतीसर.	वर्तुळावर अनंत व्यास काढता येतात	
5) वर्तुळाची जीवा म्हणजे काय?	वर्तुळावरीय कोणतेही दोन बिंदू जोडणाऱ्या रेषाखंडास वर्तुळाची जीवा म्हणतात.	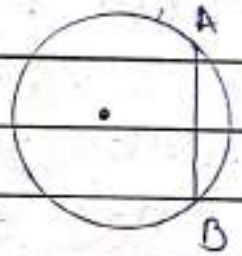
शिक्षक शिकवायच्या भागावर काही प्रश्न विचारतात व उत्तरे संकल्पना रूपाने फलकावर लिहितात.		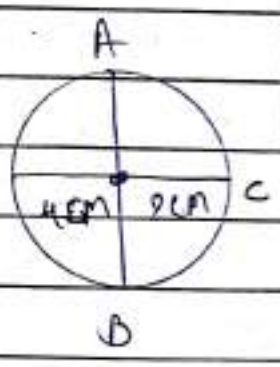
शिक्षक स्वाध्याय लिहून देतात	विद्यार्थी स्वाध्याय वहीत लिहून घेतात.	

फलक कार्य
(Black Board Work)

वर्ग - 8वी
विषय - गणित
दि

वर्तुळ

वर्तुळ व्याख्या :-
प्रतलातील एका स्थिर बिंदुपासून समान अंतरावर असणाऱ्या सर्व बिंदुंच्या संचाला वर्तुळ असे म्हणतात.

एकरूप वर्तुळे :-
जेव्हा दोन्ही वर्तुळांची त्रिज्या समान असते तेव्हा ते एकरूप असतात.

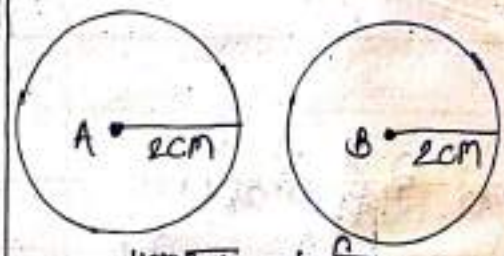

एकरूप वर्तुळे.

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

Rashika
छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign.

पाठ क्रमांक
Lesson No.

शाळेचे नांव मुक्तेश्वर माध्यमिक विद्यालय. दिनांक 4/ 2/ २०23
School Name Date

वर्ग व तुकडी ८ वी विद्यार्थी संख्या
Class & Div. No. of Student

घटकाचे नांव धातु - अधातु
Topic Name

उपघटक धातु
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान विद्यार्थ्यांना धातुंची ओळख आहे.
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती उद्गामी - अवगामी पद्धत
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य धातुंचे भौतिक गुणधर्म संगणाद्वारा तक्तार
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्ट्ये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्र		उद्दिष्ट:- विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान जागृत
स्ता		करणे.
व		स्पष्टीकरण:- विद्यार्थी विचारलेल्या
मा		प्रश्नांची उत्तरे देतात
दे		उद्दिष्ट:- विद्यार्थ्यांना पाठ्यघटकांची
मु		ओळख करून देणे.
द्दे		स्पष्टीकरण:- विद्यार्थ्यांना पाठ्य-
थ		-घटकाची ओळख झाली.
न		
वि	# धातु:-	ज्ञान:- विद्यार्थ्यांना धातु विषयी
ष	व्याख्या	माहिती देणे.
य	उदाहरण	धातुच्या गुणधर्मविषयी माहिती देणे
प्र		स्पष्टीकरण:- विद्यार्थी धातुचे भौतिक
ति		गुणधर्म समजून घेतात.
पा		
द		
न		
उ		उद्दिष्ट:- प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारिक
प		जीवनात उपयोग करून घेणे
यो		स्पष्टीकरण:- विद्यार्थी प्राप्त
ग		ज्ञानाचे व्यवहारिक जीवनात
न		उपयोग करून घेतात.
स्वा		
ध्या		विद्यार्थी दिलेला स्वाध्याय
य		सोडवतात.

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै. साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक विद्यार्थ्यांना पूर्व-ज्ञानावर आधारित प्रश्न विचारतात.	विद्यार्थी लक्षपूर्वक ऐकतात व उत्तरे देतात.	
तर मग आज आपण धातू या घटकाबाबत अभ्यास करणार आहोत.	विद्यार्थी घटकाचे नाव वहित लिहून घेतात	# धातू
सहजतेने ~~हे~~ देऊन घन (4.) आयन तयार करणे मुख्यत्वे म्हणजे धातू होय- साधारणत: हे चमकदार जास्त घनतेचे पातळ पत्रावणारे. ओढ्यायोग्य असतात.	विद्यार्थी लक्षपूर्वक ऐकतात व वहित लिहून घेतात.	धातू धातुचे गुण:-
शिक्षक कार्यकारीय प्रश्न विद्यार्थ्यांना विचारतात सोडून घेतात	उ-हो उ- उष्णतेचे वहन करणे उत्तरे- लोह, तांबे, पारा इ.	धातू कोणते ते ओळखा लोह, तांबे, सोडियम, पॅरॅडीक, पारा इ
शिक्षक विद्यार्थ्यांना स्वाध्याय लिहून देतात.	विद्यार्थी स्वाध्याय वहित लिहून घेतात.	स्वाध्याय: दैनंदिन जीवनात आपण वापरत असलेल्या धातूंची यादी करा

फलक कार्य
(Black Board Work)

धातु.

वर्ग - ७वी
विषय - विज्ञान
दि.

व्याख्या: सहजतेने व देऊन धन आयन निर्माण करणारे मुख्यद्रव्य

उदा.:- लोह, सोने चांदी, तांबे. इ

धातुचे भौतिक गुणधर्म

1) अवस्था - सामान्य तापमानास स्थायु
2) तेज चकाकी - चकाकणारे
3) कठीणपणा - कठीण असतात.
4) तन्यता - तार बनवता येते
5) वर्धनीयता - पत्रा तयार करता येतो
6) उष्णतेचे वाहक - उष्णतेचे वहन होते.

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

Rajiksha
छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign.

पाठ क्रमांक
Lesson No.

शाळेचे नांव मुक्तेश्वर विद्यालय औसा
School Name

दिनांक 8/2/2023
Date

वर्ग व तुकडी 8 वी
Class & Div.

विद्यार्थी संख्या
No. of Student

घटकाचे नांव वर्तुळ
Topic Name

उपघटक त्रिज्या, व्यास, कंस कर्ण रेख इ.
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान रेषा, कोन, कर्ण, त्रिकोण संगत बाजु.
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती सोप्यापासुन कठीणाकडे
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य वर्तुळाच्या आकृत्या, card sheet.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्टये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्र		उद्दिष्ट:- विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान जाणून
स्ता		करणे.
व		स्पष्टीकरण:- विद्यार्थी विचारलेल्या
ना		प्रश्नांची उत्तरे देतात.
हे		उद्दिष्ट:- विद्यार्थ्यांना पाठ्यघटकाची
तु		ओळख करून देणे.
क		स्पष्टीकरण:- विद्यार्थ्यांना पाठ्यघटकाची
थ		ओळख झाली.
न.		
वि		ज्ञान:- वर्तुळाविषयी ज्ञान विकसित
षय	जीवा	करणे.
प्रति		1) विद्यार्थी आकृती ओळखतो
पाद		2) विद्यार्थी जीवा काढतो.
न.		
		प्राप्त ज्ञानाचा उपयोग विद्यार्थी
अपे		वर्तुळ काढण्यास कंपासचा वापर
ज		करतो.
न		- विद्यार्थी कोन ओळखतो
		उद्दिष्ट:-
स्वा		
ध्या		स्पष्टीकरण:- विद्यार्थी स्वाध्याय
य.		सोडवतात.

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै. साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक कृती Teachers Activity	विद्यार्थी कृती Students Activity	
शिक्षक फलकावर आकृती काढतात व त्यावर आधारित प्रमेय सिद्ध करतात.	विद्यार्थी आकृतीचे निरीक्षण करून प्रमेय समजून घेतात.	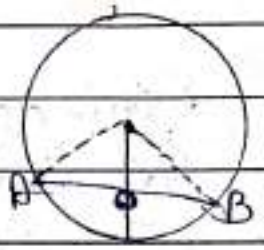
शिक्षक शिकवलेल्या भागावर काही प्रश्न विचारतात व उत्तर संकलन करून फलकावर लिहतात.	विद्यार्थी विचारलेल्या प्रश्नांची अचूक उत्तरे देतात.	
1) जीवा म्हणजे काय	वर्तुळावरील कोणतेही दोन बिंदू जोडणारे रेषाखंड	जीवा
2) वर्तुळ केंद्रातून जीवेवर काढलेला लंब जीवेचा दुभाजक असल्यामुळे कोणते दोन समान कोन तयार होतील	वर्तुळ केंद्रातून जीवेवर काढलेला लंब जीवेचा दुभाजक असल्यावर काटकोन तयार होईल	काटकोन
शिक्षक स्वाध्याय सुचवून देतात	विद्यार्थी स्वाध्याय वहित लिहून घेतात.	उ:- एका वर्तुळाची त्रिज्या 5cm आहे त्या वर्तुळाच्या एका जीवेची लांबी 8cm आहे तर त्या जीवेपासून वर्तुळ केंद्रापासून अंतर काढा.

फलक कार्य
(Black Board Work)

वर्तुळ

इयत्ता - 9वी
विषय - गणित

जीवा :- वर्तुळावरील कोणतेही दोन बिंदू जोडणाऱ्या रेषाखंडास वर्तुळाची जीवा म्हणतात.

प्रमेय :- वर्तुळाच्या केंद्रातून जाणारा लंब जीवेला दुभागतो.

पक्ष :- O केंद्र असलेल्या वर्तुळाची AB ही ही जीवा आहे.
रेषा OP ⊥ जीवा AB

आज्ञा :- रेषा AP ≅ रेषा BP

सिद्धता :- रेषा OA व रेषा OB काढा
$\triangle OPA$ व $\triangle OPB$ मध्ये
$\angle OPA \cong OPB$ ---

रेषा OP ⊥ जीवा AB
रेषा OA ≅ रेषा OP
∴ साधारण भुजा

कर्ण OA ≅ कर्ण OB
∴ एकाच वर्तुळाच्या त्रिज्या
∴ $\triangle OPA \cong \triangle OPB$
कर्ण भुजा प्रमेय
रेषा PA ≅ रेषा PB
∴ एकरूप त्रिकोणाच्या संगत बाजू.

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

Rakshya
छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign.

पाठ क्रमांक
Lesson No.

शाळेचे नांव मुक्तेश्वर विद्यालय औसा
School Name

दिनांक 11/ 2/ 2023
Date

वर्ग व तुकडी 7 वी
Class & Div.

विद्यार्थी संख्या
No. of Student

घटकाचे नांव रसायनशास्त्र
Topic Name

उपघटक मुलद्रव्य.
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान विद्यार्थ्यांना मुलद्रव्याची ओळख आहे
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती अगामी - अवगामी पद्धत.
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य गुंडाळी फळा, खडू, डस्टर, पोवंडी पट्टी इ.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्ट्ये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्र		उद्दिष्ट:- विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान
स्ता		जाणून करणे
व		स्पष्टीकरण:- विद्यार्थी विचारलेल्या
ना		प्रश्नांची उत्तरे देतात
हे	# मुलद्रव्य	उद्दिष्ट:- विद्यार्थ्यांना पाठ्यघटकाची
तु		ओळख करून देणे.
क		स्पष्टीकरण:- विद्यार्थ्यांना पाठ्य
थ		घटकाची ओळख झाली.
न		
वि	मुलद्रव्य :-	उद्दिष्ट:- विद्यार्थ्यांना मुलद्रव्या
ष	व्याख्या :-	विषयी माहिती देणे.
य	वर्गीकरण :-	स्पष्टीकरण:- विद्यार्थी मुलद्रव्य
प्रति		समजून घेतात.
पा		आकलन:- विद्यार्थी मुलद्रव्या
द		विषयी समजतात.
न		
संक		उद्दिष्ट:- प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारीक
ल		स्पष्टीकरण:- जीवनात उपयोग
न		करून घेणे
उप		उद्दिष्ट:- विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचे
यो		व्यावहारिक जीवनात उपयोग
ग		करून घेतात.
न		
स्व		
ध्या		विद्यार्थी दिलेला स्वाध्याय
य.		सोडवतात.

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै.साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक कृती Teachers Activity	विद्यार्थी कृती Students Activity	
शिक्षक विद्यार्थ्यांना पूर्वज्ञानावर आधारीत प्रश्न विचारतात व पूर्वज्ञान जागृत करतात.	विद्यार्थी लक्षपूर्वक ऐकतात व उत्तरे देतात.	
विद्यार्थ्यांना पाठाचा हेतु समजावणे		
तर मग आज आपला मूलद्रव्य हा घटक शिकणार आहोत.	विद्यार्थी लक्षपूर्वक ऐकतात व पाठाचे नाव वहित लिहून घेतात.	# मूलद्रव्य
मूलद्रव्य :- एकाच प्रकारच्या अणुंचा बनलेला मूलभूत रसायनिक पदार्थ म्हणजे मूलद्रव्य मूलद्रव्यांच्या अणुक्रमांक त्यांच्या अणुंच्या ज्यात असलेल्या प्रोटॉनच्या संख्येवर असतो.	विद्यार्थी लक्षपूर्वक ऐकतात समजून घेतात व वहित लिहून घेतात	# मूलद्रव्य व्याख्या :-
शिक्षक विद्यार्थ्यांना शिकवलेल्या आधारावर प्रश्न विचारतात.	विद्यार्थी उत्तरे देतात	तोंडी प्रश्न.
विद्यार्थी पाठ्यघटकावर प्रश्न विचारतात.	विद्यार्थी उत्तरे देतात	मूलद्रव्यांचे उदाहरण C, O, H, N, Li Na, Mg etc
शिक्षक विद्यार्थ्यांना स्वाध्याय लिहून देतात	विद्यार्थी स्वाध्याय वहित लिहून घेतात.	मूलद्रव्य संयुगे मिश्रणे म्हणजे काय ए.प्रश्न.

फलक कार्य
(Black Board Work)

मुलद्रव्य

विषय :- विज्ञान
वर्ग :- 7 वी
दि :-

व्याख्या :- एकाच प्रकारच्या अणुंचा बनलेला मुलभूत रासायनिक पदार्थ म्हणजे मुलद्रव्य

उदा - हायड्रोजन, ऑक्सिजन, कार्बन इ.

मुलद्रव्यांचे वर्गीकरण

धातु | अधातु | धातुसदृश्य

- आजपर्यंत 118 मुलद्रव्यांचा शोध लावला आहे.

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

Rakksha
छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign.

पाठ क्रमांक
Lesson No.

शाळेचे नांव मुक्तेश्वर विद्यालय औसा
School Name

दिनांक 14/2/2023
Date

वर्ग व तुकडी ४वी
Class & Div.

विद्यार्थी संख्या
No. of Student

घटकाचे नांव त्रिकोणमिती
Topic Name

उपघटक त्रिकोण, काटकोन त्रिकोण, त्रिकोणमितीय गुणोत्तरे इ.
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान पायथागोरसचे प्रमेय सांगतात.
Student's Previous knowledge
त्रिकोणाच्या बाजू, कर्ण ओळखतात.

अध्यापन पद्धती प्रात्यक्षिक - अप्रात्यक्षिक
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य त्रिकोणाचे कार्डशीट, काठी.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्टये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्र स्ता व ना		उद्दिष्ट :- विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान जागृत करणे स्पष्टीकरण :- विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान जागृत झाले.
हे तु क थन		उद्दिष्ट :- विद्यार्थ्यांना पाठ्यघटकाची ओळख करून देणे स्पष्टीकरण :- विद्यार्थ्यांना पाठ्यघटकाची ओळख झाली
विषय प्रति पादन	काटकोन त्रिकोणात काटकोन करणाऱ्या कोणासमोरील बाजू बरोबर असलेल्या दोन बाजूंच्या कर्णाची वर्गेच	ज्ञान :- काटकोन त्रिकोणाविषयी ज्ञान देणे
संक लन		उद्दिष्ट :- दिलेल्या माहितीचे विद्यार्थ्यांकडून संकलन करून घेणे
उप यो ज न		उद्दिष्ट :- प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारिक जीवनात उपयोग करून घेणे. स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी प्राप्त ज्ञान व्यवहारिक जीवनात उपयोग करून घेतात.
स्वा ध्या य.		विद्यार्थी दिलेला स्वाध्याय सोडवण्याचा प्रयत्न करतात

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै.साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक कृती Teachers Activity	विद्यार्थी कृती Students Activity	
शिक्षक विद्यार्थ्यांना काही प्रश्न विचारतात	विद्यार्थी उत्तरे देतात	
1) आपण जमिनीवरील अंतर कशाच्या साह्याने मोजतो.	उत्तर- दोरीने, मोजपट्टीने किंवा चालत जाऊन	
2) फळ्यावरील आकृती कशाची आहे?	फळ्यावरील आकृती झाडाची आहे.	
3) आपण या झाडाची उंची कशी मोजतो?	आपण या झाडाची उंची काठीच्या साह्याने मोजतो	त्रिकोणमिती
4) या प्रश्नांची उत्तरे मिळवण्यासाठी गणित विषयाच्या कोणत्या शाखेचा उपयोग होतो?	या प्रश्नांची उत्तरे मिळवण्यासाठी गणित विषयाच्या त्रिकोणमिती या शाखेचा उपयोग होतो	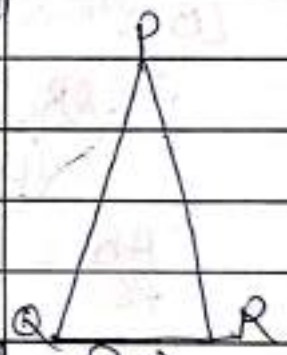
तर आज आपण त्रिकोणमिती या घटकाबद्दलची माहिती पाहणार आहोत?	विद्यार्थी एकाग्रतेने ऐकतात व पाठ्यघटकाचे नाव वहीत लिहून घेतात	त्रिकोण
1) त्रिकोण म्हणजे काय?	एका सरळ रेषेत नसलेले तीन बिंदू सरळ रेषांनी जोडून तयार झालेल्या आकृतीला त्रिकोण म्हणतात	रिकाम्या जागा 1) त्रिकोणाच्या तीन कोनाच्या मापांची बेरीज ---- होते 2) काटकोन कोनि- -या कोनास 3) त्रिकोणाच्या कोनावर ---- प्रकार पडतात.
2) त्रिकोणाचे कोनावरून किती व कोणते प्रकार पडतात?	त्रिकोणाचे तीन प्रकार पडतात काटकोन, लघुकोन, विशालकोन काटकोन त्रिकोणास लागू होतो	
प्रसिद्ध पायथागोरसच्या सिद्धांत कोणत्या त्रिकोणास लागू होतो?		

फलक कार्य
(Black Board Work)

त्रिकोणमिती

वर्ग - 8वी
विषय - गणित

काटकोन त्रिकोण :- ΔABC मध्ये $\angle B$ हा काटकोन आहे तर $\angle B$ या कोनासमोरील बाजु AC ही कर्ण आहे

$\angle A$ समोरील बाजु BC आहे
$\angle C$ समोरील बाजु AC आहे
$\angle B$ समोरील बाजु AC कर्ण आहे.

$\therefore \Delta ABC \sim \Delta PQR$
संगत बाजु

$$\frac{AB}{PQ} = \frac{BC}{QR} = \frac{AC}{PR}$$

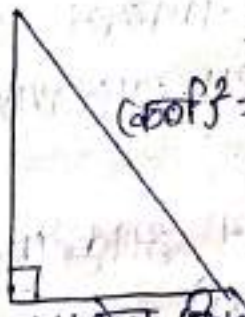

काटकोन त्रिकोण

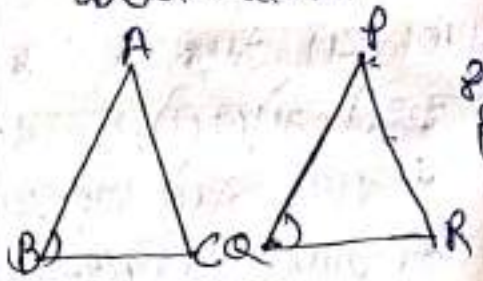

समरूप त्रिकोण

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

Baksha
छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign.

पाठ क्रमांक
Lesson No.

शाळेचे नांव मुक्तेश्वर विद्यालय औसा दिनांक 11/2/2023
School Name Date

वर्ग व तुकडी ५ वी विद्यार्थी संख्या
Class & Div. No. of Student

घटकाचे नांव ध्वनी
Topic Name

उपघटक ध्वनीचे केपन
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान विद्यार्थ्यांना ध्वनी विषयी माहीती आहे
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती उद्गामी - अवगामी पद्धत.
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य Audio & video of sound production.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्ट्ये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्रस्तावना		उद्दिष्ट:- पूर्वज्ञानाची जाणीव करणे स्पष्टीकरण:- विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान जाणून करणे
उद्देश कथन		उद्दिष्ट:- विद्यार्थ्यांना पाठ्यघटकाची ओळख करून देणे स्पष्टीकरण:- विद्यार्थ्यांना पाठ्यघटकाची ओळख झाली
विषय प्रतिपादन	ध्वनी ध्वनी निर्मिती	उद्दिष्ट:- ध्वनी विषयी माहिती देणे स्पष्टीकरण:- ध्वनी विषयी माहिती झाली.
संकलन		उद्दिष्ट:- शिकवलेल्या माहितीचे संकलन करणे स्पष्टीकरण:- शिकवलेल्या माहितीचे संकलन झाले
उपयोजन		उद्दिष्ट:- प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारीक जीवनात उपयोग करून देणे स्पष्टीकरण:- व्यवहारिक जीवनात उपयोग करून घेतात.
एकाध्याय		

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै.साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक कृती Teacher's Activity	विद्यार्थी कृती Students Activity	
शिक्षक विद्यार्थ्यांना पूर्वज्ञानावर आधारित प्रश्न विचारतात.	विद्यार्थी प्रश्नांची उत्तरे देतात.	
तर मग आज आपण ध्वनी व ध्वनी निर्मिती याविषयी अभ्यासणार आहोत.	विद्यार्थी लक्षपूर्वक ऐकतात व घटकाचे नाव वहित. लिहून घेतात.	# ध्वनी =>
ध्वनी कंपणे पावल्यामुळे निर्माण होतात, ही कंपणे हवेतील रेणुंमुळेच निर्माण झाली जातात आणि ध्वनी निर्माण होतो म्हणजे ध्वनीची कंपणे देखील आपल्यापर्यंत पोहोचतात	विद्यार्थी लक्षपूर्वक ऐकतात.	ध्वनी निर्मिती:-
शिक्षक विद्यार्थ्यांना शिक्षकांच्या भागावर प्रश्न विचारतात.	विद्यार्थी उत्तरे देतात.	तोंडी प्रश्न
शिक्षक विद्यार्थ्यांना गुंडाची पासकाळचीय प्रश्न सोडवण्यास सांगतात.	विद्यार्थी उत्तरे देतात. 1) कंपण 2) रेणुमध्ये.	1) ध्वनी --- मुळे निर्माण होतात. 2) कंपणे हवेतील --- --- निर्माण होतात
शिक्षक विद्यार्थ्यांना स्वाध्याय लिहून देतात.	विद्यार्थी स्वाध्याय वहित लिहून घेतात.	स्वाध्याय:- आपण आजुबाजुला कोण कोणते आवाज ऐकतो त्याची यादी करा.

फलक कार्य
(Black Board Work)

ध्वनी

कक्षा – ७वी
विषय – विज्ञान
दि

आवाज किंवा ध्वनी म्हणजे एखाद्या माध्यमातून कानाद्वारे ऐकायला होणारे आकलन, ध्वनीच्या ऊर्जेचा एक प्रकार होय.

- आपले कान 20 Hz ते 20 KHz या ध्वनीचा आवाज ऐकू शकतात.
- आवाजाची पातळी मोजण्यासाठी डेसिबल हे एकक वापरले जाते.

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

Rakksha
छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign.

भाग – २

[redacted]

PRACTICE LESSON

माध्यमिक वर्ग

अ.क्र.	दिनांक	वर्ग	विषय	तासिका	पाठ्यघटक	पर्यवेक्षक स्वाक्षरी
1.	27/1/23	8वी	गणित	2री	बिंदु, रेखा आणि प्रतल	[illegible]
2.	30/1/23	8वी	विज्ञान	3री	आम्ल	[illegible]
3.	3/2/23	8वी	गणित	5वी	सूट व कमीशन	[illegible]
4.	5/2/23	8वी	विज्ञान	4थी	आम्लारी	[illegible]
5.	9/2/23	6वी	गणित	6वी	नफा व तोटा	[illegible]
6.	11/2/23	8वी	विज्ञान	2री	अनुवंशिकता	[illegible]
7.	14/2/23	6वी	गणित	4थी	नफा व तोटा	[illegible]
8.	20/2/23	8वी	विज्ञान	4थी	सूक्ष्मजीव	[illegible]

प्रभारी अधिव्याख्याता
(पाठ विभाग)
Lesson Incharge

PRINCIPAL
Hindustani Education Societys
AZAD SENIOR COLLEGE
AUSA, DIST. Latur

प्राचार्य
Principal

पाठ क्रमांक
Lesson No.

शाळेचे नांव मुक्तेश्वर विद्यालय औसा दिनांक 27/1/2023
School Name Date

वर्ग व तुकडी ४ वी विद्यार्थी संख्या
Class & Div. No. of Student

घटकाचे नांव बिंदु, रेषा आणि पृष्ठभाग.
Topic Name

उपघटक रेषाखंड
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान बिंदु, रेषा, संच दरम्यानचा रेषाखंडाचे पूर्वज्ञान
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती उद्गामी - अवगामी पद्धत.
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य विविध रेषाखंडाच्या आकृत्या, सुंदरी कलाकृ.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्टये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्रस्ता		
व		विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान जाणून
ना		करणे
हेतु		पाठाचा हेतु स्पष्ट करणे
क		
थ		
न		
विषय	रेषाखंड	विद्यार्थ्यांना रेषाखंड विषयी
प्रति		माहिती देणे
पा		
द		
न		
संकल		दिलेल्या माहितीचे संकलन
न		करून घेणे.
उप		प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारिक
यो		जीवनात उपयोग करून घेणे
ज		
न		
स्वा		विद्यार्थी स्वाध्याय सोडवण्याचा
ध्या		प्रयत्न करतात.
य		

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै.साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक कृती Teacher's Activity	विद्यार्थी कृती Students Activity	
शिक्षक वर्गात प्रवेश करतात. खालील प्रश्न विचारतात.	विद्यार्थी प्रश्नाची उत्तरे देतात.	
1) फलकावरील आकृतीचे वाचन करा	रेखाखंड AB	A B
2) रेखाखंडाची A आणि B हे काय आहेत?	रेखाखंडाची A आणि B ही टोके म्हणजेच अंत्यबिंदु	A B
3) रेख AB व रेख CD लांबीने कसे दिसतात.	रेख AB व रेख CD समान लांबीचे दिसतात.	C D
4) रेख AB व ~~रेख CD एकमे-~~ -कांवर कसे दिसतील तर	समान विद्यार्थी लक्षपूर्वक ऐकतात व पाठ्यघटकाचे नाव वहित लिहून घेतात.	रेखाखंडाची एकरूपता A B
आज आपण रेखाखंडाची एकरूपता या विषयाची अधिक माहिती घेणार आहोत शिक्षक प्रश्न विचारतात		
1) फलकावरील आकृती कोणती आहे?	रेखाखंड AP आहे	रेखाखंड
2) रेख ~~AP व~~ रेख PA हे एकमेकांशी कसे दिसतात	रेख AP व रेख PA हे एकमेकांशी समान दिसतात.	A P P A
		एकरूप रेखाखंडाचे सहज पहणारे किमी व कोणते गुणधर्म आहेत स्पष्ट करा.
शिक्षक विद्यार्थ्यांना प्रश्न लिहून देतात.	विद्यार्थी वहित प्रश्न लिहून घेतात	

फलक कार्य
(Black Board Work)

बिंदु रेषा आणि प्रतल.

वर्ग - ९वी
विषय - गणित
दि

रेषाखंड :- रेषाखंड ही आकृती आहे.

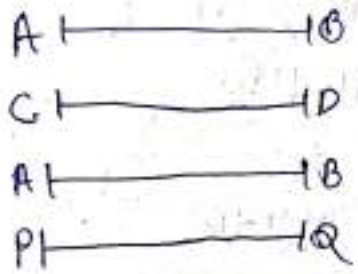

∴ रेषाखंड ही भूमितीय बिंदुसंचय

जेव्हा दोन रेषाखंड ~~[illegible]~~ तेव्हाते एकरूप आहेत.

भूमितीय म्हणजे बिंदुसंचय

समान रेषाखंड

रेषाखंडाची एकरूपता

आकृती आहे म्हणजेच.

एकमेकांशी तंतोतंत जुळणाऱ्या

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

Rakksha
छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign.

पाठ क्रमांक
Lesson No.

शाळेचे नांव मुक्तेश्वर विद्यालय ओसा दिनांक 30/ 1/ २० 23
School Name Date

वर्ग व तुकडी ४ वी विद्यार्थी संख्या
Class & Div. No. of Student

घटकाचे नांव विज्ञान
Topic Name

उपघटक आम्ल
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान विद्यार्थ्यांना आम्लाविषयी माहीती आहे.
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती सोप्याकडून - कठीणाकडे.
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य आम्लाचा चार्ट, लुंबाची फळे इ.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्ट्ये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्रस्ता		विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान जाणून घे
व		
ना		पाठाचा हेतु स्पष्ट करणे
हे		
तु		
कथ		
न		
विष	आम्ल	विद्यार्थ्यांना आम्लाविषयी
य	व्याख्या	माहिती देणे.
प्रति	उदाहरण.	
पा		
द		
न		
सं		दिलेल्या माहितीचे संकलन
क		करून घेणे.
ल		
न		
अ		मुलांना ज्ञानाचे व्यवहारिक जीवनात
यो		उपयोग करून घेणे.
जन		
स्वा		वेळेचा सदुपयोग करून घेणे
ध्या		
य.		

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै. साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक कृती Teachers Activity	विद्यार्थी कृती Students Activity	
शिक्षक विद्यार्थ्यांना पूर्वज्ञानावर आधारीत प्रश्न विचारतात.	विद्यार्थी प्रश्नांची उत्तरे देतात.	तोंडी प्रश्न
1) सिंधुची चव कशी असते	3) आंबट	
तर मग आज आपण आम्ल या विषयी माहिती पाहुया	विद्यार्थी लक्षपूर्वक ऐकतात.	
पदार्थांचे तीन विभागात वर्गीकरण केले जाते. चवीनुसार, आम्ल, आम्ली व उदासीन जे आम्लाशि पदार्थ विरोधक रासायनिक क्रियेत भाग घेतात, त्यांना आम्ल म्हणतात.	विद्यार्थी लक्षपूर्वक ऐकतात व वही लिहून घेतात	# आम्ल :- व्याख्या :- उदा. HCl, H_2SO_4
शिक्षक दिलेल्या ज्ञानावर प्रश्न विचारतात.	विद्यार्थी उत्तरे देतात.	शिकाया पाहा. 1) आम्ला मिश्रणात --- कणांचे प्रमाण वाढतात
शिक्षक गुंडाळी फलकावरील प्रश्न सोडवून घेतात.	1) H^+ कणांचे 2) आम्ल 3) 7 पेक्षा	2) तीव्र --- पदार्थ घालून गंज चढतात 3) आम्ल पदार्थाचे pH मूल्य -- पेक्षा कमी असते
फलकावर शिक्षक स्वाध्याय लिहून देतात	विद्यार्थी स्वाध्याय वही त लिहून घेतात	अहेनियस व ब्रान्स्टेड लोरी आम्लाची व्याख्या व उदा. लिहा.

फलक कार्य
(Black Board Work)

आम्ल

विषय - विज्ञान
वर्ग - 8वी
दि

आम्ल:→ जे आम्लारी पदार्थाबरोबर रासायनिक प्रक्रियेत भाग घेतात त्यांना आम्ल म्हणतात

उदा:→ HCl, H_2SO_4 etc.

आम्ल पदार्थाचे PH 7 पेक्षा कमी असते

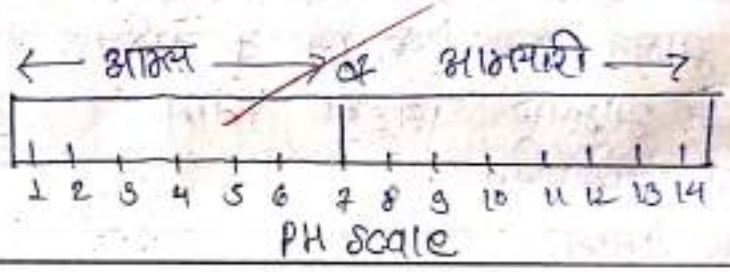

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

Rakksha
छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign

पाठ क्रमांक
Lesson No.

शाळेचे नांव मुक्तेश्वर विद्यालय ओसा दिनांक 03/2/2023
School Name Date

वर्ग व तुकडी 8 वी विद्यार्थी संख्या
Class & Div. No. of Student

घटकाचे नांव सूट व कमीशन
Topic Name

उपघटक सूट, अंशत, कमीशन.
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान विद्यार्थ्यांना छापील किंमत, विक्री किंमत बद्दल माहीती आहे.
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती उद्गामी - अवगामी पद्धती
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य खुंडाची फळा.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्ट्ये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्रस्ता		विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान
व		जाणून करणे
ना		
हेतु		विद्यार्थ्यांना पाठ्यघटकाची
क		ओळख करून देणे.
थ		
न		
विष	सूट	ज्ञान- विद्यार्थ्यांना सूट या
य		विषयची माहिती देणे.
प्रति	सूट = छापील किंमत	
पाद	- विक्री किंमत.	
न		
सं		दिलेल्या माहितीचे
क		संकलन करणे.
ल		
न		
उप		प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारीक
यो		जीवनात उपयोग करून
ज		देणे.
न		
स्वा		वेळेचा सदुपयोग करून
ध्या		घेणे.
य		

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै.साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक कृती Teachers Activity	विद्यार्थी कृती Students Activity	
शिक्षक वर्गात प्रवेश प्रवेशान उजळणीसाठी काही प्रश्न विचारतात.	विद्यार्थी प्रवेशानास सामोरे विचारलेल्या प्रश्नांचे उत्तरे देतात	
1) छेद 100 असणारा गुणोत्तर म्हणजे काय म्हणतात.	उ- छेद 100 असणाऱ्या गुणोत्तरास शतमान म्हणतात	
2) किंमती काढा		
i) 8000 चा शेकडा 2	8000 चा शेकडा 2 = 60	
ii) 100 चा शेकडा 3%.	100 चा 3% = 3	
iii) 25000 चे 20%.	25000 चे 20%	
	$\frac{25000 \times 20}{100} = 5000$	
3) दुकानदार जर एखादया वस्तुवरील छापलेल्या किंमती पेक्षा कमी किंमतीत वस्तु विकत असेल तर त्याला काय म्हणतात?	सुट म्हणतात.	
तर आज आपण सुट या पाठ्यघटकाबद्दल. पहणार आहोत.	विद्यार्थी लक्षपूर्वक ऐकतात & पाठ्यघटकाचे नाववही लिहून घेतो	सुट (Discount)
1) छापील किंमत म्हणजे काय?	विद्यार्थी उत्तरे देतात वस्तुवर छापलेली किंमत	सुट = छापील किंमत × शेकडा सुट
2) सुटचे सुत्र काय आहे.	सुट = छापील किंमत - विक्री किंमत	उ) छापील किंमती वर 6% सुट घेऊन दुकानदाराने एक पेन 1280 ₹ विकला तर पेनची छापील किंमत किती?

फलक कार्य
(Black Board Work)

सूट व कमिशन

वर्ग - ८वी
विषय - गणित
दि -

सूट = छापील किंमत - विक्री किंमत

सूट = छापील किंमत × शे सूट

उदा = सायकलची किंमत 2500 रु
दुकानदाराने शे 5 रु सिली

सूट = छा. की × शे. सूट

$= \frac{2500}{1} \times \frac{5}{100}$

= 125 सूट

विक्री किंमत = छाकि - सूट
= 2500 - 125
= 2375 रु

सूट देण्याचा दर सायकलवरचे शतमानात सांगतात
शेकडा 10 सूट याचा अर्थ वस्तुच्या छापील किंमतीच्या 10% किंमत कमी घेऊन वस्तु विकणे.

400 चा शेकडा 5
$= 400 \times \frac{5}{100}$
= 20

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

Radhika
छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign

पाठ क्रमांक
Lesson No.

शाळेचे नांव मुक्तेश्वर विद्यालय औसा दिनांक 5/2/2023
School Name Date

वर्ग व तुकडी 8 वी विद्यार्थी संख्या
Class & Div. No. of Student

घटकाचे नांव विज्ञान
Topic Name

उपघटक आम्लारी
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान विद्यार्थ्यांना आम्लारीविषयी माहीती आहे, ते आम्लारी पदार्थ ओळखु शकतात.
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती सोप्याकडून कठीणाकडे.
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य तुरटी फळा, आम्लारीचा चार्ट इ.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्ट्ये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्रस्तावना		विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान जाणून घेणे
हेतुकथन	# आम्लारी	पाठाचे हेतु स्पष्ट करणे
विषयप्रतिपादन	# आम्लारी व्याख्या उदा.	विद्यार्थ्यांना आम्लारीविषयी माहिती देणे, आकलन करून घेणे.
संकलन		दिलेल्या ज्ञानाचे प्रश्न विचारून संकलन करणे.
उपयोजन		प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारिक जीवनात उपयोग करून घेणे
स्वाध्याय		वेळेचा सदुपयोग करणे.

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै.साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक कृती Teachers Activity	विद्यार्थी कृती Students Activity	
शिक्षक विद्यार्थ्यांना पूर्वज्ञानावर आधारित प्रश्न विचारतात.	विद्यार्थी प्रश्नांची उत्तरे देतात	
i) आम्लारी ओळखा असतात?	उ लूरह	तोंडी प्रश्न.
तर मग आज आपण आम्लारी या घटकाविषयी माहिती घेऊ या.	विद्यार्थी लक्षपूर्वक ऐकतात	आम्लारी
जे पदार्थ लूरह, कडवट चवीचे व स्पर्शाला बुळबुळीत लागतात, त्यांना आम्लारी म्हणतात.	विद्यार्थी लक्षपूर्वक ऐकतात व वहीत लिहून घेतात	# आम्लारी # व्याख्या
उदा:- साबण, खाण्याचा सोडा, धुण्याची निवळी		# उदा:- धुण्याची निवळी, खाण्याचा सोडा NaHCO, कॉस्टिक सोडा (NaOH) व साबण
शिक्षक दिलेल्या जाबाचे प्रश्न विचारून संकलन करतात.	उत्तरे i) (OH)	i) आम्लारी विरघळत --- आयन देतात.
शिक्षक गुंडाळी कागदावरील प्रश्न सोडवण्यास सांगतात.	ii) 7 पेक्षा जास्त.	ii) आम्लारी चे pH --- असते.
शाळेतील प्रश्न लिहून देतात.	विद्यार्थी प्रश्न लिहून घेतात व सोडवण्याचा प्रयत्न करतात.	दैनंदिन जीवनातील आम्लारींची लिस्ट तयार करा

फलक कार्य
(Black Board Work)

आम्लारी

विषय - विज्ञान
वर्ग - 8 वी

व्याख्या :- जे पदार्थ पुरट / कडवट, चवीचे व स्पर्शास मुलायम लागतात, त्यांना आम्लारी म्हणतात.

उदा :- चुन्याची निवळी $Ca(OH)_2$, खाण्याचा सोडा ($NaHCO_3$) कॉस्टीक सोडा ($NaOH$) व साबण

आम्लारी हा एक असा पदार्थ असतो त्याने पाण्यातील हवण हवण हायड्रॉक्साइड आयन (OH^-) उपलब्ध करून देतात.
आम्लारीची pH मूल्य 7 पेक्षा जास्त असतो

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign

पाठ क्रमांक
Lesson No.

शाळेचे नांव मुक्तेश्वर विद्यालय औसा
School Name

दिनांक 8/2/2023
Date

वर्ग व तुकडी ६वी
Class & Div.

विद्यार्थी संख्या
No. of Student

घटकाचे नांव नफा व तोटा
Topic Name

उपघटक नफा
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान वस्तुंची छापील किंमत, विक्री किंमत आणि खरेदी किंमत
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती उद्गामी - अवगामी पद्धत.
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य पेन, सूत्र व व्याख्याचा तक्ता, गुंडाची फळा.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्ट्ये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्रस्ता		
व		पूर्वज्ञान जागृत करणे
ना		
दे		विद्यार्थ्यांना पाठ्यघटकाची
तु		ओळख करून देणे.
कथ		
न		
विष	नफा –	विद्यार्थ्यांना नफा या
य	व्याख्या –	विषयी माहिती देणे.
प्रति	सूत्र –	
पाद		
न		
सं		दिलेल्या माहितीचे संकलन
क		करणे.
ल		
न		
उ		प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारीक
प		जीवनात उपयोग करून घेणे
यो		
ज		
न		
स्वा		वेळेचा सदुपयोग करणे.
ध्या		
य		

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै. साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक कक्षात प्रवेश करतात पुर्वज्ञान जाणुनी साठी प्रश्न विचारतात.	विद्यार्थी लक्षपुर्वक ऐकतात व उत्तरे देतात.	
▷ छापील किंमती पेक्षा कमी दराने वस्तु मिळवी तर त्यात काय झाले असे म्हणता येईल आज आपण नफा या संकल्पनेची माहिती घेणु नफयाचे सुत्र सांगाह.	नफा	नफा
	विद्यार्थी वहित लिहुन घेतात नफा = वि.कि = ख.कि	
शिक्षक शिकवायच्या मुद्यावर प्रश्न विचारतात. ▷ नफा केव्हा होतो.	विद्यार्थी मधुक उत्तरे देण्याचा प्रयत्न करतात खरेदीपेक्षा विक्री किंमत जास्त होते तेव्हा नफा होतो	तोंडी प्रश्न.
		रिकाम्या जागा वि.कि / ख.कि / नफा
शिक्षक गुणाकारकारीय प्रश्न विद्यार्थ्यांकडुन सोडवुन घेतात.	नफा = 100₹ ख. कि = 100₹ वि. कि = 650₹ ख. कि = 400₹	400 300 --- 1200 --- 200 --- 500 150 2100 --- 400
स्वाध्याय विडुन देतात	विद्यार्थी स्वाध्याय विडुन घेतात.	

फलक कार्य
(Black Board Work)

नफा

वर्ग - 6वी
विषय - गणित
दि -

व्याख्या:- जेव्हा खरेदीपेक्षा विक्री जास्त होते. तेव्हा फायदा होतो, त्यास नफा असे म्हणतात

सूत्र:- नफा = विक्री किंमत - खरेदी किंमत

स्वाध्याय:- सुमनबाईंनी तांदूळ व्यापार करणाऱ्यांकडून 25 साड्या 20,000 रुपयांना विकत घेतल्या व त्या साड्या प्रत्येक 920 ₹ विकल्या तर त्या व्यवहारात त्यांना किती नफा झाला?

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign

पाठ क्रमांक
Lesson No.

शाळेचे नांव मुक्तेश्वर विद्यालय औसा दिनांक 11/2/2023
School Name Date

वर्ग व तुकडी 9 वी
Class & Div.

विद्यार्थी संख्या
No. of Student

घटकाचे नांव विज्ञान
Topic Name

उपघटक अनुवंशिका।
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान विद्यार्थ्यांना अनुवंशिकते बद्दल
Student's Previous knowledge
सामान्य माहिती आहे.

अध्यापन पद्धती अधोगामी - अवगामी पद्धत
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य गुंडाळी फळा, अनुवंशिकतेचा चार्ट इ.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्ट्ये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
पू		
स्ता		विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान जाणून
व		करणे
ना		
हेतू		पाठाचे हेतू स्पष्ट करणे
कथ		
न		
शिक्ष	# अनुवंशिकता :-	विद्यार्थ्यांना अनुवंशिकतेची
ण	# व्याख्या :-	माहिती देणे.
प्रक्रि	# स्पष्टीकरण :-	
या		
दन		
संक		दिलेल्या ज्ञानाचे संकलन
ल		करणे
न		
उ		दिलेल्या ज्ञानाचे व्यवहारिक
प		जीवनात उपयोग करून
योज		देणे.
न		
स्वा		
ध्या		वेळेचा सदुपयोग करणे.
य		

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै. साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक कृती Teacher's Activity	विद्यार्थी कृती Students Activity	
शिक्षक विद्यार्थ्यांना पूर्व-ज्ञानावर आधारित प्रश्न विचारतात.	विद्यार्थी उत्तरे देतात.	
प्र- वर्गात सर्व विद्यार्थी सारखेच दिसतात का?	नाही	
तर मग आज आपण अनुवंशिकता या घटका विषयी माहिती पाहू	विद्यार्थी लक्षपूर्वक ऐकतात	* अनुवंशिकता
सजीवातील गुणधर्म एका पिढीतून दुसऱ्या पिढीत कसे उतरतात याचा समा-न्यपणे आणि मुख्यत्वे जनुकांचा अभ्यास करणारी जीवशास्त्राची एक शाखा म्हणजे अनुवंशिकताशास्त्र दिलेल्या ज्ञानाचे शिक्षक प्रश्न विचारून संकलन करतात.	विद्यार्थी लक्षपूर्वक ऐकतात व वहित लिहून घेतात.	अनुवंशिकताशास्त्र अनुवंशिकता
	अनुवंशिकता समजून घेतात	गुणसूत्रांचे प्रकार १) मध्यकेंद्री २) उपमध्यकेंद्री ३) अंत्यकेंद्री
	१) संक्रमित होतात	गुंडाची फळ्यावर १) अनुवंशिकतेत गुणधर्म एका पिढीतून दुसऱ्या पीढीकडे -- होतात
	२) ५ प्रकार पडतात	२) गुणसूत्रांचे -- प्रकार पडतात
शि. वि. स्वाध्याय लिहून देतात.	विद्यार्थी स्वाध्याय वहित लिहून घेतात	३) गुणसूत्रे व गुणसूत्रांचे प्रकार स्पष्ट करा

फलक कार्य
(Black Board Work)

अनुवंशिकता.

विषय - विज्ञान
वर्ग - 8वी

अनुवंशिकशास्त्र
अनुवंशिकता
* अनुवंशिक लक्षणे व लक्षणांचे एकत्रीकरण
* गुणसूत्रे :-
1) मध्यकेंद्री
2) उपमध्यकेंद्री
3) अग्रकेंद्री
4) अंत्यकेंद्री

गुणसूत्रांचे प्रकार

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

Rakshita
छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign.

Feedback by Teacher

सराव पाठ निरीक्षण

Hindustani Education Society's Degaon College, Ausa — AISHE Code C-7418

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : मिटकरी प्रतिक्षा नागनाथ. दिनांक :

इयत्ता : 8वी तुकडी : अ तासिका : 2री विषय : विज्ञान

घटक : सूक्ष्मजीव उपघटक : सूक्ष्मजीवाचे पाठ्यांश : वर्गीकरण.

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पाठाचे टाचण आशययुक्त व पाठाच्या पाठ्यक्रमाप्रमाणे व्यवस्थीत लिहिले.

२) पाठाचा प्रारंभ - पाठ घेत असताना संबंधीत छात्राध्यापकाने पाठाची सुरुवात प्रश्न विचारून छान केली

३) विषयज्ञान - पाठ घेत असताना विषयावर प्रभुत्व होते. संकल्पना व त्याची मांडणी अध्यापकाने चांगली केली

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - पाठ घेत असताना एक साधनाचा वापर चांगला केला. पाठ घेत असताना काही ठिकाणी विद्यार्थ्यांना चित्राच्या व चार्टच्या माध्यमातून सांगितली गेली.

५) विषयविवेचन - कार्यानुभव करत असताना विषयाची मांडणी सोप्याकडून कठीणाकडे या सूत्रानुसार केली गेली विविध उदा:- वापर केला गेला.

६) वातावरण निर्मिती - आल्हादायक व खेळीमेळीचे तसेच आनंदाचे वातावरण होते काही विद्यार्थी/ विद्यार्थीनी या दोन्ही घटकांना समजून घेण्यात आले.

७) फलक लेखन - फलकलेखन एका सरळ ओळीमध्ये रंगीत खडूचा वापर केला गेला एकूणच फलकाचे नियोजन व्यवस्थित केले गेले.

८) वर्गनियंत्रण - वर्गामध्ये वर्गनियंत्रण होते तरीपण अध्यापन करताना विद्यार्थ्यांना समान संधी प्रश्न विचारताना देण्यात यावी जेणेकरून विद्यार्थी पाठाकडे लक्ष देतील.

९) विद्यार्थी सहभाग - पाठामध्ये मुलांपेक्षा मुलींचा सहभाग दिसून आला.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - एकंदरीत संबंधीत पाठामध्ये विद्यार्थ्यांची प्रगती करण्याचे प्रयत्न केले.

पाठाबद्दल मत - एकुन पाठ समाधानकारक झाला

Pratiksha

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : मिठकरी प्रतिक्षा नागनाथ दिनांक :

इयत्ता : ४वी तुकडी : ब तासिका : पहिली विषय : गणित

घटक : भूमिती उपघटक : वर्तुळ पाठ्यांश : वर्तुळाचे प्रकार

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पाठाचे टाचण पाठ पायऱ्या ठरावे होते

२) पाठाचा प्रारंभ - पाठाची सुरुवात पूर्वज्ञानावर आधारित प्रश्न विचारून केली

३) विषयज्ञान - पाठ घेत असताना पाठाची मांडणी सोप्याकडून कठीणाकडे केली

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - दृकश्राव्य साधनांचा वापर योग्य होता

५) विषयविवेचन - पाठाची मांडणी सोप्याकडून कठीणाकडे केली

६) वातावरण निर्मिती - वर्गात आह्लादायक स्वरूपाचे वातावरण होते

७) फलक लेखन - फलक लेखन सुसरल स्वच्छ होते

८) वर्गनियंत्रण - वर्गावर नियंत्रण चांगले होते

९) विद्यार्थी सहभाग - विद्यार्थी सहभाग सम स्वरूपाचा होता

१०) उद्दिष्टपूर्ती - संकल्पित पाठ छान झाला

पाठाबद्दल मत - पाठ समाधानकारक झाला

Pratiksha

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : मिटकरी प्रतिक्षा नागनाथ दिनांक :

इयत्ता : ४ वी तुकडी : ३ तासिका : ३री विषय : विज्ञान

घटक : रसायनशास्त्र उपघटक : धातु - अधातु पाठ्यांश :

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पाठाचे टाचन आशययुक्त होते

२) पाठाचा प्रारंभ - पाठाची सुरुवात प्रश्न विचारून करण्यात आली

३) विषयज्ञान - पाठ घेत असताना विषयावर प्रभुत्व होते.

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - दृकश्राव्य साधनांचा योग्य वापर केला.

५) विषयविवेचन - विद्यार्थी मांडणी सोप्याकडून कठीणाकडे केली.

६) वातावरण निर्मिती - वातावरण हे खेळीमेळीचे होते.

७) फलक लेखन - फलक लेखनात रंगीत खडूचा वापर केला गेला

८) वर्गनियंत्रण - वर्ग नियंत्रणात होते.

९) विद्यार्थी सहभाग - मुलींपेक्षा मुलांचा सहभाग जास्त होता.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - पाठ उत्तम झाला

पाठाबद्दल मत - १ कंदरीत पाठ छान झाला

Pratiksha

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : मिटकरी प्रतिक्षा नागनाथ दिनांक :

इयत्ता : 8वी तुकडी : अ तासिका : 4थी विषय : गणित

घटक : भूमिती उपघटक : वर्तुळ पाठ्यांश : वर्तुळ

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पाठाचे टाचण व्यवस्थित प्रमाणे होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - पाठाची सुरुवात पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून केली

३) विषयज्ञान - पाठाची मांडणी सोप्याकडून कठीणाकडे होती

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - दृकश्राव्य साधनांचा वापर ठीक होता

५) विषयविवेचन - पाठाची मांडणी सोप्याकडून कठीणाकडे केली

६) वातावरण निर्मिती - वर्गातील वातावरण आल्हाददायक होते.

७) फलक लेखन - सरळ रेषेत होते

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रण मस्त होते

९) विद्यार्थी सहभाग - विद्यार्थी सहभाग समान होता.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - पाठ छान झाला।

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ मस्त झाला

Mitkari

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : मि टकरी शीक्षा नागनाथ दिनांक :

इयत्ता : नवी तुकडी : ड तासिका : ४री विषय : विज्ञान

घटक : रसायनशास्त्र उपघटक : मुलद्रव्य पाठ्यांश : मुलद्रव्य

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पाठाचे टाचण आशययुक्त होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - पाठाची सुरुवात प्रश्न विचारून करण्यात आली

३) विषयज्ञान - विषयावर प्रभुत्व होते

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - दृकश्राव्य साधनांचा वापर योग्य केला.

५) विषयविवेचन - विषयाची मांडणी सोप्यासुद्ध करीत केली

६) वातावरण निर्मिती - वर्गातील वातावरण खेळी मेळीचे होते.

७) फलक लेखन - फलक लेखनात रंगीत खडूचा वापर केला

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रण योग्य होते.

९) विद्यार्थी सहभाग - विद्यार्थी सहभाग उत्तम होता.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - पाठ मस्त झाला

पाठाबद्दल मत - एकंदरित पाठ उत्तर झाला

Eakksha.
पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : भिवरी प्रतिक्षा नागनाथ दिनांक :

इयत्ता : ७ वी तुकडी : ब तासिका : पहिली विषय : गणित

घटक : भूमिती उपघटक : त्रिकोणमिती पाठ्यांश :

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पाठाचे टाचण पाठ पाठाच्या प्रमाणे होते

२) पाठाचा प्रारंभ - सुरवात गोष्ट सांगुन केली

३) विषयज्ञान - पाठाची मांडणी सोप्याकडून कठीणाकडे केली

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - दृकश्राव्य साधनांचा वापर व ठीक होता

५) विषयविवेचन - पाठाची मांडणी सोप्याकडून कठीणाकडे केली

६) वातावरण निर्मिती - वर्गात आल्हादायक वातावरण होते

७) फलक लेखन - सरळ रेखेत केले गेले

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रण चांगले होते

९) विद्यार्थी सहभाग - विद्यार्थ्यांचा सहभाग समान होता

१०) उद्दिष्टपूर्ती - पाठ छान झाला.

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ छान झाला

Pratiksha

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : मिटकरी प्रतिक्षा

इयत्ता : ६ वी तुकडी : अ तारिका : २री दिनांक :

घटक : भौतिकशास्त्र उपघटक : हवामान विषय : विज्ञान

पाठ्यांश : हवामानचे कंपन

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पाठाचे टाचण आशययुक्त होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - पाठाची सुरुवात प्रश्न विचारून करण्यात आली

३) विषयज्ञान - पाठ घेताना विषयाकडे प्रभुत्व होते.

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - दृकश्राव्य साधनांचा योग्य वापर केला

५) विषयविवेचन - विद्यार्थी मांडणी सोप्याकडून कठीणाकडे केली

६) वातावरण निर्मिती - वर्गातील वातावरण हे खेळीमेळीचे होते

७) फलक लेखन - फलक लेखनात रंगीत खडू वापरले.

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रण उत्तम होते

९) विद्यार्थी सहभाग - विद्यार्थ्यांचा सहभाग चांगला होता.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - पाठ मस्त झाला

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ उत्तम झाला

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : मिलकरी शमिका दिनांक :

इयत्ता : 4 वी तुकडी : क तारिका : 5 वी विषय : गणित

घटक : भूमिती उपघटक : बिंदू, रेषा, प्रतल पाठ्यांश :

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पाठाचे टाचण पाठ पाठ्य क्रमाने होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - सुरुवात गोष्ट सांगुन केली

३) विषयज्ञान - पाठाची मांडणी सोप्याकडुन कठीणाकडे केली

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - दृकश्राव्य साधनांचा वापर ठीक होता

५) विषयविवेचन - पाठाची मांडणी सोप्याकडुन कठीणाकडे केली

६) वातावरण निर्मिती - वातावरण आल्हादायक होते.

७) फलक लेखन - फलक लेखन सरळ रेषेत होते

८) वर्गनियंत्रण - नियंत्रण उत्तम होते

९) विद्यार्थी सहभाग - विद्यार्थ्यांचा सहभाग समान होता.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - पाठ छान झाला.

पाठाबद्दल मत - एकंदरित पाठ छान झाला.

Eshiksha

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : मिटकरी प्रतिक्षा दिनांक :

इयत्ता : ७वी तुकडी : तासिका : सहावी विषय : विज्ञान

घटक : रसायनशास्त्र उपघटक : आम्ल-आम्लारी पाठ्यांश : आम्ल

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पाठाचे टाचन आशययुक्त होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - पाठाची सुरुवात प्रश्न विचारून करण्यात आली

३) विषयज्ञान - पाठ घेत असताना विषयावर प्रभुत्व होते.

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - दृकश्राव्य साधनांचा योग्य वापर केला.

५) विषयविवेचन - विद्यार्थी मंडळी सोप्याकडून कठीणाकडे केली

६) वातावरण निर्मिती - वर्गातील वातावरण हे खेळीमेळीचे होते

७) फलक लेखन - फलक लेखनात रंगीत खडूचा वापर केला गेला.

८) वर्गनियंत्रण - वर्ग नियंत्रणात होते.

९) विद्यार्थी सहभाग - मुलांनपेक्षा मुलींचा सहभाग जास्त होता.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - पाठ उत्तम झाला.

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ छान झाला

Pratiksha

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : मिटकरी प्रतिक्षा दिनांक :

इयत्ता : ४ वी तुकडी : ब तासिका : ३री विषय : गणित

घटक : बीजगणित उपघटक : सूट व कमीशन पाठ्यांश : सूट, सजा, कमीशन

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पाठाचे टाचण पक्के पाठ्याप्रमाणे होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - सुरुवात ओघवत्या संवादाने केली

३) विषयज्ञान - पाठाची मांडणी सोप्याकडून कठिणाकडे केली

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - दृकश्राव्य साधनांचा वापर योग्य केला

५) विषयविवेचन - पाठाची मांडणी सोप्याकडून कठिणाकडे केली

६) वातावरण निर्मिती - वर्गातील वातावरण आल्हाददायक होते

७) फलक लेखन - सरळ रेषेत केले गेले.

८) वर्गनियंत्रण - योग्य होते.

९) विद्यार्थी सहभाग - विद्यार्थी सहभाग समान होता.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - पाठ छान झाला

पाठाबद्दल मत - एकंदरित पाठ उत्तम झाला

Pratiksha

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

Evaluation Plan

भाग - ४

मूल्यमापन नियोजन

(छात्रअध्यापकांनी स्वतःच्या दोन अध्यापन पद्धती पैकी कोणत्याही एका अध्यापन पद्धतीतील संविधान तक्त्यानुसार घटकचाचणी तयार करून परिक्षांचे आयोजन, मूल्यमापन, गुणपत्रके तयार करणे व शेवटी प्रत्यायरण करणे.)

उद्दिष्टे :

१. अध्ययन-अध्यापन कार्याचे मूल्यमापन करण्याची क्षमता विकसित करणे.
२. उद्दिष्टे, उपघटक, प्रश्नप्रकारानुसार योग्य प्रकारे महत्वांश देऊन गुणविभागणी करणे, आराखडा किंवा तक्ता तयार करणे.
३. वरील तिन्ही तक्त्यांच्या आधारे संविधान तक्ता तयार करणे.
४. संविधान तक्त्यानुसार प्रश्नांची रचना व मांडणी करणे.
५. आदर्श उत्तर सूची व गुणदान योजना तयार करणे.
६. वस्तुनिष्ठपणे मूल्यमापन करणे.

हे लक्षात ठेवावे :-

१. अध्यापनकार्याचे उद्दिष्ट व मूल्यमापनाचे उद्दिष्ट एकच असावे. त्यानुसार योग्य मूल्यमापन साधनांची निवड करावी.
२. प्रथम संविधान तक्ता तयार करावा व मगच प्रश्नांची रचना करावी.

शैक्षणिक उपयुक्तता :

विद्यार्थ्यांच्या दृष्टीने घटक चाचणी ही महत्वाची असते कारण यामुळे त्यांचा विषय विकास होतो. बौद्धिकता विषयाचे ज्ञान तपासण्यास मदत होते तसेच त्यामुळे त्यांची क्षमता देखील व्यक्त येते ∴ घटक चाचणी ही एक मुल्यांकन स्वरूप आहे. चाचणी मार्फत आपल्याला समजते की विद्यार्थ्यांना कितपत शिकवायचे समजले आहे त्यांचे बौद्धिक विकास कसे होते आहे आणखी काय सुधारणा करायचा हवी अध्यापन पद्धती करणे हवी, त्यासाठी घटक चाचणी घेणे महत्वाचे आहे.

कार्यवाही

घटक :

स्थूल आराखडे

तक्ता क्र. १ : उद्दिष्टांनुसार गुणविभागणी

अ.क्र.	उद्दिष्ट	गुण	शेकडा गुण
१.	ज्ञान	05	25%
२.	आकलन	04	20%
३.	उपयोजन	06	30%
४.	कौशल्य	05	25%
	एकूण	२०	१००

तक्ता क्र. २ : प्रश्नप्रकारांनुसार गुणविभागणी

अ.क्र.	प्रश्नप्रकार प्रश्नसंख्या	गुण	शेकडा गुण
१.	वस्तुनिष्ठ (ब)	09	45%
२.	लघूत्तरी (ल)	06	30%
३.	दीर्घोत्तरी (दी)	05	25%
	एकूण	२०	१००

तक्ता क्र. ३ उपघटकांनुसार गुणविभागणी

अ.क्र.	उपघटक	गुण	शेकडा गुण
1)	धातु व अधातु	02	10%
2)	धातुचे गुणधर्म 1) भौतिक गुणधर्म 2) रासायनिक गुणधर्म	09	45%
3)	अधातुचे गुणधर्म 1) भौतिक -"- 2) रासायनिक -"-	09	45%
	एकूण	२०	१००

तक्ता क्र. ४ : संविधान तक्ता

अ.क्र.	उपघटक	उद्दिष्टे												एकूण गुण
		ज्ञान			आकलन			उपयोजन			कौशल्य			
		व.	ल.	दी.	व.	ल.	दी.	व.	ल.	दी.	व.	ल.	दी.	
1)	संघ व संघ सिद्धिव्याख्या पद्धती		2(1)			2(1)								4(2)
2)	संघाचे प्रकार	1(1)	2(1)		2(2)			1(1)						6(5)
3)	वेन आकृत्या	1(1)				2(1)		1(1)				2(1)		6(4)
4)	संघात्मक प्रक्रिया					2(1)		1(1)			1(1)			4(3)
5)	संघात्मक शासकीय उदाहरणे.									5(1)				5(1)
	एकूण गुण	2(2)	4(2)		2(2)	6(3)		3(3)		5(1)	1(1)	2(1)		
	एकूण गुण		6(4)		6(5)		8(9)		5(4)			3(2)		25(15)

सूचना : कसातील अंक प्रश्नसंख्या दाखविलात तर कंसात एकूण अंक गुण दाखविलात.

Unit Test

घटक चाचणी

दिनांक :

वेळ : 1तास मिनिटे) विषय : गणित (संच) इयत्ता : 8वी (एकूण गुण : 25)

सूचना : 1) सुरुवातीचा प्रश्न 1ला सोडवा.
2) प्रश्नांसमोरील अंक त्या प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.
3) आकृत्या या HB पेन्सिलचा वापर करून काढाव्यात
4) सर्व प्रश्न आवश्यक.

प्रश्न 1. A योग्य पर्याय निवडून त्या पर्यायाचा क्रमांक समोरील कंसात लिहा (04)

1) रिक्त संच कोणत्या चिन्हाने दाखवितात
a) e b) 2 c) { } d) b

2) ज्या संचातील घटकांची मर्यादित व मोजता येतात त्या संचास कोणता संच म्हणतात
a) सान्तसंच b) अनंतसंच b) रिक्तसंच d) एकक संच

3) वेन्सिन आकृत्यांचा उपयोग संच सिद्धांतात सर्वप्रथम कोणी केला?
a) जॉनवेन, b) विल्यमवेन c) जॉनवेन d) यापैकी नाही

4) वास्तविक आकृतिबंध (A∪B) संच कोणता?
A) {8, 10} B) { }
C) {8, 10, 9, 11, 12} d) {9, 11, 12}

B 1 B) खालीलपैकी एका वाक्यात उत्तरे लिहा
1) प्रत्येक संचाचा उपसंच कोणता संच असतो
2) नैसर्गिक संख्यांचा संच हा कोणत्या प्रकारचा संच आहे.
3) एकमेव संचाची दोन उदाहरणे लिहा
4) जर A = {2, 3, 4, 5, 6} व B = {3, 4} जर A∩B = किती?

प्रश्न 2.

खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा?

1) अनंत संचाची व्याख्या व उदा. लिहा

2) संच लिहिण्याच्या दोन पद्धतीची सोदाहरण लिहा

3) जर $A = \{-3, -2, 0, 4, 5, 6\}$ व $B = \{0, 3, 4, 5, 6\}$ तर $A \cup B$ व $A \cap B$ हे संच लिहा.

4) जर $U = \{2, 3, 7, 9, 8, 11, 13\}$ व $A = \{8, 13\}$ व $B = \{7, 11, 13\}$ असतील तर दोन आकृत्यांच्या सहाय्याने हे संच दाखवा

उ)

उ3

खालील उदाहरण सोडवा.

एका वर्गात 60 विद्यार्थी आहेत ज्यापैकी 40 विद्यार्थ्यांना बासरी वाजविता येते 30 विद्यार्थ्यांना हार्मोनियम वाजविता येते तर वर्गात असा एक ही विद्यार्थी नाही की ज्याला या दोन्ही गोष्टींपैकी एखादी गोष्ट येत नाही तर बासरी हार्मोनियम वाजविणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या किती?

किती विद्यार्थ्यांना फक्त हार्मोनियम वाजविता येतो?

तक्ता क्र. ५ : उत्तरसूची व गुणदान योजना

प्रश्न क्र.	प्रश्न प्रकार	उपेक्षित उत्तरे	गुण
प्रश्न १.	A	1) → b) Q	1
		2) → a) सूत संच	1
		3) → c) जॉन वेन	1
		4) → d) {8, 11, 12}	1
	B	1) रिक्त संच	2
		2) अनंत संच	2
		3) वरीलपैकी कोणतीही दोन	
		उदाहरणे	2
		4) {3, 4}	2
प्रश्न	1	→ 12.	2
	→	3 - ज्या संयातीय घटक अमर्यादित असतात किंवा त्यातील घटक मोजता येत नाही त्या संयाला अनंत संच म्हणतात उदा.- पूर्ण संख्यांचा संच	
	2	→ 12	
	→	3 संच लिहिण्याच्या पद्धती यादी पद्धत, गुणधर्म पद्धत.	2
	3)	→ 12.	
	→	3 A∪B व A, B	2

प्रश्न क्र.	प्रश्न प्रकार	उपेक्षित उत्तरे	गुण
प्रश्न १.			
	4)	→ 12.	2
	→	S U 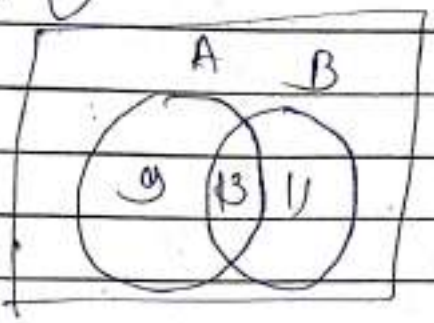	
उत्तर			08
	→	समजा वर्गातील एकुण विद्यार्थी = 68 त्यापैकी समजा बासरी वाजविणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा संच A त्यापैकी समजा हार्मोनियम वाजविणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा संच B म्हणून बासरी किंवा हार्मोनियम वाजविणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या $n(A \cup B)$ ∴ बासरी आणि हार्मोनियम वाजविणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या $n(A \cap B)$ येथे $n(A) = 40$ व $n(B) = 50$ $n(A \cup B) = n(A) + n(B) - n(A \cap B)$ $\therefore (A \cap B) = n(A) + n(B) - n(A \cup B)$ $= 40 + 50 = 68$ $= 90 - 68$ $= 22$ दोन्ही वाद्ये वाजविणाऱ्या विद्यार्थी = 22 ∴ फक्त हार्मोनियम वाजविणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या $= 50 - 22$ $= 28$	68

Educational Record

भाग – ५

शालेय दप्तराची माहिती

(प्रत्येक शिक्षकाला शालेय दप्तराची माहिती असणे आवश्यक आहे. सेवाकालात या माहितीचा खूप उपयोग होईल. रजिस्टर/फॉर्मची नावे, त्यातील रकाने हे रकाने कसे भरावेत, याचे महत्व, याची माहिती काळजीपूर्वक मिळवावी. विशेषतः नं. १ रजिस्टर, शाळा सोडल्याचा दाखला, प्रवेश पूर्व नोंदपत्रक, डेडस्टॉक रजिस्टर, परिपत्रक फाईल, मासिक रिपोर्ट फाईल, तपासणी फाईल, सेवापुस्तक कार्यानुभव रजिस्टर इ. ची माहिती मिळवावी. याची माहिती वर्गशिक्षक, विशेषत मुख्याध्यापक, प्राध्यापक यांच्याकडून मिळवावी. जरुरत पडल्यास अनुभवी मुख्याध्यापकाचे व्याख्यान यासाठी आयोजित करावे. खालील माहिती काळजीपूर्वक भरा.)

रजिस्टरचे नांव	महत्वाचे रकाने	उपयोग
१) जनरल रजिस्टर	जन्म तारीख, जात, जन्म स्थळ, प्रवेशदीनांक	विद्यार्थ्यांना विविध दाखले देण्यासाठी
२) डेडस्टॉक रजिस्टर	खराब झालेल्या वस्तुची नोंद करण्यासाठी	नवीन साहित्य खरेदी करण्यासाठी.
३) आवक-जावक रजिस्टर	शाळेला आलेल्या पत्राची नोंद करण्या साठी	पत्रव्यवहार.
४) शिक्षक हजेरी सेवक पुस्तिका	सेवेची सुरुवात, पदनाम सेवा	आयुष्यभर उपयोग
५) विद्यार्थी हजेरी	शालेय अध्यापन कार्य	शालेय गुणवत्तेची वाढ
६) सेवा पुस्तिका	सेवेची सुरुवात, पद, वेतन	आयुष्यभर उपयोग
७) शिक्षकांचे पगार पत्रक		
८) कार्यानुभव रजिस्टर	कृती, बनवलेली साहित्य उपयोग	साहित्याची नोंद

भाग – ५

शालेय दप्तराची माहिती

(प्रत्येक शिक्षकाला शालेय दप्तराची माहिती असणे आवश्यक आहे. सेवाकालात या माहितीचा खुप उपयोग होईल. रजिस्टर/फॉर्मची नावे, त्यातील रकाने हे रकाने कसे भरावेत, याचे महत्व, याची माहिती काळजीपूर्वक मिळवावी. विशेषत: नं. १ रजिस्टर, शाळा सोडल्याचा दाखला, प्रवेश पूर्व नोंदपत्रक, डेडस्टॉक रजिस्टर, परिपत्रक फाईल, मासिक रिपोर्ट फाईल, तपासणी फाईल, सेवापुस्तक कार्यानुभव रजिस्टर इ. ची माहिती मिळवावी. याची माहिती वर्गशिक्षक, विशेषत मुख्याध्यापक, प्राध्यापक यांच्याकडून मिळवावी. जरुरत पडल्यास अनुभवी मुख्याध्यापकाचे व्याख्यान यासाठी आयोजित करावे. खालील माहिती काळजीपूर्वक भरा.)

रजिस्टरचे नांव	महत्वाचे रकाने	उपयोग
१) जनरल रजिस्टर	जन्मतारीख, जात, जन्म स्थळ प्रवेश दिनांक	विद्यार्थ्यांना विविध दाखला देण्यासाठी
२) डेडस्टॉक रजिस्टर	खराब झालेल्या वस्तुची नोंद करण्यासाठी	नविन साहित्य खरेदी करण्यासाठी इ.
३) आवक-जावक रजिस्टर	शाळेस आलेल्या पत्राची नोंद करण्यासाठी	पत्रव्यवहार
४) शिक्षक हजेरी पुस्तीका	सेवेची सुरुवात, पद, वेतन सेवा	आयुष्यभर उपयोग
५) विद्यार्थी हजेरी	शालेय अध्यापन कार्य	शालेय गुणवत्तेची वाढ
६) सेवा पुस्तीका	सेवेची सुरुवात पद वेतन	आयुष्यभर उपयोग
७) शिक्षकांचे पगार पत्रक		
८) कार्यानुभव रजिस्टर	कृती, बनवलेले साहित्य उपयोग	साहित्याची नोंद

Cultural Activities

AISHE Code C-7418

भाग - ६

अभ्यासपूरक सांस्कृतिक उपक्रम

(प्रत्येक छात्रशिक्षकाने आपल्या वर्गातील सुमारे एक तासाचा सांस्कृतिक कार्यक्रम आयोजित करावा. या कार्यक्रमात गोष्ट, नाट्यछटा, संवाद इ. प्रकारचा समावेश करावा. वर्गाचे कमीत कमी ५ कार्यक्रम व्हावेत. छात्रशिक्षकांनी अगोदर कार्यक्रम निश्चित करावेत. बसवून घ्यावेत व नंतरच सादर करावेत. वेळोवेळी वर्ग शिक्षकांचा सल्ला घ्यावा. जास्तीत जास्त विद्यार्थी भाग घेतील असे पहावे. नाविन्यपूर्ण कार्यक्रम सादर करावेत तसेच निबंध स्पर्धा, वक्तृत्व स्पर्धा, गीत गायन, काव्य वाचन इ. स्पर्धांचे आयोजन करावे)

कार्यक्रम दिनांक : वेळ :

कार्यक्रमाची माहिती

अ.क्र.	कार्यक्रमाचा प्रकार	लागणारा वेळ मिनिटात	भाग घेणारी विद्यार्थी संख्या	साहित्य/साधने
१)	हस्ताक्षर स्पर्धा	1/2 तास	30	वही, पेन, वेळ
२)	रांगोळी स्पर्धा	1 तास 20 मि.	50	रिकामा परिसर
३)	धावणे स्पर्धा	20 मि	25	मैदान आणणे साहित्य
४)	इंग्रजी शब्द स्पर्धा	10 मि	40	— — — —
५)	गोष्टी सांगणे	7 मि	35	स्वतः चे साधन

कार्यक्रमाची संक्षिप्त माहिती

अ.क्र.	कार्यक्रमाचे नांव	संक्षिप्त माहिती (साहित्य, साधने, स्वरूप, कार्यवाही)		
१)	निबंध स्पर्धा	रूलिंग पेज बसण्याची व्यवस्था.	वेळ = 30 मिनिटे	विद्यार्थ्यांचा सहभाग छान होता
२)				
३)				
४)	गायन स्पर्धा	तबला, पेटी, माईक	वेळ = 1 तास	विद्यार्थ्यांनी मोठ्या प्रमाणात सहभाग घेतला
५)				

सांस्कृतिक कार्यक्रमासाठी जमा केलेली साधने/साहित्य -

अ) शाळेतील नाटकासाठी एक वर्ग

ब) वर्गशिक्षकाकडील संधानगी घेऊन त्यावर कार्य केले

क) पालकाकडून विद्यार्थ्यासाठी अनुमती व फिस.

ड) विद्यार्थ्याकडून त्याची स्वतः ची अशी काही साधने

इ) छात्रशिक्षकांनी जमा केलेली नाटकासाठी लागणारे कपडे आभूषण यांची जमाव करणे.

	फॉर्मचे नांव	महत्वाचे रकाने	उपयोग
1	प्रवेश फॉर्म	नाव, जन्म तारीख, वय जात, आईचे नाव	ज्या वर्गात प्रवेश घेतला त्याची संपूर्ण विद्यार्थ्याची माहिती
2	शिष्यवृत्ती फॉर्म	जात नाव बदलणाया दाखला	विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती सवलत म्हणून देणे फीस
3	TC फॉर्म	नाव पत्ता T.C काढण्याचे कारण	आवश्यकता पुढील शिक्षणासाठी उपयोगात पडते.

फाईलचे नांव	उपयोग/महत्व

Annex School Programme

भाग – ७

अन्य शालेय उपक्रम – १

(शाळा हा समाजाचा एक महत्वाचा भाग आहे. शाळेतील मुले समाजाचे महत्वाचे घटक आहेत, त्यांना शाळेतच सुष्ट सेवेची जाणीव व्हावी या उद्देशाने शाळेत छोटे-मोटे कार्यक्रम आयोजित करणे आवश्यक आहे. उदा. श्रमदान, वनमहोत्सव, सार्वजनिक जागेची स्वच्छता इ. वर्गातील विद्यार्थ्यांचे वय व आजूबाजूची परिस्थिती याचा विचार करुन छात्रशिक्षकांनी एक उपक्रम आयोजित करावा.)

समाजसेवा कार्यक्रमाचे नांव आरोग्य शिबिर स्वच्छता अभियान.

स्थळ

दिनांक 13/02/23 वेळ 2ता.प. तारीख 13/02/23 ते 14/02/23

कार्यक्रमात भाग घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या 40

कार्यक्रमाचे स्वरुप (कार्यवाहीचे स्वरुप)

आरोग्य शिबिरासाठी काही आगोदरची व्यवस्था करण्यात आली.

आलेल्या अडचणी व त्यावर योजलेले उपाय –

अडचणी	उपाय
१) आरोग्य शिबिरास नागरिकांची	- नंतर काही वस्तीतल्या
२)	सभा करुन घेतल्या.
३) स्वच्छता अभियानात काही	- त्या साहित्याची एकत्रता
४) साहित्याचा तुटवडा	करण्यात आली.

सहकार्य (विद्यार्थी, शिक्षक, पालक, नागरीक इत्यादी चे)

१) विद्यार्थ्यांनी खूप चांगले सहकार्य केले.
२) शिक्षकांनी देखील मुलांना मदत केली.
३) पालक देखील काही प्रमाणात हजर होते
४) नागरिकांनी शिबिराचा उपयोग घेतला.

मूल्यमापन – उत्कृष्ट विद्यार्थी १) २)

१)

२)

३)

४)

तुमचे मत शिबिरात सर्वांनी मोलाचे कार्य केले

१) कार्यक्रमात एकूण किती विद्यार्थ्यांनी भाग घेतला ?

कार्यक्रमात एकूण ५० विद्यार्थ्यांनी भाग घेतला

२) वर्गातील एकूण विद्यार्थ्यांशी याचे शेकडा प्रमाण काय ?

वर्गातील एकूण विद्यार्थी

३) विद्यार्थ्यांचा सहभाग उत्स्फुर्त होता काय ?

होय

४) कोणता कार्यक्रम तुम्हाला अधिक आवडला ?

आरोग्य शिबिर

५) हा कार्यक्रम तुम्हाला का आवडला ?

कारण यातून विद्यार्थ्यांचा आरोग्याचा विचार केला तोच

६) या कार्यक्रमातील उत्कृष्ट विद्यार्थ्यांची नावे लिहा.

सिद्धी मुनकट, यश देशमुख.

७) वर्गशिक्षक व मुख्याध्यापक यांचे सहकार्य कसे होते ?

छान व उत्तम स्वरूपाचे होते.

८) हेच कार्यक्रम परत सादर करावयाचे असल्यास तुम्ही कोणत्या सुधारणा कराल ?

अ) नाश्ताची व्यवस्था मोठ्या प्रमाणात करण्यात यावी

ब) सर्व विद्यार्थ्यांना वेळ देता यावा म्हणून वेळ वाढवावा

क)

९) वर्गातील कलागुणांचा (उदा. अभिनय, गोड आवाज इ.) विचार करता आणखीन कोणते कार्यक्रम या वर्गात बसवून घेणे योग्य ठरेल. तीन उदाहरणे लिहा.

अ) गायन स्पर्धा

ब) कार्यशाळा

क) चित्रकला स्पर्धा

१०) वर्गातील कोणते विद्यार्थी सांस्कृतिक कार्यक्रमात उत्कृष्ट वाटेल त्यांना योग्य प्रोत्साहन व मार्गदर्शन केल्यास या क्षेत्रात चमकतील असे तुम्हाला वाटते काय ?

अ) गायन स्पर्धेसाठी योगेश प्रतिसाद आहे.

ब) सुंदर हस्ताक्षर मध्ये देखील विद्यार्थी खुप छान आहेत.

११) कार्यक्रमात तुमचे अभिप्राय व सूचना :

अ) या कार्यक्रमात स्वच्छतेला जास्त महत्व दिले होते.

ब) परीसर स्वच्छ करण्यात आला

क) आरोग्य तपासणी ही सर्वांनी करून घेतो.

ड) विद्यार्थ्यांचे स्वच्छता व आरोग्याचा धडा शिकवी

अन्य शालेय उपक्रम – २

(आपल्या वर्गात एक क्रीडा स्पर्धा आयोजित करावी. उदा. उंच उडी, शर्यत इत्यादी पूर्व तयारी भरपूर करावी लागेल. टेप दोरी, घड्याळ, इत्यादी साहित्याची अगोदरच जमवाजमव करावी. वर्गातील सर्व विद्यार्थ्यांनी भाग घेणे आवश्यक आहे. मुलांनी यात उत्साहाने भाग घेतला पाहिजे. सहकारी छात्रशिक्षकांचे सहकार्य घ्या.)

क्रीडा स्पर्धेचे नांव: रणिंग

स्पर्धेचे स्वरुप: रणिंग ही स्पर्धा विद्यार्थ्यांच्या हाताळनेयोग्य आहे 50,100 मी असे अंतर निश्चित करण्यात आले आहे या स्पर्धेद्वारे विद्यार्थ्यांचा शारीरिक विकास साधला जातो

स्पर्धेचा दिनांक: वेळ 45 मि तासिका 2री

पूर्व सूचना दिल्याचा दिनांक: 21/02/2023

पूर्व तयारी काम:
१) मैदान स्वच्छता करून घेणे
२) त्याबद्दल माहिती करून घेणे.
३) घड्याळ आणून ठेवणे.
४) किती वेळेत पाऊन येणे हे सांगणे.

स्पर्धेचे उद्दिष्टे: विद्यार्थ्यांचा इम्युनिटी पॉवर तसेच मुलींसाठी त्याचा उपयोग

स्पर्धेच्या कार्यवाहीची माहिती – स्पर्धेची कार्यवाही ही शाळेच्या मैदानावर करण्यात आली.

स्पर्धेचे मूल्यमापन – (गुणक्रम व तत्वे)

मुद्दा

१) घड्याळाच्या स्पर्धेत विद्यार्थ्यांचा सहभाग
२) यामध्ये होती एकूण 40 मी धावण्याची
३) स्पर्धा होती
४) विद्यार्थ्यांना मैदानी अडचणी आल्या.
५) तरी विद्यार्थी स्पर्धेत धावू शकले.

पहिले तीन क्रमांक – (प्रत्येकी विद्यार्थ्यांच्या गुणांची नोंद हजेरी पत्रकात करावी.)

१) संकेत देशमुख
२) ज्योती पवार
३) प्रियंका जगताप

स्पर्धेबद्दल तुमची प्रतिक्रिया – कमतरता, मूल्यमापन, उडचणी, उपाय इत्यादीबाबत.

विद्यार्थ्यांचा सहभाग कमी प्रमाणात होता.

Competation organization

AISHE Code C-7413

३ - इतर स्पर्धा आयोजन

(छात्राध्यापकांनी आपल्या वर्गात एक स्पर्धा आयोजित करावी. उदा. चित्रकला, पाठांतर, स्मरणशक्ती, निबंध, वक्तृत्व इत्यादी स्पर्धेत सर्व विद्यार्थ्यांनी भाग घेणे आवश्यक आहे. विद्यार्थ्यांच्या गुणांची नोंद करावी. पहिले तीन क्रमांक जाहीर करावेत. जमल्यास त्यांना बक्षिसे द्यावीत. स्पर्धा नाविन्यपूर्ण असावी. त्यात भाग घेताना मुलांना आनंद व उत्साह वाटला पाहिजे. स्पर्धेची कल्पना २-३ दिवस अगोदर द्यावी.)

स्पर्धेचे नांव चित्रकाव्य

स्पर्धेचे स्वरुप विद्यार्थ्यांना व्याख्या शाब्दिक अभ्यासक्रमातून शिकायला देणे

स्पर्धेचा दिनांक 01/03/2023 वेळ 35 मि. तासिका 4थी

पूर्व सूचना (सविस्तर) दिल्याचा दिनांक

स्पर्धेत भाग घेणारे विद्यार्थी संख्या

स्पर्धेमागील उद्दिष्टे १) विद्यार्थ्यांचा विकास

२) विद्यार्थ्यांचे मनोरंजन व्हावे

३) विद्यार्थ्यांचा कलेचा विकास व्हावा

स्पर्धेच्या कार्यवाहीची माहिती -

स्पर्धेचे मूल्यमापन - (गुणक्रम व तत्वे)

मुद्दा

१) विद्यार्थ्यांचा कलेचा वाव मिळाला

२) विद्यार्थी समान सहभागी

३) होते.

४)

५)

पहिले तीन क्रमांक - (प्रत्येकी विद्यार्थ्यांच्या गुणांची नोंद हजेरी पत्रकात करावी.)

१) राजश्री पवार

२) साईराज पाटील

३) ज्योती पठाणाब

स्पर्धेबद्दल तुमची प्रतिक्रिया - कमतरता, मूल्यमापन, उडकणी, उपाय इत्यादीबाबत.

विद्यार्थ्यांचा स्पर्धेचा चांगला प्रतिसाद होता, बाकीची मुलेसुद्धा भाग घेतील

हिन्दुस्थानी एज्युकेशन सोसायटीज्, औसा द्वारा संचलित

आझाद सिनिअर कॉलेज ऑफ एज्युकेशन

(बी.एड्.) औसा. जि. लातूर

ता. औसा जि. लातूर

2.34
2.3.4
8009

Hindustani Education Society's Azad Senior College, Ausa
AISHE Code C-7418

शिक्षणशास्त्र पदवी अभ्यासक्रम

INTERNSHIP

YEAR : 2022 - 2023

★

नियोजन वही

★

छात्राध्यापकाचे पूर्ण नांव राठोड बबन निलेश
(Students Name)

हजेरी क्रमांक 10031 अध्यापन पद्धती मराठी (A)
(Roll No.) (Teching Method) वाणिज्य (B) गणित

छात्रशिक्षक सेवाकालाची शाळा विद्यानिकेतन माध्यमिक
(Name) व उच्च माध्यमिक विद्यालय
जवळगा (पोमादेवी)

प्रयाग ऑफसेट, औसा

हिन्दुस्थानी एज्युकेशन सोसायटीज

आझाद सिनिअर कॉलेज ऑफ एज्युकेशन (बी.एड्.) औसा

AISHE Code C-7418

Scan

प्रमाणपत्र

श्री./श्रीमती/कु. राठोड बबन निलेश

ह. क्र. 31

यांनी बी.एड्. द्वितीय वर्ष अभ्यासक्रमातील प्रात्यक्षिक कार्यांतर्गत आंतरवासिता समाधानकारकरित्या पूर्ण केले. सबब हे प्रमाणपत्र देण्यात येते.

दिनांक : 19/04/2023

This is to certify that

Mr./Mrs./Miss. Rathod Baban Nilesh

having Roll No. 31 *has performed Practical work /Activity in B. Ed. II Year Internship programme this performance has completed satifactory. Hence this certificate is issued.*

प्रभारी अधिव्याख्याता
Incharge
प्रा. डॉ. पिंदाहा आय. आर.

PRINCIPAL
Hindustani Education Societys
AZAD SENIOR COLLEGE
AUSA, Dist. Latur

प्राचार्य
Principal

Shinde S.
19/04/23

अनुक्रमणिका

[redacted]

INTERNSHIP

Hindustani Education Society's Azad Senior College, Ausa — AISHE Code C-7418

अ. क्र.	तपशिल	प्राध्यापकांची स्वाक्षरी
1.	मुलाखत – (१)	
2.	मुलाखत – (२)	
3.	सराव पाठ – A Method उच्च प्राथमिक वर्ग	
4.	सराव पाठ – B Method –"–	
5.	सराव पाठ – A Method माध्यमिक वर्ग	
6.	सराव पाठ – B Method –"–	
7.	सराव पाठ निरीक्षण	
8	मुल्यमापन नियोजन	
9.	शालेय दप्तराची माहीती	
10.	अभ्यासपुरक सांस्कृतीक उपक्रम	
11.	अन्य शालेय उपक्रम	
11.	इतर स्पर्धा आयोजन	
12.		

प्रभारी अधिव्याख्याता
(पाठ विभाग)
Lesson Incharge

PRINCIPAL
Hindustani Education Societys
AZAD SENIOR COLLEGE
AUSA, Dist. Latur
प्राचार्य
Principal

INTERNSHIP

a) Lesson (6 lessons) : (01 credit) :

Preferably lesson should be related to school subject Methodology and it is expected that lessons will be conducted on different levels (i.e. Upper primary, Secondaryand Higher secondary level.).

b) Plan of evaluation : (01 credit) :

Student teacher has to plan a unit test related to any one method with blue print, administrate the test and prepare results with appropriate feedback.

c) Study of the records maintained by the school : (01 credit)

Student teacher will study records & documentation and its system keeping, maintainence, evaluation etc. of school and will prepare a report.

d) Organization of co curricular/cultural/literary activities : (02 credit)

Student teachers have to organize minimum 02 co-curricular/cultural//literary activities.

e) Observation of peers: (01 credit) :

Student teacher shall observe minimum 10 lessons and provide appropriate feedback.

f) Other School Activities/Programmes : (01 credit) :

Other activities may include conducting Psychological testing, parent-community related activities, remedial teaching, sports activities, awareness programs etc Student teacher shall conduct minimum tow activities from this category.

g) Interviews & Interaction with teachers : (01 credit) :

Student teacher shall conduct interviews of minimum two experienced teachers regarding issues in classroom teaching-learning, their professional developmen experiences in the field etc.

मुलाखत

परिचय

१) नांव : श्री. गाडीवाले प्रविण वसंतराव

२) पत्ता : मु. पो. नवळगा (पो)
ता. औसा, जि- लातुर

३) शिक्षण : M.Sc B.ed.

४) जन्म दिनांक : 29/05/1981

५) कार्यरत शाळेचे नांव : वि.मा. व उ.मा विद्यालय.
नवळगा (पो.)

६) पद : सहाय्यक शिक्षक

७) आवडता छंद : भाषण करणे, गायणे, पुस्तक वाचणे.

८) आवडता विषय : गणित

९) संपर्क क्रमांक : 9637991606

१०) तुम्हाला आवडलेली शाळा : वि.मा. व उ.मा विद्यालय
नवळगा (पो.)

मुलाखत घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे नांव : राठोड बबन निलेश

सर्वप्रथम मुलाखत घेणाऱ्या व्यक्तीने मुलाखतदार व्यक्तीचा थोडक्यात परिचय करून घ्यावा. आपल्या मुलाखतीच्या विषयाचे स्वरूप थोडक्यात स्पष्ट करून मुलाखतदार व्यक्तीच्या संमतीने मुलाखतीस प्रारंभ करावा. मुलाखतीतील महत्वाच्या मुद्यांची नोंद करण्यासाठी पेन, डायरी इ. साहित्य सोबत ठेवावे. मुलाखतीचे प्रश्न सोबत असावे.

१. आपण या सेवेत केव्हापासून आहात ?

16/04/2004 पासून सेवेत रुजू आहे

२. आपण या सेवेत स्वतः आलात की कोणाच्या सल्ल्यानुसार या पेशा पत्करला ?

शिक्षक होणे स्वप्न होते.

३. ज्या विद्यालयात किंवा महाविद्यालयात तुम्ही यासाठीचे व्यवसायीक प्रशिक्षण घेतले त्याविषयी काही माहिती सांगावी.

व्यावसायीक प्रशिक्षण बेलबोरा कॉलेजमध्ये सर्व स्पर्धा, अध्यापनाचे प्रशिक्षण आदी योग्य होते.

४. प्रभावी अध्यापनासाठी कोण-कोणत्या गोष्टींची आवश्यकता असते ?

प्रभावी अध्यापनासाठी अध्यापन आनंददायी व्हावे, नियोजन, शैक्षणिक साहित्याचा वापर आवश्यक आहे.

५. वर्गातील वातावरण या संकल्पनेत कोण-कोणत्या घटकांचा समावेश होतो आणि याचे अध्यापनातील महत्व काय ?

विद्यार्थी सहभाग, संवाद, आवश्यक अध्यापन पद्धतींचा समावेश होतो.

६. अध्यापनाच्या विविध पद्धती आहेत त्यापैकी योग्य पद्धती निवडताना कोण-कोणत्या बाबींचा विचार केला पाहिजे ?

अध्यापन पद्धती निवडताना विषय, वयोगट विद्यार्थी संख्या इ. बाबींचा विचार केला पाहिजे.

७. शिक्षकाचे वर्गात जाण्यापूर्वी कोणती तयारी करावी ?

शिक्षकाने वर्गात जाण्यापूर्वी नियमित रचना शैक्षणिक साधन कधी व कसे वापरावे याचे नियोजन करावे

८. शिक्षकाने आपल्या व्यावसायिक क्षमतांचा विकास करण्यासाठी कोण-कोणत्या गोष्टी करणे आवश्यक आहे ?

शिक्षकाने व्यावसायिक क्षमतांचा विकासासाठी अद्ययावत ज्ञान, चालू घडामोडींचे ज्ञान हवे.

९. आजचा शिक्षक वाचनापासून दूर चालला आहे असे वाटते तुम्ही पटवून सांगाल ?

शिक्षकाला अध्यापन इतर कामे यामुळे वाचनापासून दूर जात आहे. इतर पुस्तके वाचन करावे लागते

१०. परिणामकारक अध्यापन म्हणजे काय आणि त्यासाठी शिक्षकाच्या कोणती गुणवैशिष्ट्ये असली पाहिजेत ?

आकर्षक अध्यापन पद्धतीचा वापर, संवाद साधनाचा वापर कौशल्य शैक्षणिक साधनांचा वापर इ.

११. आदर्श शिक्षकाची संकल्पना तुमच्या मते काय असावी ?

सखोल विषयज्ञान अध्यापन सृजनशीलता असेल तर आदर्श शिक्षक बनू शकतो.

१२. आपल्या संपूर्ण कारकिर्दीतील एखादा महत्वाचा प्रसंग की जो तुम्ही कधीही विसरणार नाही.

मी तयार केलेल्या खो-खो टिमला राज्यस्तरीय बक्षिस मिळालेला क्षण

१३. आजच्या शिक्षकासमोरी सदलत्या शैक्षणिक व्यवस्थेची कोणती उद्दिष्टे आहेत आणि ती आत्मसात करण्यासाठी त्यांना काय करावे लागेल ?

आजच्या शैक्षणिक व्यवस्थेत ई-मेल इंटरनेट कम्प्युटर याचा वापर करावा लागतो.

१४. मुलाखत देण्याचे आभार

आपण आम्हाला वेळ काढून मुलाखत दिल्याबद्दलमी खुप आभारी आहे.

१५. मुलाखत घेणाऱ्यांची पूर्ण नावासह स्वाक्षरी

श्री. बाडीवाले प्रविण वसंतराव

१६. इतर माहिती

आदर्श शिक्षक बनण्यासाठी चालू घडामोडींचा अभ्यास, नविन गोष्टी आत्मसात करून नाविन्यपूर्ण अध्यापन करावे असे सरांचे मत आहे.

मुलाखत

परिचय

१) नांव : श्री लकडे संतोष चंद्रकांत

२) पत्ता : मु. पो. जवळगा (पो.) ता. औसा, जि. लातूर

३) शिक्षण : MA B.Ed.

४) जन्म दिनांक : 08-06-1989

५) कार्यरत शाळेचे नांव : विद्यानिकेतन मा. व उ. मा. विद्यालय जवळगा (पोमादेवी)

६) पद : सहशिक्षक

७) आवडता छंद : वाचन करणे, चित्र काढणे इ.

८) आवडता विषय : मराठी

९) संपर्क क्रमांक : 9011579114

१०) तुम्हाला आवडलेली शाळा : वि. मा. व. उ. मा. विद्यालय जवळगा (पो.)

मुलाखत घेणाऱ्या विद्यार्थ्याचे नांव : राठोड बबन किशोर

सर्वप्रथम मुलाखत घेणाऱ्या व्यक्तीने मुलाखतदार व्यक्तीचा थोडक्यात परिचय करुन घ्यावा. आपल्या मुलाखतीच्या विषयाचे स्वरुप थोडक्यात स्पष्ट करुन मुलाखतदार व्यक्तीच्या संमतीने मुलाखतीस प्रारंभ करावा. मुलाखतीतील महत्वाच्या मुद्यांची नोंद करण्यासाठी पेन, डायरी इ. साहित्य सोबत ठेवावे. मुलाखतीचे प्रश्न सोबत असावे.

१. आपण या सेवेत केंव्हापासून आहात ?

06-01-2014 पासुन सेवेत रुजू आहे.

२. आपण या सेवेत स्वतः आलात की कोणाच्या सल्ल्यानुसार हा पेशा पत्करला ?

मी स्वतः या सेवेत आलो. मला हा पेशा खुप आवडतो.

३. ज्या विद्यालयात किंवा महाविद्यालयात तुम्ही यासाठीचे व्यवसायीक प्रशिक्षण घेतले त्याविषयी काही माहिती सांगावी.

अध्यापन प्रशिक्षण उत्तमही योग्य होते. सर्वच आदर्श शिक्षकाचे प्रशिक्षण उत्तम होते.

४. प्रभावी अध्यापनासाठी कोण-कोणत्या गोष्टींची आवश्यकता असते ?

नियोजन, अध्ययन, अध्यापन, योग्य अनुभव प्रदर्शन उत्तम प्रकारे करणे आवश्यक होते.

५. वर्गातील वातावरण या संकल्पनेत कोण-कोणत्या घटकांचा समावेश होतो आणि याचे अध्यापनातील महत्व काय ?

शिक्षक - विद्यार्थी संवाद सहज असावा. कृत्रीमता घेता कामा नये.

६. अध्यापनाच्या विविध पद्धती आहेत त्यापैकी योग्य पद्धती निवडताना कोण-कोणत्या बाबींचा विचार केला पाहिजे ?

अध्ययन विषय व मुलांचा वयोगट याचा वापर योग्य पद्धतीने करावा.

७. शिक्षकाने वर्गात जाण्यापूर्वी कोणती तयारी करावी ?

अध्यापन हावण, शैक्षणिक साधन व योग्य नियोजन करून शिक्षकाने वर्गात जावे.

८. शिक्षकाने आपल्या व्यावसायिक अवस्थेचा विकास करण्यासाठी कोण-कोणत्या गोष्टी करणे आवश्यक आहे ?

अद्ययावत ज्ञान, चालू घडामोडीचे ज्ञान हवावे.

९. आजचा शिक्षक वाचनापासून दूर चालला आहे असे वाटण्याची कुठली कारणे सांगाल ?

शिक्षक अद्ययावत तंत्रज्ञानाचा उपयोग करत असल्याने वाचनापासून दूर चालला आहे.

१०. परिणामकारक अध्यापन म्हणजे काय आणि त्यासाठी शिक्षकाच्या कोणत्या कुशलतेची उणीव भासू नये ?

आकर्षक अध्यापन पद्धतीचा वापर, संवाद साधण्याचे योग्य कौशल्ये. भाषावर प्रभुत्व इ.

११. आदर्श शिक्षकाची संकल्पना सुलभ करे करा असावी ?

भाषावर प्रभुत्व, सयोग, विषयज्ञान, सृजनशीलता हे गुण शिक्षकात असावेत.

१२. तुमच्या एखाद्या कार्यशिक्षणीक उपक्रम पद्धतीचा प्रयोग केले ते सुद्धा कार्यशील विद्यार्थ्यांसाठी.

आम्ही केलेला प्रयोग लाभुकास्तरीय प्रथम निवडलेला दिवस.

१३. आजच्या शिक्षकासमोरी बदलत्या शैक्षणिक व्यवस्थेची कोणती आव्हाने आहेत आणि ती आत्मसात करण्यासाठी त्यांना काय करावे लागेल ?

ई-सेवा, इंटरनेट सेवा, कम्प्युटर याचा वापर करावा.

१४. मुलाखत देण्याबाबत आभार

श्री लकडे सर आपला वेळ दिलाबद्दल मी खूप आभारी आहे.

१५. मुलाखत शिक्षकांची पूर्ण माहितीसह स्वाक्षरी

श्री लकडे संतोष चंद्रकांत (Lakde

१६. इतर माहिती

सृजनशीलता, नविन ज्ञान मिळवण्यात आनंद मानणारा आदर्श शिक्षक म्हणू शकतो ही लकडे सरांचे मत आहे.

भाग – २

[redacted]

PRACTICE LESSON

उच्च प्राथमिक वर्ग

अ.क्र.	दिनांक	वर्ग	विषय	तासिका	पाठ्यघटक	पर्यवेक्षक स्वाक्षरी
1.	02/02/2023	7वी	मराठी	4थी	सलाम नमस्ते।	[illegible]
2.	03-02-2023	6वी	मराठी	1ली	परिवर्तन विचारांचे	[illegible]
3.	06-02-2023	7वी	मराठी	3री	थेंब आज हा पाण्याचा	[illegible]
4.	08-02-2023	7वी	गणित	5वी	भौमितिक रचना	[illegible]
5.	09-02-2023	7वी	गणित	4थी	वर्तुळ	[illegible]
6.	10-02-2023	7वी	गणित	2री	पूर्णांक संख्येचा आलेखाकार	[illegible]
7.	14-02-2023	7वी	मराठी	7वी	वहनी कवळ होता	[illegible]
8.	16-02-2023	7वी	गणित	6वी	भौमितिक रचना	[illegible]

प्रभारी अधिव्याख्याता
(पाठ विभाग)
Lesson Incharge

PRINCIPAL
Hindustan Education Society's
AZAD SENIOR COLLEGE
Aurangabad
Principal

पाठ क्रमांक 92.
Lesson No.

शाळेचे नांव वि. मा. वि. अवळगा (पोमादेवी) दिनांक 02/02/2023
School Name Date

वर्ग व तुकडी सातवी अ विद्यार्थी संख्या 42
Class & Div. No. of Student

घटकाचे नांव गद्य
Topic Name

उपघटक 92. सलाम - नमस्ते !
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान विद्यार्थ्यांना माणुसकी, प्रामाणिकपणा, कष्टाळूवृत्ती, दुसऱ्याच्या दुःखाविषयी जाणीव, ईमानदारी याबद्दलचे पूर्वज्ञान आहे.
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती व्याख्यान पद्धती
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य चित्रे, खडू, डस्टर, गुंडाळी फलक इत्यादी.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्टये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्रस्तावना		उद्दिष्ट :- विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान जागृत करणे.
	मुकवाचन, प्रकटवाचन.	स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी पूर्वज्ञानावर आधारित प्रश्नांची उत्तरे देतात.
हेतू कथन		उद्दिष्ट :- विद्यार्थ्यांना पाठ्यघटकाचा हेतू स्पष्ट करून सांगणे.
		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी पाठ्यघटकाचा हेतू समजून घेतात.
विषय प्रतिपादन	प्रामाणिकपणा व कष्टाळू वृत्ती	उद्दिष्ट :- प्रामाणिकपणा व कष्टाळू वृत्तीची माहिती देणे.
		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी प्रामाणिकपणा व कष्टाळू वृत्ती बद्दल माहिती करून घेतात.
संकलन	मौखिक प्रश्न	उद्दिष्ट :- प्राप्त ज्ञानाचे दृढीकरण करणे.
		स्पष्टीकरण :- प्राप्त ज्ञानावर आधारित प्रश्नांची उत्तरे देणे.
उपयोजन	गुंडाळी फलकाचा वापर	उद्दिष्ट :- प्राप्त ज्ञानाचा व्यवहारात उपयोग करणे.
		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचा व्यवहारात उपयोग करतात.
स्वाध्याय		या पाठातील संदेश लिहून आणा.

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै.साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक कृती Teacher's Activity	विद्यार्थी कृती Students Activity	
(शिक्षक वर्गात प्रवेश करतात व सुचना करतात.)	विद्यार्थी लक्षपुर्वक ऐकतात व उत्तरे देतात.	शिक्षक घुंडाळी फलकाचा वापर करुन प्रश्न सोडवुन घेतात.
शिक्षक विद्यार्थ्यांना हेतु प्रश्न विचारतात.		
1) आपल्या खंडाचे नाव काय आहे?	आपल्या खंडाचे नाव आशिया आहे.	
2) आपल्या देशाचे नाव काय आहे?	आपल्या देशाचे नाव भारत आहे.	
3) मुस्लिम बांधव एकमेकांना भेटताना काय म्हणतात?	सलाम !	* योग्य पर्याय निवडुन रिकाम्या जागा भरा.
4) हिंदु बांधव एकमेकांना भेटताना काय म्हणतात?	नमस्ते !	1) शेखच्या बहीणीचे नाव होते.
हो बरोबर ! तर आज आपण सलाम-नमस्ते ! हा पाठ अभ्यासणार आहे	→ सुषेदा ←	(सुलेमा, सुषेदा, आमिशा)
शिक्षक विद्यार्थ्यांना पाठ्यांशाचे परिच्छेद वाचुन दाखवतात व त्याचे स्पष्टीकरण देतात	विद्यार्थी लक्षपुर्वक ऐकुन घेतात.	2) मॅडमने शेखला हजाराच्या चेक दिला.
	→ पन्नास ←	(तीस, चाळीस, पन्नास)
घुंडाळी फलकाचा वापर करुन प्रश्न सोडवुन घेतात.	विद्यार्थी स्वाध्यायाचा प्रश्न वहीत लिहुन घेतात.	
शिक्षक स्वाध्यायाचा प्रश्न फलकावर लिहुन देतात.	या पाठातील संदेश तुमच्या शब्दात लिहुन आणा.	

फलक कार्य
(Black Board Work)

नाव:. शनिवार
इयत्ता - सातवी अ
विषय - मराठी

१२. सलाम- नमस्ते !
- सुधा मूर्ती (१९५०)

	स्वाध्याय - या पाठातील संदेश तुमच्या शब्दात लिहून आणा.

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

* प्रश्न विचारून प्रस्तावना केली
* वर्ग नियंत्रण होते
* पाठ समाधानकारक झाला

छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign.

पाठ क्रमांक २३.
Lesson No.

शाळेचे नांव वि. मा. वि. जवळगा (पोमादेवी) दिनांक 03/02/2023
School Name Date

वर्ग व तुकडी सहावी अ विद्यार्थी संख्या ४४
Class & Div. No. of Student

घटकाचे नांव गद्य
Topic Name

उपघटक २३. परिवर्तन विचारांचे
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान विद्यार्थ्यांना आपल्या देशातील विचारवंतांची ओळख आहे, समाज सुधारकांची, नेत्यांची ओळख आहे.
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती कथन पद्धती
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य चित्रे, खडू, डस्टर इत्यादी.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्टये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्रस्तावना		उद्दिष्ट:- विद्यार्थ्यांचे पुर्वज्ञान जाणत करणे.
		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी पुर्वज्ञानावर आधारित प्रश्नांची उत्तरे देतात.
मुक वाचन		उद्दिष्ट:- विद्यार्थी वाचनाची सवय - आवड निर्माण करणे.
		स्पष्टीकरण:- विद्यार्थी लक्षपुर्वक वाचन करतात.
हेतु कथन		उद्दिष्टय :- विद्यार्थ्यांना पाठ्यघटकाचा हेतु स्पष्ट करुन सांगणे.
		स्पष्टीकरण:- विद्यार्थी पाठ्यघटकाचा हेतु समजुन घेतात.
विषय प्रतिपादन	प्रामाणिकपणा व सहकार्यवृत्ती	उद्दिष्ट :- विद्यार्थ्यांना प्रामाणिकपणा व सहकार्यवृत्ती बद्दल माहीती सांगणे.
		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी प्रामाणिकपणा व सहकार्यवृत्ती समजुन घेतात.
संकलन		उद्दिष्ट :- प्राप्त ज्ञानाचे दृढीकरण करणे.
		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी संकलनावर आधारित प्रश्नांची उत्तरे देतात.
उपयोजन		उद्दिष्ट:- प्राप्त ज्ञानाचा व्यवहारात उपयोग करणे.
		स्पष्टीकरण:- विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचा व्यवहारात उपयोग करतात.
अध्याय		

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै.साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक शिक्षक वर्गात प्रवेश करतात व सुचना देतात, विद्यार्थी मित्रांनो, आज तुम्हाला काही प्रश्न विचारणार आहे.	विद्यार्थी लक्षपुर्वक श्रवण करतात.	'२३. विचारांचे परिवर्तन.
१). आपल्या महान देशाचे नाव काय आहे.	आपल्या देशाचे नाव 'भारत' आहे.	
२) आपली महाराष्ट्र भुमी कशाची भुमी आहे	आपली महाराष्ट्र भुमी ही संतांची भुमी आहे.	
हो बरोबर, आपल्या भारत देशाचे परिवर्तन हे या संतांमुळे, विचारवंतांमुळेच झाले.	विद्यार्थी पाठाचे नाव वहीत लिहुन घेतात.	शिक्षक गुंडाळी फलकाचा वापर करुन प्रश्न सोडवुन घेतात
या पाठामध्ये अजय नावाचा आठवी मध्ये शिकणारा मुलगा असतो तो शाळा, सरळ, सहकारी वृत्तीचा असतो. त्याला शाळेतुन एक सहल निघते. त्यासाठी आई त्याला पैसे देते व सहलीचा दिवस शनिवार ठरतो पण वारंवार मांजर आडवी आल्याने त्याला सहलीची चिंता वाटु लागते	विद्यार्थी लक्षपुर्वक श्रवण करतात. व गुंडाळी फलकावरील प्रश्नांची उत्तरे देतात. मांजर ← पंक्चर ← स्वाध्याय -	• रिकाम्या जागा भरा. १) अजयला सहलीला जाताना आडवी येते. २) गाडीचे टायर होते एका महान विचारवंताचे चरित्र लिहुन आणा.

फलक कार्य
(Black Board Work)

नाव: राठोड बबल
वर्ग: सहावी अ
विषय: मराठी

२३. परिवर्तन विचारांचे

मंजर पंक्चर	स्वाध्याय - एका महान विचारवंताचे चरित्र लिहून आणा.

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

(*) शब्दांच्या आकार मोठा असावा
(*) वर्ग निर्माण करा -
(*) पाठ समाधानकारक झाला

छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign.

पाठ क्रमांक १७
Lesson No.

शाळेचे नांव वि. मा. वि. जवळगा (पोमादेवी) दिनांक 06/02/2023
School Name Date

वर्ग व तुकडी सातवी क विद्यार्थी संख्या ५१
Class & Div. No. of Student

घटकाचे नांव पद्य
Topic Name

उपघटक १७. थेंब हा असा पाण्याचा
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान विद्यार्थ्यांना पाण्याविषयी प्राथमिक माहीती आहे. पाण्याचे मुळ स्रोत याचीही प्राथमिक माहीती आहे.
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती कथन पद्धती.
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य डस्टर, खडु, गुंडाळी फलक इत्यादी.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्टये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्रस्ता-वना		उद्दिष्ट : विद्यार्थ्यांचे पुर्वज्ञान जागृत करणे.
		स्पष्टीकरण : विद्यार्थी पुर्वज्ञानावर आधारित प्रश्नांची उत्तरे देतात.
हेतु कथन		उद्दिष्ट :- पाठ्यघटकाचा हेतु स्पष्ट करणे.
		स्पष्टीकरण : विद्यार्थी पाठ्य-घटकाचा हेतु समजुन घेतात.
विषय प्रति-पादन	बहुमोलाचा पाठ्याचा ग्रेब	उद्दिष्ट :- मोलीसारख्या पाठ्याचे महत्त्व सांगणे.
		स्पष्टीकरण : मोलीसारख्या पाठ्याचा महत्त्व विद्यार्थी आपल्या शब्दात सांगतो.
संकलन		उद्दिष्ट :- प्राप्त ज्ञानाचे दृढीकरण करणे.
		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानावर आधारित प्रश्नांची उत्तरे देतो.
उपयोजन		उद्दिष्ट :- प्राप्त ज्ञानाचा व्यवहारात उपयोग करणे.
		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचा व्यवहारात उपयोग करुन घेतात.
स्वाध्याय		

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै.साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक पूर्वज्ञानावर आधारित प्रश्नांची उत्तरे देतात.	विद्यार्थी लक्षपूर्वक श्रवण करतात	
१) आपण कोणत्या देशात राहतो?	→ आपण भारत देशात राहतो.	१७. ऋतू
२) आपले ऋतू किती आहेत?	→ आपले तीन ऋतू आहेत.	
वर विद्यार्थी मित्रांनो आज आपणाला त्यापैकी एक म्हणजे 'पावसाळा' या ऋतुवर आधारित कविता अभ्यासायची आहे.	विद्यार्थी पाठ्यपुस्तकाचे नाव वहीत लिहून घेतात.	शिक्षक खुडाकी फलकाच्या वापर करून प्रश्न सोडवून घेतात.
शिक्षक कवयित्रीचा परिचय करून देतात. व कवितेचा अर्थ पूर्ण शिकवतात.	बहुमोलाचा ←	• रिकाम्या जागा भरा. १) आभाळातील थेंब हा आज पाखाचा.
शिक्षक शिकवलेल्या अर्थावर प्रश्न विचारतात.	संचय ←	२) या मोत्यांचा कर तू प्रश्न तुझा रे ——.
शिक्षक विद्यार्थ्यांना फलकावर स्वाध्याय प्रश्न लिहून देतात.	जिव्याचा ← विद्यार्थी स्वाध्यायाचा प्रश्न वहीत लिहून घेतात.	स्वाध्याय - पाठाचे महत्व तुमच्या शब्दात लिहून आणा.

फलक कार्य
(Black Board Work)

नाव: राठोड बबल
वर्ग: सातवी क
विषय: मराठी

१७. येंव आज हा पाण्याचा
- सुनंदा भावसार

• मोल - मुल्य • कोती - संकुचित वृत्तीचे	स्वाध्याय - पाण्याचे महत्त्व तुमच्या शब्दात लिहून आणा.

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

(*) विषयज्ञान वाढवा
(*) लेखनज्ञान वाढवा
(*) पाठ पाठ्यानुसार घेतला

छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign.

पाठ क्रमांक
Lesson No.

शाळेचे नांव वि. मा. वि. अवळगा (पोमादेवी) दिनांक 08/02/2023
School Name Date

वर्ग व तुकडी सातवी ब विद्यार्थी संख्या ५७
Class & Div. No. of Student

घटकाचे नांव भौमितीक रचना (गणित)
Topic Name

उपघटक भौमितीक रचना
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान विद्यार्थ्यांना रेषा, रेषाखंड, कोन, कोनदुभाजक इ. विषयी माहिती आहे.
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती अवरोही - उद्गामी
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य खडू, फळा, डस्टर चार्ट, गणित पेटी इ.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्टये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्रस्ता-वना	औमीलिक स्थना	उद्दिष्ट :- विद्यार्थ्यांचे पुर्वज्ञान जागृत करणे.
		स्पष्टीकरण : विद्यार्थी पुर्वज्ञा-वर आधारित प्रश्नांची उत्तरे देतात.
हेतु कथन		उद्दिष्ट :- विद्यार्थ्यांना पाठ्य-घटक स्पष्ट करून सांगणे.
		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी पाठ्य घटकाचा हेतु समजुन घेतात.
विषय प्रति-पादन		उद्दिष्ट :- विद्यार्थ्यांना पाठ्य घटक समजावणे.
		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी पाठ्य घटक समजुन घेतात.
संकलन		उद्दिष्ट :- प्राप्त ज्ञानाचे दृढीकरण करणे.
		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचे दृढीकरण करून घेतात
उपयोजन		उद्दिष्ट :- विद्यार्थ्यांना प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारात उपयोग करणे.
		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारात उपयोग करतात.
स्वाध्याय		

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै.साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक विद्यार्थ्यांना काही सुचना करतात व पूर्व ज्ञानावर आधारीत प्रश्न विचारतात.	विद्यार्थी लक्षपुर्वक श्रवण करतात व विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे देतात.	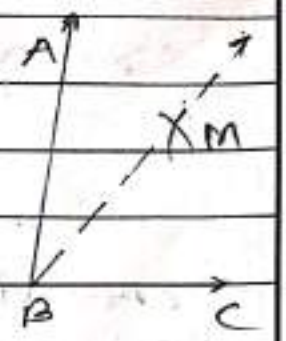
1) ∠ABC ची आकृती दिली आहे. तर कोन दुभाजक कोनाचे कसे भाग करतो?	→ दोन समान भाग करतो.	
2) ∠ABC च्या कोनदुभाजक कोणता?	→ ∠ABC च्या कोनदुभाजक किरण BM आहे.	
तर विद्यार्थी मित्रांनो आज आपण भौमितिक रचना हा पाठ अभ्यासणार आहोत.	विद्यार्थी पाठ्य पुस्तकाचे नाव पहीले लिहुन घेतात.	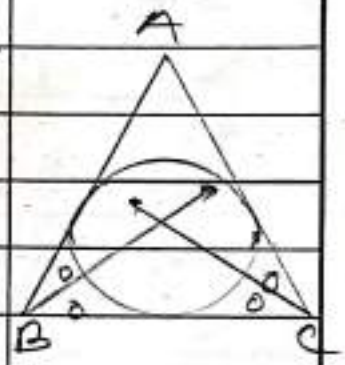
कोनाचे दुभाजक एकसंपाती असतात. त्यांच्या संपात बिंदुस अंतर्मध्य म्हणतात. तो I या अक्षराने दर्शविला जाते.	विद्यार्थी लक्षपुर्वक श्रवण करतात. विद्यार्थी स्वाध्यायातल्या प्रश्न वहिस लिहुन घेतात.	स्वाध्याय- खाली दिलेल्या मापाचे रेषाखंड काढा व त्याचे लंबदुभाजक काढा 1) 5.3 cm, 2) 6.7 cm.
ज्या कोनाची मापे समान असतात ते कोन एकरूप असतात.		

फलक कार्य
(Black Board Work)

नाव : राठोड बबन
वर्ग :- सातवी ब
विषय : गणित

भौमितीक रचना

∠ABC ची आकृती दिली आहे. कोनदुभाजक कोनाचे दोन समान भाग करतो. किरण BM हा ∠ABC चा दुभाजक आहे.	स्वाध्याय - खाली दिलेल्या मापाचे रेषाखंड काढा व त्याचे लंबदुभाजक काढा. 1) 5.3 cm, 2) 6.7 cm.

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

(*) रंगित खडुचा वापर कर
(*) फळा पाठ्यानुसार हवा.
(*) विषयांतर टाळा.

छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign.

पाठ क्रमांक
Lesson No.

शाळेचे नांव वि. मा. वि. जवळा (पोमादेवी) दिनांक 09/02/2023
School Name Date

वर्ग व तुकडी सातवी क विद्यार्थी संख्या 8C
Class & Div. No. of Student

घटकाचे नांव गणित
Topic Name

उपघटक वर्तुळ
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान विद्यार्थ्यांना वर्तुळाविषयी माहीती आहे.
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती अवरोही, उदगामी
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य खडू, फळा, डस्टर, गणित पेटी इ.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्ट्ये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्रस्ता -		उद्दिष्ट: विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान
वना		जागृत करणे.
		स्पष्टीकरण: विद्यार्थी पूर्वज्ञान
		जागृत करून घेतात.
हेतु		उद्दिष्ट: विद्यार्थ्यांचे लक्ष
कथन		केंद्रीत करणे.
		स्पष्टीकरण: विद्यार्थ्यांचे लक्ष
		केंद्रीत होते.
विषय		उद्दिष्ट: विद्यार्थ्यांना पाठ्य-
प्रति -		घटक समजावणे.
पादन		स्पष्टीकरण: विद्यार्थी पाठ्य-
		घटक समजून घेतात.
संकलन		उद्दिष्ट: विद्यार्थ्यांच्या ज्ञानाचे
		दृढीकरण करणे.
		स्पष्टीकरण: विद्यार्थी प्राप्त
		ज्ञानाचे दृढीकरण करतात.
		उद्दिष्ट: प्राप्त ज्ञानाचे
		व्यवहारात उपयोग करणे.
		स्पष्टीकरण: विद्यार्थी
		प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारात
		उपयोग करतात.
स्वाध्याय		

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै. साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक वर्गात प्रवेश करतात व काही सुचना करतात.	विद्यार्थी लक्षपुर्वक ऐकतात व उत्तरे देतात.	
1) दिलेल्या वर्तुळातील त्रिज्या सांगा?	वर्तुळातील OC, OA, OB, OD या त्रिज्या आहेत.	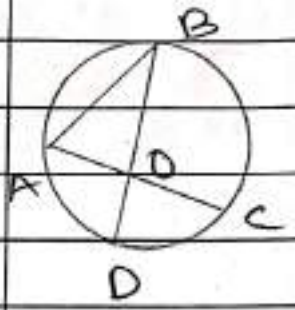
2) दिलेल्या वर्तुळातील जीवा सांगा?	EC आणि AD या जीवा आहेत.	
3) दिलेल्या वर्तुळातील व्यास सांगा?	AB & AC हे व्यास आहेत.	
आपली बरोबर, तर आज आपण वर्तुळ हा घटक अभ्यासणार आहोत.	विद्यार्थी पाठ्य-घटकाचे नाव वहीत लिहुन घेतात.	स्वाध्याय -
कोणत्याही वर्तुळाच्या परिघाचे व्यासाशी असणारे गुणोत्तर तिपटीपेक्षा किंचीत जास्त असते. ही स्थिर संख्या π या ग्रीक अक्षराने दर्शविले जाते. π ची किंमत $\frac{22}{7}$ किंवा 3.14 आहे.	विद्यार्थी लक्षपुर्वक ऐकतात व समजुन घेतात. विद्यार्थी स्वाध्यायाचा प्रश्न वहीत लिहुन घेतात.	एका वर्तुळाचा परिघ 198 cm आहे तर त्याची त्रिज्या व व्यास काढा?

फलक कार्य
(Black Board Work)

वर्तुळ	नाव: राठोड बबन वर्ग: सातवी क विषय: गणित
शेजतन्त्या आकृतीत AB वृत्त वर्तुळाचे दोन भाग झाले आहेत. त्यापैकी कंस AXB हा लहान आहे. त्याला लघुकंस म्हणतात आणि कंस AYB हा मोठा आहे म्हणून त्याला विशालकंस म्हणतात.	स्वाध्याय - एका वर्तुळाचा परिघ 198 cm आहे तर त्याची त्रिज्या व व्यास काढा?

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

- आठवणीची क्रिया घ्या
- चित्र बरोबर आवश्यक आहे.
- पाठ भागानुसार घ्यावा

छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign.

पाठ क्रमांक
Lesson No.

शाळेचे नांव वि. मा. वि. जवळगा (पोमादेवी) दिनांक 10/02/2023
School Name Date

वर्ग व तुकडी सातवी ब विद्यार्थी संख्या ४०.
Class & Div. No. of Student

घटकाचे नांव गणित
Topic Name

उपघटक पूर्णांक संख्येचा घनाकार
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान विद्यार्थ्यांना पूर्णांकाची बेरीज व वजाबाकी विषयी माहीती आहे.
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती अवरोही, उद्गामी
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य खडू, डस्टर, फलक, साहित्य पेटी इ.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्ट्ये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्रस्ता-वना		उद्दिष्ट : विद्यार्थ्यांचे पुर्वज्ञान जागृत करणे.
		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी पुर्वज्ञान वर आधारित प्रश्नांची उत्तरे देतात.
हेतु कथन		उद्दिष्ट : विद्यार्थ्यांचे लक्ष केंद्रित करणे
		स्पष्टीकरण : विद्यार्थ्यांचे लक्ष केंद्रित होते.
विषय प्रति-पादन		उद्दिष्ट : विद्यार्थ्यांना पाठ्य-घटक समजावणे.
		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी पाठ्य-घटक समजुन घेतात.
संकलन		उद्दिष्ट : विद्यार्थ्यांना प्राप्त ज्ञानाचे दृढीकरण करणे.
		स्पष्टीकरण : विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचे दृढीकरण करतात.
उपयोजन		उद्दिष्ट :- प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारात उपयोग करणे.
		स्पष्टीकरण : विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारात उपयोग करतात.
स्वाध्याय		

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै.साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक कृती Teacher's Activity	विद्यार्थी कृती Students Activity	
शिक्षक विद्यार्थ्यांना प्रश्न विचारतात.		
1) 5+7 = ?	विद्यार्थी लक्षपूर्वक ऐकतात व उत्तरे देतात.	
2) 10+(-5) = ?	5+7 = 12	
	10+(-5) = 5	
3) पूर्णांक संख्या म्हणजे काय ?	शून्य सकारात्मक व नकारात्मक संख्या यांना एकत्र करून पूर्णांक संख्या म्हणतात.	
अगदी बरोबर, तर आज आपण पूर्णांक संख्येचा गुणाकार व भागाकार अभ्यासणार आहोत.	विद्यार्थी लक्षपूर्वक श्रवण करतात.	
शिक्षक विद्यार्थ्यांना पूर्णांक संख्यांचा भागाकार व गुणाकार कसा करायचा ते सांगतात. उदाहरण देतात.	विद्यार्थी लक्षपूर्वक श्रवण करतात व स्वाध्यायाचा प्रश्न लिहून घेतात.	स्वाध्याय- उदाहरणे सोडवा-
1) पूर्णांक संख्येचा गुणाकार उदा. ① (-5) x (-3) = 15		① (-6) x 4 = ?
		② $\frac{9}{(-54)}$ = ?
② (-6) x 0 = 0		

फलक कार्य
(Black Board Work)

नाव: राठोड बबन निलेश
वर्ग: सातवी ब
विषय: गणित

पुर्णांक संख्येचा गुणाकार व भागाकार

① पुर्णांक संख्येचा गुणाकार
एक धन पुर्णांक संख्या व ऋण पुर्णांक संख्या यांचा गुणाकार ऋण पुर्णांक येतो.
उदा -

$(-5) \times 2 = -10$

स्वाध्याय -

उदाहरणे सोडवा -

① $(-6) \times 4 = ?$

② $\frac{9}{(-54)} = ?$

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

* विषय ज्ञान चांगले.
* अनाग्रहक बालचाली तसेच
* पाठ योग्य प्रकारे झाला

छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign.

पाठ क्रमांक
Lesson No.

शाळेचे नांव वि. मा. वि. जवळगा (पोमादेवी) दिनांक 14/02/2023
School Name Date

वर्ग व तुकडी सातवी अ विद्यार्थी संख्या
Class & Div. No. of Student

घटकाचे नांव अन्न
Topic Name

उपघटक १८. पहनी कवळ घेता....
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान विद्यार्थ्यांना विविध
Student's Previous knowledge अन्नपदार्थांविषयी माहीती आहे.

अध्यापन पद्धती चर्चा पद्धत.
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य खडु, डस्टर इ.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्ट्ये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्र		उद्दिष्ट :- विद्यार्थ्यांचे पुर्वज्ञान
स्ता		जागृत करणे.
व		स्पष्टीकरण: विद्यार्थी पुर्वज्ञानाव
ना		आधारित प्रश्नावर उत्तरे देतात
हेतु		उद्दिष्ट : पाठ्य घटकाचा हेतु
क		स्पष्ट करणे.
थ		स्पष्टीकरण: विद्यार्थी पाठ्य-
न		घटकाचा हेतु समजुन घेतात.
वि		उद्दिष्ट:- विद्यार्थ्यांना वहनी
ष	वहनी केवळ घेता...	केवळ घेता या पाठ्यघटक
य		समजावुन सांगणे.
प्रति		स्पष्टीकरण:- विद्यार्थी पाठ्य
पा		घटक समजुन घेतात.
द		
न		उद्दिष्ट :- विद्यार्थ्यांचे प्राप्त
		ज्ञान दृढीकरण करणे.
संकलन		स्पष्टीकरण: विद्यार्थी प्राप्त
		ज्ञानाचे दृढीकरण करतात.
उपयोजन		उद्दिष्ट: विद्यार्थ्यांचे प्राप्त
		ज्ञानाचे व्यवहारात उपयोग
		करणे.
		स्पष्टीकरण: विद्यार्थी प्राप्त
		ज्ञानाचे व्यवहारात उपयोग करतात.

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै.साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक कृती Teacher's Activity	विद्यार्थी कृती Students Activity	
(शिक्षक वर्गात प्रवेश करतात व प्रारंभिक सुचना करतात.)	विद्यार्थी लक्षपुर्वक श्रवण करतात.	
प्र१) आपल्या देशाचे नाव काय आहे?	→ आपल्या देशाचे नाव भारत आहे.	
प्र२) शाकाहारी अन्न पदार्थाचे नाव सांगा?	→ पालेभाज्या, फळे दुध इत्यादी.	
प्र३) आपल्या प्राथमिक गरजा कोणत्या?	→ अन्न, वस्त्र, निवारा शिक्षण आणि आरोग्य	१८. वहनी कवळ होता.
प्र४) नेवगाच्या आधी काही श्लोक आपण म्हणतो ते श्लोक कोणते?	→ वहनी कवळं होता नाम, हया श्रीहरीचे	
तर आज आपणाला याच पाठाविषयी अभ्यासायचे आहे.	विद्यार्थी पाठाचे नाव वहीत लिहुन घेतात.	स्वाध्याय -
शिक्षक पाठाचे प्रकट वाचन करतात व विश्लेषण करतात.	विद्यार्थी लक्षपुर्वक श्रवण करतात व विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे देतात.	अन्नाचे महत्व तुमच्या शब्दात लिहुन आणा.
शिक्षक शिकवलेल्या मजकुरावर आधारित प्रश्न विचारतात.		

फलक कार्य
(Black Board Work)

नाव: राठोड बबन
वर्ग: सातवी अ
विषय: मराठी

३८. वहनी कवळ होता....

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

(*) फलक लेखन करताना चूका करू नका

(*) पाठाचा क्रमाने नोंदवावा

(*) फलकाचे नियोजन करा

छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign.

भाग – २

[redacted]

PRACTICE LESSON

माध्यमिक वर्ग

अ.क्र.	दिनांक	वर्ग	विषय	तासिका	पाठ्यघटक	पर्यवेक्षक स्वाक्षरी
1.	20-02-2023	7वी	मराठी	8वी	छोंडा	
2.	21-02-2023	7वी	मराठी	5वी	असे जगावे	
3.	22-02-2023	7वी	मराठी	1ली	विचारधन	
4.	23-02-2023	7वी	मराठी	6वी	संतवाणी	
5.	24-02-2023	9वी	गणित	4थी	चौकोन	
6.	25-02-2023	9वी	गणित	4थी	गुणोत्तर व प्रमाण	
7.	27-02-2023	9वी	गणित	5वी	एकचल समिकरण	
8.	28-02-2023	7वी	गणित	1ली	वर्तुळ	

प्रभारी अधिव्याख्याता
(पाठ विभाग)
Lesson Incharge

PRINCIPAL
Hindustani Education Societys
AZAD SENIOR COLLEGE
AUSA, Dist. Latur
प्राचार्य
Principal

पाठ क्रमांक
Lesson No.

शाळेचे नांव वि. मा. वि. जवळगा (पोमादेवी) दिनांक 20 /02/ 2023
School Name Date

वर्ग व तुकडी सातवी क विद्यार्थी संख्या
Class & Div. No. of Student

घटकाचे नांव गद्य
Topic Name

उपघटक १९ घोंडा
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान विद्यार्थ्यांना घोंडा हा शब्द माहीती आहे.
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती कथा-कथन पद्धती
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य चित्रे, खडू, फळा, डस्टर इ.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्ट्ये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्रस्ता-वना		उद्दिष्ट : विद्यार्थ्यांचे पुर्वज्ञान जाणत करणे. स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी पुर्वज्ञा वर आधारीत प्रश्नांची उत्तरे देतात.
हेतु कथन		उद्दिष्ट :- पाठ्य घटकांचा हेतु स्पष्ट करुन सांगणे. स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी पाठ्य घटकाचा हेतु समजुन घेतात
विषय प्रति-पादन		उद्दिष्ट : विद्यार्थ्यांना पाठ्य-घटक समजावुन सांगणे. स्पष्टीकरण : विद्यार्थी पाठ्य घटक समजुन घेतात.
संकलन		उद्दिष्ट :- प्राप्त ज्ञानाचे दृढीकरण करणे. स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचे दृढीकरण करुन घेतात.
उपयोजन		उद्दिष्ट :- विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारात उपयोग करणे. स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचे दृढी व्यवहारात उपयोग करतात.
स्वाध्याय		

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै.साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक विद्यार्थ्यांना प्रश्न विचारतात.	विद्यार्थी लक्षपुर्वक श्रवण करतात.	
१) तुम्हाला गोष्टी आवडतात का?	→ हो	
२) तुम्हाला आवडत असलेल्या गोष्टी सांगा?	→ अकबर बिरबलाच्या गोष्टी आवडतात.	
३) (शिक्षक घोंडा दाखवुन) हे काय आहे?	→ घोंडा आहे.	
४) मुलांनो तुम्हाला परिच्या काल्पनिक गोष्टी आवडतात का?	→ हो आवडतात	
तर आज आपण अशीच एक काल्पनिक कथा पाहायची आहे त्याचे नाव 'घोंडा'	विद्यार्थी वहीत पाठाचे नाव लिहुन घेतात	१e. घोंडा डॉ. संजय ढोले. युक की बरोबर ते लिहुन आणा.
शिक्षक लेखकाचा परिचय करुन देतात.	विद्यार्थी श्रवण करतात.	① तो घोंडा शशी चमकत असे.
शिक्षक घोंडा या काल्पनीक कथेचं प्रकट वाचन करतात.	विद्यार्थी लक्षपुर्वक श्रवण करतात.	② राजु चौकस बुद्धिचा जिज्ञासु मुलगा.

फलक कार्य
(Black Board Work)

नाव: राठोड बबल
वर्ग: सातवीक
विषय: मराठी

१९. घोंडा — डॉ. संजय दोले.

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

(*) पाठाची तयारी आवश्यक आहे.

(*) वि. मौखिक व कृतियुक्त सहभाग हवा

(*) विषयांतर टाळा।

छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign.

पाठ क्रमांक
Lesson No.

शाळेचे नांव वि. मा. वि. अवळगा (पोमादेवी) दिनांक 21 / 02 / २०२३
School Name Date

वर्ग व तुकडी सातवी ब विद्यार्थी संख्या १
Class & Div. No. of Student

घटकाचे नांव १५. पद्य
Topic Name

उपघटक १५. असे जगावे.
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान विद्यार्थ्यांना आत्मविश्वासाविषयी माहिती आहे.
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती चर्चा पद्धत
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य चित्रे, खडू, डस्टर, इ.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्टये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्रस्ता-वना		उद्दिष्ट : विद्यार्थ्यांचे पुर्वज्ञान जाणत करणे.
		स्पष्टीकरण : विद्यार्थी पुर्वज्ञा वर आधारित प्रश्न विचारता
हेतु कथन		उद्दिष्ट : विद्यार्थ्यांना पाठाच हेतु समजावुन सांगणे.
		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी पाठा हेतु समजुन घेतात.
विषय प्रति-पादन		उद्दिष्ट : विद्यार्थी पाठ्य घटक समजावुन सांगणे.
		स्पष्टीकरण : विद्यार्थी पाठ घटक समजुन घेतात.
संकलन		उद्दिष्ट : विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचे दृढीकरण करणे.
		स्पष्टीकरण : विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचे दृढीकरण करतात.
उपयोजन		उद्दिष्ट : प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारात उपयोग करणे.
		स्पष्टीकरण : विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारात उपयोग करुन घेतात.
स्वाध्याय		

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै.साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक शांति प्रवेश करतात व विद्यार्थ्यांना सुचना करतात.	विद्यार्थी श्रवण करतात.	
प्रश्न १) आपल्या देशाचे नाव काय?	आपल्या देशाचे नाव भारत आहे.	
२) आपल्या राज्याचे नाव काय आहे?	आपल्या राज्याचे नाव महाराष्ट्र आहे.	
३) आपल्या राज्याला कशाची भुमी म्हणुन ओळखले जाते?	आपली महाराष्ट्र भुमी ही संतांची भुमी म्हणुन ओळखली जाते.	
तर आज आपण अशी कविता शिकणार आहोत		
शिक्षक सर्व विद्यार्थ्यांना कवितेचे प्रकटवाचन करुन दाखवतात.	विद्यार्थी लक्षपुर्वक श्रवण करतात	२५ असे जगावे –
शिक्षक कविचा परिचय करुन देतात.		– गुरु ठाकुर शिकाया जगा बरा. ① आयुष्याला चैन करावी स्वतःची.
शिक्षक सर्व विद्यार्थ्यांना कवितेचे प्रकट वाचन करुन दाखवतात.	विद्यार्थी लक्षपुर्वक ऐकतात.	② संकटासही सांगावे, ये आता बेहत्तर.

फलक कार्य
(Black Board Work)

	नाव : राठोड बबन वर्ग : सातवी ब विषय : मराठी

१५. असे जगावे - गुरु ठाकुर

• दांडगी इच्छा - प्रबल इच्छा • नजर रोखणे - निश्चियपणे पाहणे	स्वाध्याय - या कवितेचा आशय तुमच्या शब्दात लिहा.

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

(*) फलक लेखनात वर्णित सूचना कापून करा

(*) रोजनिशी वापरा

(*) पाठ वाचनानुसार लिहा.

छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign.

पाठ क्रमांक
Lesson No.

शाळेचे नांव वि. मा. वि. जवळगा (पोमादेवी) दिनांक 22 / 02 / २०२३
School Name Date

वर्ग व तुकडी सातवी अ विद्यार्थी संख्या
Class & Div. No. of Student

घटकाचे नांव गद्य
Topic Name

उपघटक २०. विचारधन
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान विद्यार्थ्यांना काही विचारवंतांची प्राथमिक माहिती आहे.
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती व्याख्यान पद्धत.
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य चित्र, खडू, फलक, डस्टर इ.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्टये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्रस्ता-		उद्दिष्ट :- विद्यार्थ्यांचे पूर्वज्ञान
वना		जागृत करणे.
		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी पूर्वज्ञा
		वर आधारित प्रश्नांची उत्त
		देतात.
हेतु		उद्दिष्ट : पाठाचा हेतु स्पष्ट
कथन		करणे.
		स्पष्टीकरण : विद्यार्थी पाठा
		हेतु समजुन घेतात.
विषय		उद्दिष्ट : विद्यार्थ्यांना पाठ्य
प्रति-		घटक समजावुन सांगणे.
पादन		स्पष्टीकरण : विद्यार्थी पाठ्य
		घटक समजुन घेतात.
संकलन		उद्दिष्ट :- प्राप्त ज्ञानाचे
		दृढीकरण करणे.
		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी प्रा
		ज्ञानाचे दृढीकरण करुनघे
उपयोजन		उद्दिष्ट :- प्राप्त ज्ञानाचे
		व्यवहारात उपयोग करणे
		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी प्र
		ज्ञानाचे व्यवहारात उपयोग
		करतात.
स्वाध्याय		

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै.साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक विद्यार्थ्यांना काही प्रारंभिक सुचना करतात व प्रश्न विचारतात.	विद्यार्थी लक्षपुर्वक श्रवण करतात.	
१) आपल्या देशाचे नाव काय आहे?	→ आपल्या देशाचे नाव भारत आहे.	
२) आपली भारतभुमी कशाची भुमी आहे?	→ आपली भारत भुमी महापुरुषांची भुमी आहे.	
३) अनेक महापुरुष व विचारवंतांकडे कशाचे भांडवल असते.	→ विचारांचे भांडवल असते.	
		२० विचारधन
तर आज आपण अशाच विचारवंतांचा पाठ अभ्यासणार आहे.	विद्यार्थी पाठाचे नाव वहीत लिहुन घेतात.	
शिक्षक विचारधन या पाठाचे प्रकट वाचन करुन दाखवतात.		स्वाध्याय -
मनाचा समतोल सांभाळुन व भावनांच्या आहारी न जाता आपल्याला पटलेली गोष्ट धैर्याने आचरणात आणणारी माणसेच आपले स्वराज्य टिकु शकतील.	विद्यार्थी लक्षपुर्वक श्रवण करतात.	तुम्हाला माहीत असलेल्या विचारवंतांची यादी तयार करा.

फलक कार्य
(Black Board Work)

नाव: राठोड बेबन
वर्ग: सातवी अ
विषय: मराठी

२०. विचारधन

* महर्षी धोंडो केशव कर्वे * नामदार गोपाळ कृष्ण गोखले	शब्दार्थ - समकालीन - समान काळाती

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

(*) शिक्षक घडुचा वापर करा
(*) पाठ पाठ्यपुस्तकानुसार घ्या
(*) फलकाचे नियोजन करा

छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign.

पाठ क्रमांक
Lesson No.

शाळेचे नांव वि. मा. वि. जवळगा (पोमादेवी) दिनांक 23/02/2023
School Name Date

वर्ग व तुकडी सातवी फ विद्यार्थी संख्या
Class & Div. No. of Student

घटकाचे नांव पद्य
Topic Name

उपघटक २१. संतवाणी
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्रातील काही संतांविषयी माहीती आहे.
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती व्याख्यान पद्धत.
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य चित्रे, डस्टर, खडु इ.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्टये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्रस्तावना		उद्दिष्ट :- विद्यार्थ्यांचे पुर्वज्ञान जागृत करणे. स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी पुर्वज्ञानावर आधारीत प्रश्नांची उत्तरे देतात.
हेतुकथन		उद्दिष्ट :- विद्यार्थ्यांना पाठाचा हेतु समजावुन सांगणे. स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी पाठाचा हेतु समजुन घेतात.
विषय प्रतिपादन		उद्दिष्ट : विद्यार्थ्यांना पाठ्यघटकाचा समजावुन सांगणे. स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी पाठ्यघटक समजुन घेतात.
संकलन		उद्दिष्ट :- विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचे दृढीकरण करणे. स्पष्टीकरण : विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचे दृढीकरण करतात.
उपयोजन		उद्दिष्ट : प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारात उपयोग करणे. स्पष्टीकरण : विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारात उपयोग करतात.
स्वाध्याय		

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै.साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक वर्गात प्रवेश करतात व प्रारंभिक सुचना करतात.)	विद्यार्थी लक्षपुर्वक श्रवण करतात.	
शिक्षक विद्यार्थ्यांना पुर्वज्ञानावर आधारित प्रश्न विचारतात.		
1) आपल्या खंडाचे नाव काय आहे?	आपल्या खंडाचे नाव आशिया आहे.	
2) आपल्या देशाचे नाव काय आहे?	आपल्या देशाचे नाव भारत आहे.	
3) आपल्या राज्याचे नाव काय आहे?	आपल्या राज्याचे नाव महाराष्ट्र आहे.	
4) आपली महाराष्ट्र भुमी कशाची भुमी आहे?	आपली महाराष्ट्र भुमी ही संतांची भुमी आहे.	29. संतवाणी
तर म्हणुन आज आपण संतांशी संबंधीत संतवाणी ही कविता अभ्यासणार आहोत.	विद्यार्थी कवितेचे नाव वहित लिहुन घेतात.	संध्याय - कोणत्याही एका संतांचे अभंग लिहुन आणा.
शिक्षक कवितेचे लाना-सुरात वाचन करुन घेतात.		

फलक कार्य
(Black Board Work)

२१. संतवाणी	नाव: राठोड बबन वर्ग: सातवी क विषय: मराठी
* संत नरहरी सोनार * संत कान्होपात्रा	शब्दार्थ - प्रतनेमे - नित्यनेमाने बिंबने - ठसणे घाली - संतुष्ट झाली.

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

(*) विद्यार्थ्यांचा कृतियुक्त सहभाग होता
(*) पाठाचे नियोजन केले
(*) पाठ पाठ्यपुस्तकानुसार होता

छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अध्यापक
Lesson Observer's Sign.

पाठ क्रमांक
Lesson No.

शाळेचे नांव वि. मा. वि. जवळगा (पोमादेवी) दिनांक 24/02/2024
School Name Date

वर्ग व तुकडी नववी 'क' विद्यार्थी संख्या 1
Class & Div. No. of Student

घटकाचे नांव चौकोन (भूमिती)
Topic Name

उपघटक चौकोनाचे प्रकार
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान विद्यार्थ्यांना चौकोनाविषयी माहीती आहे.
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती स्पष्टीकरण पद्धती.
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य खडू, डस्टर इत्यादी.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्टये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्रस्तावना		उद्दिष्ट : विद्यार्थ्यांचे पुर्वज्ञान जागृत करणे. स्पष्टीकरण : विद्यार्थी पुर्वज्ञानावर आधारित प्रश्नांची उत्तरे देतात.
हेतु कथन	चौकोन	उद्दिष्ट : पाठ्य घटकाचा हेतु स्पष्ट करणे. स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी पाठ्य घटकाचा हेतु समजुन घेतात.
विषय प्रतिपादन		उद्दिष्ट : पाठ्य घटक स्पष्ट करुन सांगणे. स्पष्टीकरण : विद्यार्थी पाठ्य घटक समजुन घेतात.
संकलन	चौकोनाचे प्रकार	उद्दिष्ट :- प्राप्त ज्ञानाचे दृढीकरण करणे. स्पष्टीकरण : विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचे दृढीकरण करतात.
उपयोजन		उद्दिष्ट : विद्यार्थ्यांचे प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारात उपयोग करणे. स्पष्टीकरण : विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारात उपयोग करतात.
स्वाध्याय		

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै.साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक विद्यार्थ्यांना पुर्व-ज्ञानावर आधारित प्रश्न विचारतात.	विद्यार्थी लक्षपुर्वक श्रवण करतात.	
① ही कोणत्या आकृती आहे? ○	→ वर्तुळ	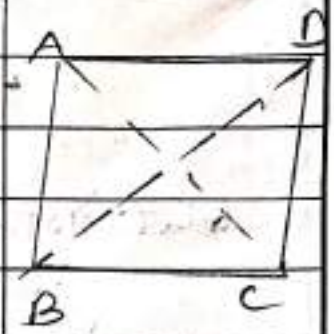
② △ ही कोणती आकृती आहे?	→ त्रिकोण	
③ □ ही कोणती आकृती आहे?	→ चौकोन	
तर आज आपण चौकोन हा पाठ अभ्यासणार आहोत.	विद्यार्थी पाठाचे नाव वहीत लिहुन घेतात.	चौकोन
चौकोन :- चार एकरेषीय बिंदुना जोडुन तयार होणाऱ्या आकृतीला चौकोन म्हणतात.	विद्यार्थी लक्षपुर्वक श्रवण करतात.	स्वाध्याय :-
चौकोनाचे घटक सांगतात.	विद्यार्थी स्वाध्यायाचा प्रश्न वहीत लिहुन घेतात.	चौरस काढा. 1] 4 cm 2] 8 cm
• चौकोनाचे प्रकार ① आयत ② चौरस ③ समलंब चौकोन		आयत काढा. लांबी 12 cm रुंदी 08 cm

फलक कार्य
(Black Board Work)

१६. चौकोन	नाव: राठोड बबन वर्ग: ९ वी क विषय: भूमिती

* चौकोन :- चार एकरेषीय बिंदू जोडुन तयार होणाऱ्या आकृतीला 'चौकोन' म्हणतात.	चौकोनाचे प्रकार ① आयत ② चौरस

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

(*) प्रश्न विचारून प्रस्तावना केली

(*) स्वाध्याय फळ्यावर लिहून घ्यावे

छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign.

पाठ क्रमांक
Lesson No.

शाळेचे नांव वि. मा. वि. जवळगा (पोमादेवी) दिनांक 25/02 / 2023
School Name Date

वर्ग व तुकडी नववी अ विद्यार्थी संख्या
Class & Div. No. of Student

घटकाचे नांव गुणोत्तर व प्रमाण
Topic Name

उपघटक गुणोत्तर, गुणोत्तराचे संक्षिप्त रूप, क्रमसंबंध
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान विद्यार्थ्यांना गुणोत्तराविषयी माहीती आहे.
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती उद्गामी पद्धत
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य रंगीत खडु, डस्टर, चार्ट इ.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्टये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्रस्तावना		उद्दिष्ट :- विद्यार्थ्यांचे पुर्वज्ञान जागृत करणे. स्पष्टीकरण : विद्यार्थ्यांचे पुर्वज्ञान जागृत होते.
हेतु कथन	श्रुतोत्तर व प्रमाण	उद्दिष्ट : विद्यार्थ्यांना पाठ्य-घटकाचा हेतु सांगणे. स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी पाठ्य घटकाचा हेतु समजुन घेतात
विषय प्रति-पादन		उद्दिष्ट : विद्यार्थ्यांना पाठ्य घटक स्पष्ट करुन सांगणे स्पष्टीकरण : विद्यार्थी पाठ्य घटक समजुन घेतात.
संकलन		उद्दिष्ट : प्राप्त ज्ञानाचे दृढीकरण करणे. स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचे दृढीकरण करतात.
उपयोजन		उद्दिष्ट : प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारात उपयोग करणे. स्पष्टीकरण : विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारात उपयोग करणे.
स्वाध्याय		

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै.साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक पुर्वज्ञानावर आधारित प्रश्न विचारतात.	विद्यार्थी लक्षपुर्वक श्रवण करतात व विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे देतात.	
१) $\frac{a}{b}$ चे गुणोत्तर कसे लिहता येईल.	a : b	
२) $\frac{10}{30}$ चे गुणोत्तर कसे लिहता येईल.	$\frac{1}{3}$ = 1 : 3.	
बरोबर, तर आज आपण गुणोत्तर व प्रमाण सविस्तरपणे अभ्यासणार आहोत.	विद्यार्थी पाठ्यपुस्तकाचे नाव लिहुन घेतात.	गुणोत्तर व प्रमाण
जर a आणि b या एकाच एककातील दोन राशी असतील तर b≠0 तर $\frac{a}{b}$ ला a चे b शी असलेले गुणोत्तर a : b म्हणतात.	विद्यार्थी लक्षपुर्वक श्रवण करतात.	
उदा- 65 चे 36 शी असलेले गुणोत्तर $\frac{9 \times 7}{9 \times 4} = \frac{65}{36}$ $= \frac{7}{4} = 7:4$	विद्यार्थी स्वाध्यायाचा प्रश्न वहीत लिहुन घेतात.	स्वाध्याय- प्र. 625 चे 250 शी असलेले गुणोत्तर लिहा?

फलक कार्य
(Black Board Work)

नाव: राठोड बबन
इयत्ता: ७वी अ
विषय: गणित

गुणोत्तर व प्रमाण

गुणोत्तर -	कृती -
a चे b शी असलेले गुणोत्तर $b \neq 0$ तर $\frac{a}{b}$ ला a चे b शी असलेले गुणोत्तर म्हणतात. $a:b$	① 63 चे 36 शी असलेले गुणोत्तर. $\rightarrow \frac{63}{36} = \frac{9\times7}{9\times4} = \frac{7}{4}$ $= 7:4$

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

(*) सर्व विद्यार्थ्यांकडे पाहून अध्यापन करावे.
(*) शै. साहित्याचा वापर करा
(*) पाठ पाठ्यानुसार असावा

छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign.

पाठ क्रमांक _____
Lesson No.

शाळेचे नांव वि. मा. वि. जवळगा (पोमादेवी) दिनांक 27 /02 / 2023
School Name Date

वर्ग व तुकडी ७ वी क विद्यार्थी संख्या 1
Class & Div. No. of Student

घटकाचे नांव 'एकसामायिक समीकरणे'
Topic Name

उपघटक एकचल समीकरण
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान विद्यार्थ्यांना चला विषयी माहीती आहे.
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती उद्गामी पद्धत
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य रंगीत खडु, चार्ट, डस्टर इत्यादी.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्टये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्र		उद्दिष्ट : विद्यार्थ्यांना पुर्वज्ञानावर
स्ता		आधारीत प्रश्न विचारणे.
व		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी पुर्वज्ञान
ना		वर आधारित प्रश्नांची उत्तरे देतात.
हेतु		उद्दिष्ट :- विद्यार्थ्यांना पाठाचा
कथन		हेतु स्पष्ट करणे.
		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी पाठाचा
		हेतु समजुन घेतात.
विषय		उद्दिष्ट :- विद्यार्थ्यांना पाठ्य
प्रति-		घटक स्पष्ट करुन सांगणे.
पादन		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी पाठ्य
		घटक समजुन घेतात.
संकलन		उद्दिष्ट :- प्राप्त ज्ञानाचे
		दृढीकरण करणे.
		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी
		प्राप्त ज्ञानाचे दृढीकरण
		करुन घेतात.
उपयोजन		उद्दिष्ट : प्राप्त ज्ञानाचे
		व्यवहारात उपयोग करणे.
		स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी प्राप्त
		ज्ञानाचे व्यवहारात उपयोग
स्वाध्याय		करणे.

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै.साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक विद्यार्थ्यांना काही प्रश्न विचारतात.	विद्यार्थी लक्षपूर्वक ऐकतात व प्रश्नांची उत्तरे देतात.	
① $7x$ मध्ये x ला काय म्हणतात?	→ x ला चल म्हणतात	
② 7 ला काय म्हणतात?	→ 7 ला सहगुणक म्हणतात.	
③ $x+7=0$ याला काय म्हणतात.	→ समीकरण	
तर आपण आज आपण एकसामायिक समीकरणे हा पाठ अभ्यासणार आहोत.	विद्यार्थी पाठ्य-पुस्तकाचे नाव वहीत लिहून घेतात.	'एकसामायिक समीकरणे'
एकचल समीकरण:- 'ज्या समीकरणामध्ये एक चल असते त्यास एकचल समीकरण म्हणतात.'	विद्यार्थी लक्षपूर्वक श्रवण करतात.	स्वाध्याय:- प्रश्न - $4x^2=56$ सोडवा.
उदा. $x+7=0$, $9x+4=0$ आणि $3x+9=0$	विद्यार्थी स्वाध्यायाचा प्रश्न वहीत लिहून घेतात.	
$3x=-9$		
$x=\frac{-9}{3}=\boxed{x=-3}$		

फलक कार्य
(Black Board Work)

नाव : राठोड बबन
वर्ग : ७वी क
विषय : गणित

एकचल समीकरण

एकचल समीकरणे :- ज्या समीकरणात एकच चल असतात एकचल समीकरण असे म्हणतात	उदा - $3x+9=0$ $3x+9=0$ $3x=-9$ $x=\frac{-9}{3}$ $x=\frac{-9}{3}$ $\boxed{x=-3}$

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

(A) गणित खडूचा वापर करा
(B) माहितीचा वापर वाढवा
(C) वेळेचे नियोजन करा

छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign.

पाठ क्रमांक
Lesson No.

शाळेचे नांव वि. मा. वि. जवळगा (पोमादेवी) दिनांक 28/02/2023
School Name Date

वर्ग व तुकडी सातवी ब विद्यार्थी संख्या
Class & Div. No. of Student

घटकाचे नांव वर्तुळ
Topic Name

उपघटक वर्तुळखंड वर्तुळाचे घटक
Sub Topic

विद्यार्थ्यांचे पूर्व ज्ञान विद्यार्थ्यांना वर्तुळाविषयी माहिती आहे.
Student's Previous knowledge

अध्यापन पद्धती स्पष्टीकरण पद्धती.
Teaching method

शैक्षणिक साहित्य वर्तुळाचा चार्ट, खडू, डस्टर इत्यादी.
Teaching aids

पाठ पायऱ्या Steps of Lesson	पाठ्य मुद्दे Content	विशिष्ट उद्दिष्टये व स्पष्टिकरणे Objectives & Specification
प्रस्तावना	वर्तुळ	उद्दिष्ट : विद्यार्थ्यांचे पुर्वज्ञान जागृत होते करणे. स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी पुर्वज्ञानावर आधारित प्रश्नांची उत्तरे देतात.
हेतु कथन		उद्दिष्ट :- पाठ्य घटकाचा हेतु स्पष्ट करणे. स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी पाठ्य घटकाचा हेतु समजुन घेतात.
विषय प्रतिपादन	वर्तुळखंड	उद्दिष्ट :- पाठ्य घटकाचा विषय स्पष्ट करुन सांगणे. स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी पाठ्य घटकाचा हेतु विषय समजुन घेतात.
संकलन		उद्दिष्ट :- प्राप्त ज्ञानाचे दृढीकरण करणे. स्पष्टीकरण :- विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचे दृढीकरण करतात.
उपयोजन		उद्दिष्ट : प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारात उपयोग करणे. स्पष्टीकरण : विद्यार्थी प्राप्त ज्ञानाचे व्यवहारात उपयोग करतात.
स्वाध्याय		

अध्ययन-अनुभूती Teaching Learning Process		फलक कार्य / शै.साहित्य / मूल्यमापन B.B.W./T.A./Eve.
शिक्षक कृती Teacher's Activity	विद्यार्थी कृती Students Activity	
शिक्षक प्रश्न विचारतात १) □ ही कोणत्या आकाराची आकृती आहे? २) ▭ ही कोणत्या आकाराची आकृती आहे? ३) ○ ही कोणत्या आकाराची आकृती आहे.	विद्यार्थी लक्षपूर्वक श्रवण करतात व प्रश्नांची उत्तरे देतात. → चौकोन → आयत → वर्तुळ	
तर आज आपण 'वर्तुळ' हा घटक अभ्यासणार आहोत. वर्तुळ :-	विद्यार्थी लक्षपूर्वक श्रवण करतात व पाठ्य घटकाचे नाव वहीत लिहून घेतात.	वर्तुळ
एका बिंदुपासून समान अंतरावरून गोलाकार आकृती तयार करणे. घटक, त्रिज्या, व्यास, जीवा व केंद्रबिंदू. शिक्षक प्रश्न विचारतात व उदाहरणे सोडवून घेतात.	विद्यार्थी लक्षपूर्वक श्रवण करतात. विद्यार्थी स्वाध्यायाचा प्रश्न वहीत लिहून घेतात.	स्वाध्याय - ① 4 cm त्रिज्या असलेले वर्तुळ काढा. ② 11 cm परिघ असलेला वर्तुळ काढा.

फलक कार्य
(Black Board Work)

नाव : राठोड बबन
वर्ग : सातवी 'ब'
विषय : गणित

१६. वर्तुळ

* वर्तुळ

* वर्तुळाचे घटक -
① त्रिज्या
② व्यास
③ जीवा
④ परिघ
⑤ केंद्रबिंदू

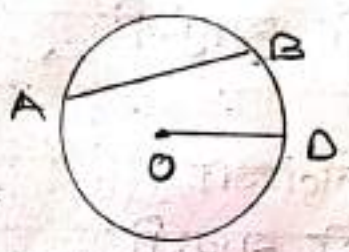

पाठ
(Lesson Observer's Remark)

(R) आशय ज्ञान वाढवा
(R) भाषा प्रभुत्व वाढवा
X पाठ घटकानुसार घ्यावा

छात्राध्यापक
Student's Sign.

पाठ निरीक्षक अधिव्याख्याता
Lesson Observer's Sign.

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : राठोड बबन निलेश दिनांक : 02/02/2023
इयत्ता : सातवी तुकडी : अ तासिका : 4 थी विषय : मराठी
घटक : गद्य उपघटक : सलाम - नमस्ते। पाठ्यांश :

AISHE Code C-7418

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - हर्बर्टच्या पंचपदीनुसार टाचण होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - पाठाचा प्रारंभ प्रश्न विचारून केला.

३) विषयज्ञान - विषयज्ञान सखोल होते.

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - शैक्षणिक साधनांचा वापर योग्यवेळी केला.

५) विषयविवेचन - मुद्देसुद व सुसंगतपणे विवेचन होते.

६) वातावरण निर्मिती - खेळीमेळीचे वातावरण निर्माण झाले.

७) फलक लेखन - फलक लेखन चांगले होते.

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रण चांगले होते.

९) विद्यार्थी सहभाग - विद्यार्थ्यांचा सहभाग चांगला होता.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - उद्दिष्टपूर्ती बऱ्यापैकी होती.

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ चांगला झाला.

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : राठोड बबन निलेश दिनांक : 03/02/2023

इयत्ता : सहावी तुकडी : अ तासिका : 1 ली विषय : मराठी

घटक : गद्य उपघटक : परीवर्तन विचारांचे अभ्यांश : प्रामाणिकपणा

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार वाचण - पाठाच्या पायऱ्यानुसार वाचण होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - पाठाचा प्रारंभ चांगला केला.

३) विषयज्ञान - विषयज्ञान सखोल होते.

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - तांत्रिक साधनांचा वापर योग्य प्रकारे केला.

५) विषयविवेचन - विषयविवेचन मुद्देसुद केले.

६) वातावरण निर्मिती - आनंदमय वातावरण निर्मिती केली.

७) फलक लेखन - रंगीत खडुचा वापर केला.

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रण चांगले होते.

९) विद्यार्थी सहभाग - शाब्दिक सहभाग होतला.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - उद्दिष्टपूर्ती उत्तम झाली.

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ चांगला झाला.

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : राठोड बबन निलेश दिनांक : 06/02/2023

इयत्ता : सातवी तुकडी : क तासिका : 3री विषय : मराठी

घटक : पद्य उपघटक : शेंब आज हा पाऊस अध्यांश : बहुमोल

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - आशयानुसार पाठाचे टाचण होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - प्रश्न विचारुन पाठाची सुरुवात केली.

३) विषयज्ञान - विषयज्ञान ठिक होते.

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - दौशणीक साधनांचा योग्य वापर केला.

५) विषयविवेचन - विषयविवेचन चांगले होते.

६) वातावरण निर्मिती - खेळीमेळीचे वातावरण निर्माण केले.

७) फलक लेखन - फलकलेखनामध्ये दोन भाग करावे.

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रण ठिक होते.

९) विद्यार्थी सहभाग - विद्यार्थी सहभाग वाढवावा.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - उद्दिष्टपुर्ती ठिक झाली.

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ बरा झाला.

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : राठोड पवन निलेश दिनांक : 09/02/2023

इयत्ता : सातवी तुकडी : क तासिका : 5 वी विषय : गणित

घटक : गणित उपघटक : वर्तुळ पाठ्यांश : वर्तुळकंस

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - घटकपदीनुसार पाठाची रचना होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - प्रश्न विचारून पाठाचा प्रारंभ केला.

३) विषयज्ञान - विषयज्ञान सखोल होते.

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - शैक्षणिक साधनांचे योग्य स्पष्टीकरण झाले.

५) विषयविवेचन - मुद्देसुद व सखोल विषयज्ञान होते.

६) वातावरण निर्मिती - आनंददायी वातावरण निर्मिती झाली.

७) फलक लेखन - फलक लेखन सरळ रेषेत करावे.

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रण चांगले केले.

९) विद्यार्थी सहभाग - विद्यार्थ्यांचा सहभाग वाढवावा.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - उद्दिष्टपूर्ती चांगल्याप्रकारे झाली.

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ चांगला झाला.

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : राठोड बबन निलेश दिनांक : 08/02/2023
इयत्ता : सातवी तुकडी : ब तासिका : 4 थी विषय : गणित
घटक : गणित उपघटक : भौमितीक रचना पाठ्यांश : कोन दुभाजक

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पाठाच्या घायच्या नुसार टाचण होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - पाठाचा प्रारंभ चांगला केला.

३) विषयज्ञान - विषयज्ञान चांगले होते.

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - योग्य वेळी शैक्षणिक साधनांचा वापर केला.

५) विषयविवेचन - मुद्देसुद विषयविवेचन केले गेले.

६) वातावरण निर्मिती - खेळीमेळीचे वातावरण निर्मिति झाली.

७) फलक लेखन - रेखित खडुचा वापर करावा.

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रण चांगले होते.

९) विद्यार्थी सहभाग - विद्यार्थ्यांचा शाब्दीक सहभाग होता.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - उद्दिष्टपुर्ती बरी झाली.

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ बरा झाला.

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : राठोड बबन निलेश दिनांक : 10/02/2023

इयत्ता : सातवी तुकडी : ब तासिका : 2री विषय : गणित

घटक : गणित उपघटक : पूर्णांक संख्येचा घनाकार पाठ्यांश :

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पंचपदीनुसार पाठाचे टाचण होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - कथन पद्धतीने पाठाचा प्रारंभ केला.

३) विषयज्ञान - विषयज्ञान सखोल होते.

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - चित्रांचा वापर योग्य प्रकारे केला.

५) विषयविवेचन - मुद्द्यांचे सुसंगतपणे स्पष्टीकरण केले.

६) वातावरण निर्मिती - आनंददायी वातावरण निर्मिती केली.

७) फलक लेखन - फलक लेखन उत्तम होते.

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रणाकडे लक्ष द्यावे.

९) विद्यार्थी सहभाग - मुला मुलींना समान संधी द्यावी.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - योग्यप्रकारे उद्दिष्टपूर्ती केली

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ चांगला झाला.

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : राठोड बबन निलेश दिनांक : 14/02/2025

इयत्ता : सातवी तुकडी : अ तासिका : 7 वी विषय : मराठी

घटक : गद्य उपघटक : वदनी कवळ घेता.. पाठ्यांश :

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पाठाच्या पायऱ्यानुसार टाचण होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - प्रश्न विचारून पाठाचा प्रारंभ केला.

३) विषयज्ञान - विषयज्ञान खरे होते.

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - शैक्षणिक साधनांचा योग्य वापर केला.

५) विषयविवेचन - विषयविवेचन मुद्देसूद होते.

६) वातावरण निर्मिती - खेळीमेळीच्या वातावरणात पाठ झाला.

७) फलक लेखन - फलकलेखन उत्तम प्रकारे केले.

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रण चांगल्या प्रकारचे होते.

९) विद्यार्थी सहभाग - कृतीयुक्त व शाब्दिक सहभाग होता.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - उद्दिष्टपूर्ती चांगली होती.

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ चांगला झाला.

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षक प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : राठोड बबन निलेश दिनांक : 16/02/2023

इयत्ता : सातवी तुकडी : ब तासिका : 6 वी विषय : गणित

घटक : गणित उपघटक : भौमितिक रचना पाठ्यांश :

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पाठाच्या पायऱ्यांनुसार टाचण होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - पाठाचा प्रारंभ आकर्षक होते.

३) विषयज्ञान - विषयज्ञान सखोल होते.

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - शैक्षणिक साधनांचा मुद्द्यांप्रमाणे वापर करावा.

५) विषयविवेचन - विषय विवेचन योग्य होते.

६) वातावरण निर्मिती - आनंददायी वातावरण निर्मिती केले.

७) फलक लेखन - फलक लेखन उत्तम होते.

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रण उत्तम होते.

९) विद्यार्थी सहभाग - विद्यार्थ्यांचा सहभाग चांगला होता.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - उत्तमप्रकारे उद्दिष्टपूर्ती केली.

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ चांगला झाला.

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : राठोड बबन निलेश दिनांक : 20/02/2023

इयत्ता : सातवी तुकडी : क तासिका : 8वी विषय : मराठी

घटक : गद्य उपघटक : धोंडा पाठ्यांश :

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पंचपदीनुसार पाठ टाचण होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - पाठाचा प्रारंभ आकर्षक पद्धतीने केला.

३) विषयज्ञान - विषयज्ञान सखोल होते.

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - चित्राचा उपयोग योग्य पद्धतीने केला.

५) विषयविवेचन - विषय विवेचन मुद्देसुद केले.

६) वातावरण निर्मिती - आनंददायी वातावरणात पाठ घेतला.

७) फलक लेखन - फलक लेखन सरळ ओळीत करावे.

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रण चांगले होते.

९) विद्यार्थी सहभाग - विद्यार्थ्यांना समान संधी द्यावी.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - उद्दिष्टपूर्ती उत्तम केली

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ वरा झाला.

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : राठोड बबन निमेश दिनांक : 21/02/2023

इयत्ता : सातवी तुकडी : ब तासिका : 5वी विषय : मराठी

घटक : पद्य उपघटक : असे जगावे पाठ्यांश :

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार वाचण - पाठाचे पाय-याप्रमुसार पाठाचे वाचण होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - पाठाचा प्रारंभ प्रश्न विचारून केला.

३) विषयज्ञान - विषयविज्ञान समाधान होते.

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - शैक्षणिक साधनांचा वापर योग्यवेळी केला.

५) विषयविवेचन - मुद्देसुद व सुसंगतपणे विवेचन केले.

६) वातावरण निर्मिती - खेळीमेळीचे वातावरण पाठ घेतला.

७) फलक लेखन - फलकलेखन चांगल्या पद्धतीने केले.

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रण चांगले होते.

९) विद्यार्थी सहभाग - विद्यार्थ्यांचा शाब्दीक सहभाग चांगला होता.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - उद्दिष्टपूर्ती बऱ्यापैकी झाली.

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ चांगला झाला.

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : राठोड बबन निलेश दिनांक : 22/02/2023

इयत्ता : सातवी तुकडी : अ तासिका : 1ली विषय : मराठी

घटक : गद्य उपघटक : विचारधन पाठ्यांश :

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पाठाच्या पाठ्यानुसार टाचण झाले.

२) पाठाचा प्रारंभ - प्रश्न विचारुन पाठाचा प्रारंभ केला.

३) विषयज्ञान - विषयज्ञान बरे होते.

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - शैक्षणिक साधनाचा वापर योग्य प्रकारे केला.

५) विषयविवेचन - विषय विवेचन चांगले होते.

६) वातावरण निर्मिती - आनंददायी वातावरण निर्मिती केली.

७) फलक लेखन - फलकलेखन सरळ रेषेत करावे.

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रणाकडे लक्ष द्यावे.

९) विद्यार्थी सहभाग - विद्यार्थी सहभाग चांगला होता.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - उद्दिष्ट पुर्ती झाली.

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ चांगला झाला.

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : राठोड बबन निलेश दिनांक : 23/02/2023

इयत्ता : सातवी तुकडी : क तासिका : 6 वी विषय : मराठी

घटक : पद्य उपघटक : संतवाणी पाठ्यांश :

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पाठाच्या पायऱ्यानुसार टाचण होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - प्रश्न विचारून पाठाचा प्रारंभ केला.

३) विषयज्ञान - विषयज्ञान योग्य होते.

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - शैक्षणिक साधनांचा वापर योग्य-पद्धतीने केला.

५) विषयविवेचन - विषयविवेचन सुसंगतपणे केले.

६) वातावरण निर्मिती - आनंददायी वातावरण निर्माण केले.

७) फलक लेखन - रंगित खडूचा वापर केला.

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रण चांगले होते.

९) विद्यार्थी सहभाग - विद्यार्थ्यांचा सहभाग चांगला होता.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - उद्दिष्टपूर्ती चांगली झाली.

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ चांगला झाला.

Beathao

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : राठोड बबन निलेश दिनांक : 24/02/2023

इयत्ता : नववी तुकडी : क तासिका : 4 थी विषय : भूमिती

घटक : भूमिती उपघटक : चौकोनाचे प्रकार पाठ्यांश : गणित

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पंचपदीनुसार पाठाचे टाचण होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - पाठाची सुरुवात चांगली केली.

३) विषयज्ञान - विषयज्ञान उत्तम होते.

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - दृकश्राव्य साधनांचा वापर योग्य केला.

५) विषयविवेचन - उदाहरणांचा वापर करून विषय विवेचन केले.

६) वातावरण निर्मिती - खेळीमेळीचे वातावरण निर्माण झाले.

७) फलक लेखन - फलकलेखन उत्तम होते.

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रण चांगले होते.

९) विद्यार्थी सहभाग - विद्यार्थ्यांचा सहभाग चांगला होता.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - उद्दिष्टपूर्ती चांगल्या प्रकारे झाली.

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ चांगला झाला.

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : राठोड बबन निलेश दिनांक : 25/02/2023

इयत्ता : नववी तुकडी : अ तासिका : 4 थी विषय : गणित

घटक : बिजगणित उपघटक : घनोत्तर व प्रमाण पाठ्यांश :

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पंचपदिनुसार पाठाचे टाचण होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - प्रश्न विचारून पाठाची सुरुवात केली.

३) विषयज्ञान - विषयज्ञान सखोल होते.

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - तांत्रिक साधनांचा योग्य वापर केला.

५) विषयविवेचन - विषय विवेचन चांगले होते.

६) वातावरण निर्मिती - आनंददायी वातावरण निर्मिती झाली.

७) फलक लेखन - फलक लेखन चांगले होते.

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रण चांगले होते.

९) विद्यार्थी सहभाग - विद्यार्थ्यांचा सहभाग चांगला होता.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - उद्दिष्टपूर्ती चांगल्या पद्धतीने झाली.

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ उत्तम झाला.

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : राठोड बबन निलेश दिनांक : 27/02/2023

इयत्ता : नववी तुकडी : क तासिका : 3 री विषय : गणित

घटक : बिजगणित उपघटक : एकसामायिक समीकरणे पाठ्यांश :

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पाठाच्या पायऱ्यानुसार टाचण होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - प्रश्न विचारून पाठाचा प्रारंभ केला.

३) विषयज्ञान - विषयज्ञान सखोल होते.

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - दौशणीक साधनांचा वापर योग्य वेळी केला.

५) विषयविवेचन - विषयविवेचन उत्तम होते.

६) वातावरण निर्मिती - खेळीमेळीच्या वातावरणात पाठ झाला.

७) फलक लेखन - फलकलेखन चांगले होते.

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रण चांगल्याप्रकारे केले होते.

९) विद्यार्थी सहभाग - मुला मुलिंना समान संधी देण्यात यावी.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - उद्दिष्टपूर्ती चांगली झाली.

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ बरा झाला.

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : राठोड बबन निलेश दिनांक : 28/02/2023

इयत्ता : सातवी तुकडी : ब तासिका : 1 ली विषय : गणित

घटक : वर्तुळ उपघटक : वर्तुळ खंड पाठ्यांश :

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पाठाच्या घटकानुसार घटकाचे टाचण होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - प्रश्न विचारुन पाठाचा प्रारंभ केला.

३) विषयज्ञान - विषयज्ञान चांगले होते.

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - शैक्षणिक साधनांचा योग्यपैकी वापर केला.

५) विषयविवेचन - विषय विवेचन उत्तम होते.

६) वातावरण निर्मिती - आनंददायी वातावरणात पाठ घेतला.

७) फलक लेखन - फलक लेखन उत्तम होते.

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रण योग्य होते.

९) विद्यार्थी सहभाग - मुला मुलींना समान संधी दिली.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - उद्दिष्टपूर्ती चांगली झाली.

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ चांगला झाला.

Beathoo

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

Suman

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : राठोड बबन निलेश दिनांक : 08/03/2023

इयत्ता : अकरावी तुकडी : — तासिका : 3री विषय : मराठी

घटक : गद्य उपघटक : मामु पाठ्यांश :

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पंचपदी नुसार पाठाचे टाचण होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - पाठाचा प्रारंभ आकर्षक पद्धतीने केला.

३) विषयज्ञान - विषयज्ञान सखोल होते.

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - शैक्षणिक साधनांचा वापर योग्य केला.

५) विषयविवेचन - मुद्देसुद व सुसंगत स्पष्टीकरण केले.

६) वातावरण निर्मिती - खेळीमेळीच्या वातावरणात पाठ झाला.

७) फलक लेखन - रंगीत खडुचा वापर योग्य केला.

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रण चांगले होते.

९) विद्यार्थी सहभाग - विद्यार्थ्यांना समान संधी दाखवी.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - उद्दिष्टपूर्ती उत्तम झाली.

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ चांगला झाला.

Bedi 160

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षक प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : राठोड बबन निलेश दिनांक : 13/03/2023

इयत्ता : अकरावी तुकडी : — तासिका : 5 वी विषय : सहकार

घटक : सहकार उपघटक : सहकारी संस्था - ओळख पाठ्यांश : अर्थ, व्याख्या

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पाठाच्या घटकानुसार टाचण होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - पाठाचा प्रारंभ आकर्षक पद्धतीने केला.

३) विषयज्ञान - विषयज्ञान सखोल होते.

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - दैनंदिन साधनांचा वापर योग्य पद्धतीने केला.

५) विषयविवेचन - मुद्देसूद पद्धतीने विषय विवेचन केले.

६) वातावरण निर्मिती - आनंददायी वातावरणात पाठ घेतला.

७) फलक लेखन - फलक लेखन उत्तम होते.

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रण चांगले होते.

९) विद्यार्थी सहभाग - विद्यार्थ्यांचा उत्तम सहभाग होता.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - उद्दिष्टपूर्ती चांगली होती.

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ उत्तम झाला.

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : राठोड बबन निलेश दिनांक : 17/03/2023

इयत्ता : अकरावी तुकडी : — तासिका : 3री विषय : मराठी

घटक : पद्य उपघटक : पैंजण पाठ्यांश :

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पंचपदीनुसार पाठाचे टाचण होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - पाठाचा प्रारंभ आकर्षक पद्धतीने केला.

३) विषयज्ञान - विषयज्ञान चांगले होते.

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - शैक्षणिक साधनांचा वापर योग्यप्रकारे केला.

५) विषयविवेचन - विषय विवेचन मुद्देसुद्धपणे केले.

६) वातावरण निर्मिती - खेळीमेळीच्या वातावरणात पाठ घेतला.

७) फलक लेखन - फलकलेखन उत्तम होते.

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रण चांगले होते.

९) विद्यार्थी सहभाग - विद्यार्थ्यांचा सहभाग उत्तम होता.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - उद्दिष्टपूर्ती उत्तम केली.

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ छान झाला.

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

सराव पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्याचे नांव : राठोड बबन निलेश दिनांक : 18/03/2023.

इयत्ता : अकरावी तुकडी : — तासिका : 3री विषय : मराठी

घटक : पद्य उपघटक : शब्द पाठ्यांश :

निरीक्षणाचे मुद्दे :-

१) आशययुक्त पद्धतीनुसार टाचण - पाठाच्या पाय-यानुसार टाचण होते.

२) पाठाचा प्रारंभ - पाठाचा प्रारंभ चांगल्या पद्धतीने केला.

३) विषयज्ञान - विषयज्ञान सखोल होते.

४) दृकश्राव्य साधनांचा वापर - तांत्रिक साधनांचा वापर योग्य पद्धतीने केला.

५) विषयविवेचन - मुद्देसुद पूर्ण विषय विवेचन केले.

६) वातावरण निर्मिती - आनंददायी वातावरणात पाठ झाला.

७) फलक लेखन - फलकलेखन उत्तम होते.

८) वर्गनियंत्रण - वर्गनियंत्रण उत्तम होते.

९) विद्यार्थी सहभाग - विद्यार्थ्यांचा सहभाग चांगला होता.

१०) उद्दिष्टपूर्ती - उद्दिष्टपूर्ती चांगली होती.

पाठाबद्दल मत - एकंदरीत पाठ चांगला झाला.

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थीची स्वाक्षरी

निरीक्षण प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

Evaluation Plan.

भाग - ४

मूल्यमापन नियोजन

(छात्रअध्यापकांनी स्वतःच्या दोन अध्यापन पद्धती पैकी कोणत्याही एका अध्यापन पद्धतीतील संविधान तक्त्यानुसार घटकनिहाय तयार करून परिक्षांचे आयोजन, मूल्यमापन, गुणपत्रक तयार करणे व शेवटी प्रस्थापरण करणे.)

उद्दिष्टये :

१. अध्ययन-अध्यापन कार्याचे मूल्यमापन करण्याची क्षमता विकसित करणे.
२. उद्दिष्टये, उपघटक, प्रश्नप्रकारानुसार योग्य प्रकारे महत्वांश देऊन गुणविभागणी करणे, आराखडा किंवा तक्ता तयार करणे.
३. वरील तिन्ही तक्त्यांच्या आधारे संविधान तक्ता तयार करणे.
४. संविधान तक्त्यानुसार प्रश्नांची रचना व मांडणी करणे.
५. आदर्श उत्तर सूची व गुणदान योजना तयार करणे.
६. वस्तुनिष्ठपणे मूल्यमापन करणे.

हे लक्षात ठेवावे :

१. अध्यापनकार्याचे उद्दिष्ट व मूल्यमापनाचे उद्दिष्ट एकच असावे. त्यानुसार योग्य मूल्यमापन साधनांची निवड करावी.
२. प्रथम संविधान तक्ता तयार करावा व मगच प्रश्नांची रचना करावी.

शैक्षणिक उपयुक्तता :

अध्ययन - अध्यापन प्रक्रियेमध्ये मुल्यमापनास अनन्यसाधारण महत्व आहे. मुल्यमापनामुळे आपले उद्दिष्ट कितपत सिद्ध झाले याची प्रचिती येते. कच्चे दुवे शोधुन त्यावर उपाययोजना करता येते.

मुल्यमापनाच्या अगोदर त्याचे नियोजन कसे करावे लागते. त्यामुळे कोणते साधन वापरावे? कसे वापरावे? त्याचे नियोजन अगोदर केल्याने वस्तुनिष्ठ मुल्यमापन होते.

विद्यार्थी प्रगतीचा आलेख लक्षात येतो. कोठे अडचणी निर्माण होतात, याचा शोध घेता येतो. त्यासाठी मुल्यमापनाचे नियोजन आवश्यक आहे. अपेक्षित वर्तनाबद्दल तपासण्यासाठी मुल्यमापण आवश्यक आहे.

चाचणीद्वारे विद्यार्थी- अध्ययन-अध्यापनाची परिणामकारकता तपासली जाते.

मूल्यांकन

घटक : पृष्ठफळ आणि घनफळ

स्थूल आराखडे

तक्ता क्र. १ : उद्दिष्टांनुसार गुणविभागणी

अ.क्र.	उद्दिष्ट	गुण	शेकडा गुण
१.	ज्ञान	4	20%
२.	आकलन	6	30%
३.	उपयोजन	10	50%
४.	कौशल्य	–	
	एकूण	२०	१००

तक्ता क्र. २ : प्रश्नप्रकारांनुसार गुणविभागणी

अ.क्र.	प्रश्नप्रकार प्रश्नसंख्या	गुण	शेकडा गुण
१.	वस्तुनिष्ठ (व)	4	20%
२.	लघूत्तरी (ल)	10	50%
३.	दीर्घोत्तरी (दी)	60	30%
	एकूण	२०	१००

तक्ता क्र. ३ उपघटकांनुसार गुणविभागणी

अ.क्र.	उपघटक	गुण	शेकडा गुण
1.	वृत्तचिती	06	30%
2.	शंकू	08	40%
3.	गोल	06	30%
	एकूण	२०	१००

तक्ता क्र. ४ : संविधान तक्ता

अ.क्र.	उपघटक	उद्दिष्टे												एकूण गुण
		ज्ञान			आकलन			उपयोजन			कौशल्य			
		व.	ल.	दी.	व.	ल.	दी.	व.	ल.	दी.	व.	ल.	दी.	
1.	वृत्तचिती	1(1)	–	–	–	2(1)	–	–	–	3(1)	–	–	–	06
2.	शंकू	1(1)	–	–	–	2(1)	–	–	2(1)	3(1)	–	–	–	08
3.	गोल	2(2)	–	–	–	2(1)	–	–	2(1)	–	–	–	–	06
	एकूण गुण	4	–	–	–	6	–	–	10	–	–	–	–	20

सूचना : 1. सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2. उजवीकडील कंसातील आकडे प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.

Unit Test

घटक चाचणी

इयत्ता : 8वी

दिनांक :

वेळ : मिनिटे)

विषय : गणित

(एकूण गुण : 20.)

सूचना : 1. सर्व प्रश्ने सोडवणे आवश्यक आहेत.

2. उजवीकडील कंसातील अंक गुण दर्शवितात.

प्रश्न १. पुढिल विधाने योग्य पर्याय निवडुन पुर्ण करा-(4

1) वृत्तचितीच्या पायाची त्रिज्या r आणि उंची h असेल तर वृत्तचितीचे घनफळ ---- या सुत्राने दर्शवितात.

a) $2\pi rh$ b) πr^2h c) $\frac{1}{3}\pi r^2h$ d) $2\pi r(h+r)$

2) शंकुची तिरकस उंची ही लंब उंची ---- असते.

a) पेक्षा लहान b) एवढीच

c) पेक्षा मोठी d) च्या दुप्पट

3) $4\pi r^2$ हे ------ सुत्र आहे.

a) वृत्तचितीच्या वक्रपृष्ठाचे b) गोलाच्या घनफळाचे

c) गोलाच्या पृष्ठफळाचे d) शंकुच्या घनफळाचे

4) गोलाचे घनफळ ---- πr^2.

a) $\frac{1}{3}$ b) 4

c) 2 d) $\frac{4}{3}$

प्रश्न 9. पुढिल उदाहरणे सोडवा. -(10)

1) वृत्तचितीच्या तळाची त्रिज्या 7 सेमी असुन उंची 20 सेमी आहे. त्यावरुन वृत्तचितीचे घनफळ काढा.

2. एका शंकुच्या तळाची त्रिज्या 7 सेमी आणि लंबउंची 1.4 मीटर आहे. तर शंकुचे घनफळ काढा.

3. 28 सेमी त्रिज्या असलेल्या गोलाचे पृष्ठफळ काढा.

4. एका शंकुची लंबउंची 4 सेमी व तिरकस उंची 5 सेमी आहे तर शंकुचे वक्रपृष्ठफळ व एकुण पृष्ठफळ काढा.

5. धातुच्या एका भरीव गोलाची त्रिज्या 21 सेमी आहे. तो गोल वितळवुन त्यापासुन 3.5 cm त्रिज्येचे किती भरीव गोल तयार होतील?

प्र 3. अ) सोडवा.

अ) एका शंकु आकाराच्या तंबुत 462 घ.मी. हवा मावते. जर तंबुची लंबउंची 9 मी. असेल तर तंबुच्या तळाची त्रिज्या काढा. (5)

ब) एका लोखंडी टाकीच्या वर्तुळाकार तळाचा व्यास 4.2 मी. असुन उंची 6.2 मी. आहे. या टाकीचे तोंड उघडे आहे. तर या टाकीसाठी किती चौरस मिटर पत्रा लागेल? (5)

तक्ता क्र. ५ : उत्तरसूची व गुणदान योजना

प्रश्न क्र.	प्रश्न प्रकार	उपेक्षित उत्तरे	गुण
प्रश्न १.		बहु पर्यायी (1)	(4)
	1)	वृत्तचितीचे घनफळ $= \pi r^2 h$	1
	2)	शंकुची तिरकस उंची ही लंबउंची पेक्षा मोठी असते.	1
	3)	$4\pi r^2 h$ हे गोलाच्या पृष्ठफळाचे सूत्र आहे.	1
	4)	गोलाचे घनफळ $= \frac{4}{3}\pi r^2 h$.	1
			4
प्र 2.	①	वृत्तचीती घनफळ $= \pi r^2 h$	(2) ½
		$= \frac{22}{7} \times 7 \times 7 \times 20$	½
		$= 22 \times 7 \times 20$	½
		$= 3080$ घ.सेमी	½
	②	शंकूचे घनफळ $= \frac{4}{3}\pi r^2 h$	(2) ½
		$= \frac{1}{3} \times \frac{22}{7} \times 7 \times 7 \times 140$	½
		$= \frac{24560}{3}$	½
		$= 7186.67$ घ.सेमी	½
	③	गोलाचे पृष्ठफळ $= 4\pi r^2$	(2) ½
		$= 4 \times \frac{22}{7} \times 28 \times 28$	½
		$= 4 \times \frac{22}{7} \times 28 \times 28$	
		$= 4 \times 22 \times 4 \times 28$	½
		$= 9856$ चौ.सेमी	½
	④	शंकूची त्रिज्या काढणे. $= r^2 = l^2 - h^2$	(2)
		$= 5^2 - 4^2$	
		$= 9$	
		$\therefore r = 3$ cm	½

प्रश्न क्र.	प्रश्न प्रकार	उपेक्षित उत्तरे	गुण
प्रश्न १.		शंकुचे वक्रपृष्ठफळ $= \pi r l$	$\frac{1}{2}$
		$= \frac{22}{7} \times 3 \times 5$	
		$= 47.14$ चौ.सेमी	
		एकुण पृष्ठफळ $= \pi r (r+l)$	
		$= \frac{22}{7} \times 3 (3+5$	$\frac{1}{2}$
		$= 75.43$ चौ.सेमी	$\frac{1}{2}$
			(2)
	(5)	मोठ्या अरीब गोलाचे घनफळ $= \frac{4}{3}\pi r^3$	$\frac{1}{2}$
		$= \frac{4}{3} \times \frac{22}{7} \times 21 \times 21 \times 21$	$\frac{1}{2}$
		लहान अरिब गोलाचे घनफळ $= \frac{4}{3}\pi r^3$	$\frac{1}{2}$
		$= \frac{4}{3} \times \frac{22}{7} \times 3.5 \times 3.5 \times 3.5$	
		संख्या $= 216$	$\frac{1}{2}$
			(5)
प्र3.	अ)	तंबुचे घनफळ $= \frac{1}{3}\pi r^2 h$	$\frac{1}{2}$
		$462 = \frac{1}{3} \times \frac{22}{7} \times r^2 \times 9$	$\frac{1}{2}$
		$462 \times 3 \times \frac{7}{22} \times \frac{1}{9} = r^2$	$\frac{1}{2}$
		$\boxed{49 = r^2}$	$\frac{1}{2}$
		तंबुची त्रिज्या $= 7$ सेमी	1
			(3)
	ब)	तळाचा व्यास $= 4.2$ m $\therefore$ त्रिज्या 2.1 cm	$\frac{1}{2}$
		पत्र्याचे क्षेत्रफळ = वक्रपृष्ठफळ + तळाचे क्षेत्र	$\frac{1}{2}$
		$= 2\pi r h + \pi r^2$	$\frac{1}{2}$
		$= 2 \times \frac{22}{7} \times 2.1 \times 6.2$	$\frac{1}{2}$
		$= \frac{22}{7} \times 2.1 \times 2.1$	$\frac{1}{2}$
		$= 95.70$ चौ.सेमी	$\frac{1}{2}$

छात्राध्यापकाचा अभिप्राय : अध्ययन अध्यापन प्रक्रियेमध्ये मुल्यमापन याला महत्वाचे स्थान आहे. उद्दिष्टानुसार घुणविभागणी करुन नंतर यादी तयार केली जाते. त्यामुळे उद्दिष्टांना योग्य पद्धतीने न्याय मिळतो.

नियोजनामुळे कोणतेही काम यशस्वीपणे पार पडु शकते. कमी वेळात व योग्य पद्धतीने उद्दिष्ट निश्चती, तपासण्यासाठी मुल्यमापन नियोजन आवश्यक आहे.

यादी तयार करुन घुणदान सुची तयार केली. त्यावेळी लक्षात आले की ज्ञान आकलन या उद्दिष्टांची साध्यता लक्षात घेण्यासाठी यादी आवश्यक आहे.

मुले नेमके कुठे चुकतात याची प्रचिती येते व त्याचे मुल्यमापन करुन चुका नष्ट करण्यास मदत होते.

दिनांक :

मार्गदर्शक अध्यापकांची सही

Educational Record

भाग - ५

शालेय दप्तराची माहिती

(प्रत्येक शिक्षकाला शालेय दप्तराची माहिती असणे आवश्यक आहे. सेवाकालात या माहितीचा खूप उपयोग होईल. रजिस्टर/फॉर्मची नावे, त्यातील रकाने हे रकाने कसे भरावेत, याचे महत्व, याची माहिती काळजीपूर्वक मिळवावी. विशेषतः नं. १ रजिस्टर, शाळा सोडल्याचा दाखला, प्रवेश पूर्व नोंदपत्रक, डेडस्टॉक रजिस्टर, परिपत्रक फाईल, मासिक रिपोर्ट फाईल, तपासणी फाईल, सेवापुस्तक कार्यानुभव रजिस्टर इ. ची माहिती मिळवावी. याची माहिती वर्गशिक्षक, विशेषत मुख्याध्यापक, प्राध्यापक यांच्याकडून मिळवावी. जरूरत पडल्यास अनुभवी मुख्याध्यापकाचे व्याख्यान यासाठी आयोजित करावे. खालील माहिती काळजीपूर्वक भरा.)

रजिस्टरचे नांव	महत्वाचे रकाने	उपयोग
१) जनरल रजिस्टर	विद्यार्थी नाव, राष्ट्रीयत्व, जात, धर्म, पोटजात, जन्मस्थळ,	नियमित स्तरावर व बोनाफाईड
	जन्म दिनांक, प्रवेश दिनांक, इयत्ता जा.र. क्रमांक इ.	इतर महत्वाचे कागद पत्र देताना संदर्भ म्हणून
२) डेडस्टॉक रजिस्टर	फर्निचर, शैक्षणिक साधने,	भौतीक साधनांचा
	खेळाचे साहित्य इ.	हिशोबासाठी उपयोग.
३) आवक-जावक रजिस्टर	आलेले पत्र नोंद	पत्रांचा क्रम व
	पाठवलेले पत्र नोंद	संदर्भ पाहण्यासाठी
४) हजेरी पट	विद्यार्थी नाव, जन्मदिनांक, आईचे	विद्यार्थी उपस्थीती
	नाव, प्रवेश क्र. प्रवेश दिनांक जात, धर्म इ.	साठी.
५) शोधवारा	विद्यार्थ्याचे नाव, आईचे	वर्गानुसार उपस्थिती
	नाव, जात, जन्म दिनांक इ.	व अनुपस्थीती साठी
६) टाचण वही.	दररोजची शिक्षक कृती,	रोजच्या अभ्यासाचे
	विद्यार्थी कृती, पाठाचे मुद्दे	लेखी नोंद
७) बुलेटीन वही	तासिका, वर्ग, विषय	अनुपस्थीत शिक्षकां-
	इत्यादी.	च्या तासिका घेणे
८) मस्टर	वार, दिनांक, शिक्षकाचे	रोजची कर्मचारी
	नाव व सही.	उपस्थीती

Cultural Activities

भाग - ६

अभ्यासपूरक सांस्कृतिक उपक्रम

(प्रत्येक छात्रशिक्षकाने आपल्या वर्गातील सुमारे एक तासाचा सांस्कृतिक कार्यक्रम आयोजित करावा. या कार्यक्रमात गोष्ट, नाटुकला, संवाद इ. प्रकारचा समावेश करावा. वर्गाचे कमीत कमी ५ कार्यक्रम घ्यावेत. छात्रशिक्षकांनी अगोदर कार्यक्रम निश्चित करावेत. बसवून घ्यावेत व नंतरच सादर करावेत. वेळोवेळी वर्ग शिक्षकांचा सल्ला घ्यावा. जास्तीत जास्त विद्यार्थी भाग घेतील असे पहावे. नाविन्यपूर्ण कार्यक्रम सादर करावेत तसेच निबंध स्पर्धा, वक्तृत्व स्पर्धा, गीत गायन, काव्य वाचन इ. स्पर्धांचे आयोजन करावे)

कार्यक्रम दिनांक : 20/02/2023 वेळ : 11 ते 12

कार्यक्रमाची माहिती

अ.क्र.	कार्यक्रमाचा प्रकार	लागणारा वेळ मिनिटात	भाग घेणारी विद्यार्थी संख्या	साहित्य/साधने
१)	नाटीका	15 मीनीटे	5	काठी, टोपी
२)	संवाद	05 मिनीटे	3	पुस्तक
३)	गोष्ट	05 मिनीटे	2	पुस्तक
४)	विनोद	05 मिनीटे	3	पुस्तक, वही
५)	काव्यवाचन	05 मिनिटे	6	पुस्तक

कार्यक्रमाची संक्षिप्त माहिती

अ.क्र.	कार्यक्रमाचे नांव	संक्षिप्त माहिती (साहित्य, साधने, स्वरूप, कार्यवाही)		
१)	नाटक सादर करणे	काठी, टोपी	विद्यार्थ्यांनी बंदुची कमाल सादर केली	मराठी पुस्तकातील हे नाटीका।
२)				
३)				
४)	काव्यवाचन	पुस्तक	विद्यार्थ्यांनी यावे तालासुरात	'माझा देशमहान' गायन केले.
५)				

सांस्कृतिक कार्यक्रमासाठी जमा केलेली साधने/साहित्य –

अ) शाळेतील — लेझीम, दोरी, डंबल्स इत्यादी.

ब) वर्गशिक्षकाकडील — पुस्तक, मार्गदर्शिका

क) पालकांकडून — कपडे, टोपी, काठी इत्यादी.

ड) विद्यार्थ्यांकडून — पेन, वही, पुस्तक, वही इत्यादी.

इ) छात्रशिक्षकांनी जमा केलेली — काठी, फाईल, पेन इत्यादी.

फॉर्मचे नांव	महत्वाचे रकाने	उपयोग
सांस्कृतिक कार्यक्रम नोंद	वर्ग, भाग घेतलेले विद्यार्थी, त्यापैकी प्रथम, द्वितीय, तृतीय विद्यार्थी नावे.	सर्व वर्गातील सर्व वार्षिक कार्यक्रम नोंद असते. बक्षीस किती वाटप यांचे नियोजन होते.

फाईलचे नांव	उपयोग/महत्व
टी. सी नोंद रजिस्टर	शाळा सोडून गेलेल्या विद्यार्थ्याची टी. सी. दिली जाते. त्याची नोंद यामध्ये असते. टीसी. घेऊन गेलेल्या विद्यार्थ्याची नोंद या रजिस्टर / फाईल मध्ये केली जाते.

Other School Programme

भाग – ७

अन्य शालेय उपक्रम – १

(शाळा हा समाजाचा एक महत्वाचा भाग आहे. शाळेतील मुले समाजाचे महत्वाचे घटक आहेत. त्यांना शाळेतच राष्ट्र सेवेची जाणीव व्हावी या उद्देशाने शाळेत छोटे-मोटे कार्यक्रम आयोजित करणे आवश्यक आहे. उदा. श्रमदान, वनमहोत्सव, सार्वजनिक जागेची स्वच्छता इ. वर्गातील विद्यार्थ्यांचे वय व आजूबाजूची परिस्थिती याचा विचार करुन छात्रशिक्षकांनी एक उपक्रम आयोजित करावा.)

समाजसेवा कार्यक्रमाचे नांव वन महोत्सव

स्थळ विद्यानिकेतन माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विद्यालय जवळगा (पोमादेवी)

दिनांक 07/03/2023 वेळ 11:00 तारीख 07/03/2023 ते 09/03/2023

कार्यक्रमात भाग घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या

कार्यक्रमाचे स्वरुप (कार्यवाहीचे स्वरुप)

शाळेच्या आवारात वृक्षारोपन करणे.

आलेल्या अडचणी व त्यावर योजलेले उपाय –

	अडचणी	उपाय
१)	झाडे कोठुन आणणार हा प्रश्न होता.	→ प्राचार्य साहेबांनी स्व:खर्चातुन झाडे आणली.
२)		
३)	आडाँच्या सुरक्षेचा प्रश्न होता.	→ सर्व शिक्षकांनी वर्गणी करुन लोखंडी कुंपन केले.
४)		

सहकार्य (विद्यार्थी, शिक्षक, पालक, नागरीक इत्यादी चे)

१) शाळेचे मुख्याध्यापक श्री. एस.जी. किनीकर साहेब.

२) इयत्ता ५वी ते १०-चे सर्व विद्यार्थी.

३) शाळेचे सर्व शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचारी.

४)

मूल्यमापन – उत्कृष्ट विद्यार्थी १) चव्हाण रोहन २) गाडवे दिपाली.

१) राठोड कार्तिक

२) पवार रोहीत

३) फडणिस कार्तिकी

४) निकम आसावरी

तुमचे मत सर्व शिक्षक, विद्यार्थी यांचे सहकार्य लाभले.

१) कार्यक्रमात एकूण किती विद्यार्थ्यांनी भाग घेतला ?

एकुन 15 विद्यार्थ्यांनी भाग घेतला.

२) वर्गातील एकूण विद्यार्थ्यांशी याचे शेकडा प्रमाण काय ?

40% विद्यार्थ्यांनी भाग घेतला.

३) विद्यार्थ्यांचा सहभाग उत्स्फुर्त होता काय ?

होय. उत्फुर्त सहभाग होता.

४) कोणता कार्यक्रम तुम्हाला अधिक आवडला ?

वन महोत्सव हा कार्यक्रम आवडला.

५) हा कार्यक्रम तुम्हाला का आवडला ?

गाडवे केदार व फडणीस कार्तिकी हो आवडला

६) या कार्यक्रमातील उत्कृष्ट विद्यार्थ्यांची नांवे लिहा.

मु गाडवे केदार व फडणीस कार्तिकी

७) वर्गशिक्षक व मुख्याध्यापक यांचे सहकार्य कसे होते ?

मुख्याध्यापकांनी झाडे उपलब्ध करुन दिली

८) हेच कार्यक्रम परत सादर करावयाचे असल्यास तुम्ही कोणत्या सुधारणा कराल ?

अ) मुलांना सुवकल्पना देईन

ब) पाण्याची व्यवस्था करेन.

क) नियोजनाला महत्व देईन

९) वर्गातील कलागुणांचा (उदा. अभिनय, गोड आवाज इ.) विचार करता आणखीन कोणते कार्यक्रम या वर्गात बसवून घेणे योग्य ठरेल. तीन उदाहरणे लिहा.

अ) अभिनय

ब) काव्यगायन

क)

१०) वर्गातील कोणते विद्यार्थी सांस्कृतिक कार्यक्रमात उत्कृष्ट वाटेल त्यांना योग्य प्रोत्साहन व मार्गदर्शन केल्यास या क्षेत्रात चमकतील असे तुम्हाला वाटते काय ?

अ) हिमाली गाडवे व.

ब) शिवशंकर बोमणे त्या आवाज गोड आहे.

११) कार्यक्रमात तुमचे अभिप्राय व सूचना :

अ) मुलांनी खुप आवडीने व उत्साहाने

ब) सहभाग नोंदवला.

क) मुलींचीही संख्या कमालीची होती.

ड)

Organization

अन्य शालेय उपक्रम - २

(आपल्या वर्गात एक क्रीडा स्पर्धा आयोजित करावी. उदा. उंच उडी, शर्यत इत्यादी पूर्व तयारी भरपूर करावी लागेल. दोरी, घड्याळ, इत्यादी साहित्याची अगोदरच जमवाजमव करावी. वर्गातील सर्व विद्यार्थ्यांनी भाग घेणे आवश्यक आहे. मुलांनी यात उत्साहाने भाग घेतला पाहिजे. सहकारी छात्रशिक्षकांचे सहकार्य घ्या.)

क्रीडा स्पर्धेचे नांव — धावण्याची शर्यत

स्पर्धेचे स्वरुप — मुलींना धावण्यासाठी मैदान तयार करून ठार पाडुन स्पर्धा घेण्यात आली.

स्पर्धेचा दिनांक 14/03/2023 वेळ 11 ते 01 तासिका 3

पूर्व सूचना दिल्याचा दिनांक

पूर्व तयारी काम
१) सर्व मुलांना उपस्थित राहण्यास सांगणे.
२) दोन दिवस आधी पुर्वतयारी करणे.
३) सराव करण्यास मदत करणे.
४) मैदान तयार करणे.

स्पर्धेचे उद्दिष्टे — मैदानातील विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास व्हावा यासाठी असे कार्यक्रम उपयोगी आहे.

स्पर्धेच्या कार्यवाहीची माहिती - मुलांनी व मुलींनी वेगळे शर्यत घेऊन प्रथम तीन नंबर काढावे.

स्पर्धेचे मूल्यमापन - (गुणक्रम व तत्वे)

मुद्दा
१) मुलांना व मुलींना स्वतंत्र धावण्यास लावणे
२) अगोदरचे तीन क्रमांक नोंद करणे.
३) प्रथम क्रॉस लाईन टच केलेली नोंद
४) दुसऱ्या फेरीत तीन क्रमांक
५) नोंद केले.

पहिले तीन क्रमांक - (प्रत्येकी विद्यार्थ्यांच्या गुणांची नोंद हजेरी पत्रकात करावी.)
१) चव्हाण रोहन
२) शिवशंकर बोमणे
३) राठोड कार्तिक

स्पर्धेबद्दल तुमची प्रतिक्रिया - कमतरता, मूल्यमापन, उडवणी, उपाय इत्यादीबाबत.

मुल्यमापन करताना खूपच काटेकोर करावे लागते.

३ - इतर स्पर्धा आयोजन

(छात्रशिक्षकाने आपल्या वर्गात एक स्पर्धा आयोजित करावी. उदा. चित्रकला, पाठांतर, स्मरणशक्ती, निबंध, वक्तृत्व इत्यादी स्पर्धेत सर्व विद्यार्थ्यांनी भाग घेणे आवश्यक आहे. विद्यार्थ्यांच्या गुणांची नोंद करावी. पहिले तीन क्रमांक जाहीर करावेत. जमल्यास त्यांना बक्षिसे द्यावीत. स्पर्धा गांभिर्यपूर्ण असावी. त्यात भाग घेताना मुलांना आनंद व उत्साह वाटला पाहिजे. स्पर्धेची कल्पना २-३ दिवस अगोदर द्यावी.)

स्पर्धेचे नांव वक्तृत्व स्पर्धा

स्पर्धेचे स्वरुप आठवीतील मुलांना एका विषयावर आपले विचार मांडण्यास सांगणे व प्रथम तीन विद्यार्थ्यांना बक्षिस देणे.

स्पर्धेचा दिनांक 17/03/2023 वेळ 11ते01 तासिका 3

पूर्व सूचना (सविस्तर) दिल्याचा दिनांक

स्पर्धेत भाग घेणारे विद्यार्थी संख्या

स्पर्धेमागील उद्दिष्टे १) विद्यार्थ्यांचा सर्वांगिण विकास साधणे

२) आवाजेतील मुल्यमापन करणे

३) भाषण कौशल्य विकसित करणे.

स्पर्धेच्या कार्यवाहीची माहिती -

स्पर्धेचे मूल्यमापन - (मुद्दाम व तत्वे)

मुद्दा

१) उत्कृष्ट विचार

२) आवाज शैली

३) बोलण्यातील चढ-उतार

४) चारोळ्यांचे वाचन पद्धत

५) भाषणाचे नियम.

पहिले तीन क्रमांक - (प्रत्येकी विद्यार्थ्यांच्या गुणांची नोंद तक्तेसी पत्रकास करावी.)

१) गाडवे दिपाली

२) निकम आसावरी

३) मंगरुळे गवलुजा

स्पर्धेबद्दल तुमची प्रतिक्रिया - कमतरता, मूल्यमापन, उणीवा, उपाय इत्यादीबाबत.

सर्व विद्यार्थ्यांनी योग्य पद्धतीने विचार व्यक्त केले.

अभिप्राय

बी. एड. द्वितीय वर्ष (सेमीस्टर IV) च्या प्रात्यक्षिक कार्याचा खरंतर महत्त्वाचा भाग आम्हालाच. 'शालेय अंतरवासीयता' हा भाग मला खुप चांगल्या पद्धतीने पुर्ण करण्यात आला म्हणून आनंद वाटला.

या प्रात्यक्षिक कार्यासाठी निवडलेल्या शाळेमध्ये प्रत्यक्ष पाठ घेणे एवढेच नव्हे तर इतर शालेय उपक्रम सरस्वा स्पर्धामध्ये स्वतः सहभागी झाल्याने हा खुप मोठा अनुभव मिळाला.

हे प्रात्यक्षिक कार्य पुर्ण करताना आपणही शाळेचा भाग असल्याचे आम्ले अनेक लहान लहान गोष्टी शिकण्यास मिळाले.

हे प्रात्यक्षिक कार्य करताना आपल्या अध्यापन महाविद्यालयाच्या प्राचार्या डॉ. बलिह मॅडम, श्री. प्रा. सुरवसे सर, प्रा. वाघमारे सर, प्रा. कांबळे सर, प्रा. आगळे सर, प्रा. कल्याणकर सर, प्रा. चरकपल्ले सर यांचे मोलाचे मार्गदर्शन लाभले.

राठोड वचन निलेश
बी.एड. द्वीतीय वर्ष (सेम IV)
आझाद कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, औसा.

HEAD MASTER

Hindustani Education Society's Arts and Senior College, Ausa
AISHE Code C-7413

शाळेचे प्रमाणपत्र

प्रमाणित करण्यात येते की,

श्री./श्रीमती/कु. राठोड बबन निलेश

बी.एड्. प्रथम/द्वितीय वर्ष यांनी आमच्या शाळेत दि. 09/01/2023 ते दि. 31/03/2023 या कालावधीत बी. एड्. प्रथम/द्वितीय वर्षाकरिता असलेला आंतरवासिता प्रशिक्षण कालावधी यशस्वीरित्या पूर्ण केलेला आहे. सबब हे प्रमाणपत्र देण्यात येते.

दिनांक 31/03/2023

HEAD MASTER
Vidyaniketan Madhyamik Shala
SAWALGA (Pomadevi)
Tq.Ausa Dist.Latur